

မုသေ ပြုသေ

ဓမ္မဒတအရင်ပညာဇောတ

ဤကျမ်းစာအုပ်၌

- မဲသေပြုံးသေ ဟူ၍ အဘယ်ကြောင့်အသေကွဲပြားပါသနည်း။
- မဲသေဘယ်နှစ်မျိုးရှိပါသနည်း။
- မဲသေလျှင် အဘယ်ဘုံဘဝသို့ ရောက်တတ်ပါသနည်း။
- ပြုံးသေ ဘယ်နှစ်မျိုးရှိပါသနည်း။
- ပြုံးသေလျှင် အဘယ်ဘုံဘဝသို့ ရောက်တတ်ပါသနည်း။
- ပြုံးသေ သေနိုင်အောင်ကြိုတင်ပြုပြင်နိုင်ပါသလား။
- အသေလွှဲတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုသေနည်းမျိုးပါလဲ။
- သေကာမှ အလောင်းလွှဲအောင်ပြင်ဆင်ကျိုးနွှပ်ပါသလား။

စသည်...စသည် တို့ကိုသိချင်ပါလျှင်

ဤကျမ်းစာအုပ်၌ ဖတ်ရှုကြည့်ပါ။

မိုးသေပြုံးသေ

ဓမ္မဒူတာ အရှင်ပညာဇောတာ

(ဝိသိဋ္ဌဒီဃဘာဏက နှင့် သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ)

ပြန်ဆိုရေး

ပေါက်စေတီဓမ္မရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့

ရှစ်မိုင်၊ သမိုင်းစာတိုက်၊ ရန်ကုန်။

ဖုန်း-၆၆၀၁၄၈

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

- တန်ဖိုး - () ကျပ်
- စာမူခွင့်ပြုအမှတ် - ၁၄၇/၉၃ (၂)
- မျက်နှာခွင့်ပြုအမှတ် - ၁၉/၉၃ (၆)
- မျက်နှာခွင့်ပန်းချီ - ဝင်းပေါ်မောင်
- ပုံနှိပ်ခြင်း - ပထမအကြိမ်
- စာအုပ်ရေ - (၂၀၀၀) အုပ်
- ထုတ်ဝေသည့်လ - ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ
-
- မျက်နှာခွင့်ပုံနှိပ်သူ - ဦးတိုးဝင်း (၀၂၄၃၁)
နေလရောင်အောင်ဆက်
(၉၆/၁)၊ ၁၁-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- အတွင်းပုံနှိပ်သူ - ဦးဇေကို (၀၁၄၈၄)
ဟိန်းစိုးပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်(၁၅၈)၊ ၃၃-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ထုတ်ဝေသူ - ဦးသန်းမြင့် (၀၁၀၄၀)
လင်းလင်းစာပေ
(၉၃၇)၊ ၁၀-မိုင်၊ အင်းစိန်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ရည်ရွယ်ချက်

ဤမူဝါဒပြုသောတရားတော် ကျမ်းစာအုပ်ကို ဓမ္မဒူတ
အရှင်ပညာဇောတ အရှင်မြတ် ပြုစုနေသော ရှင်တော်ဗုဒ္ဓ၏
သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး အတွက် ရှေ့ရှု
လျက် ရန်ကုန်မြို့ ကုန်သည်လမ်း ၅၁၀- ဦးစင်းအောင်ကျော်
ဒေါ်ဒေဝီလင်းနှင့် သားများက ဓမ္မဒါန တရားအလှူ အမတ်ဒါန
အမြိုက်နိဗ္ဗာန်အလှူအဖြစ် လှူဒါန်းပါသည်။

မိုးသေမြို့သေ

ပထမအကြိမ်

ကျမ်းစာအမှတ် (၃၅)

ဓမ္မဒူတ အရှင်ပညာဇောတ

(ဝိသိဋ္ဌဒီဃဘာဏက နှင့် သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ)

မာတိကာ

* နိဒါန်း	...	၁
* ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်	...	၉
* ပထမပိုင်း	...	၂၁
၁။ တရားအမည်	...	၂၁
၂။ နမောပြန်ဘုရားရှိခိုး	...	၂၂
၃။ နမောပြန်ဆိုတာ	...	၂၇
၄။ သံဝေဂဉာဏ်	...	၂၇
၅။ အဘယသုတ္တန်	...	၂၉
၆။ ဟောရာဌာန	...	၂၉
၇။ ဟောရခြင်းအကြောင်း	...	၃၀
၈။ ဘာသာဝင်တိုင်းနဲ့ဆိုင်တယ်	...	၃၁
၉။ အတုယူစရာ	...	၃၁
၁၀။ ဗုဒ္ဓ၏ဝါဒ	...	၃၂
၁၁။ ဘယ်ဝါဒပြည့်စုံသလဲ	...	၃၄
၁၂။ ကြောက်သေမဲ့သေ(၄)မျိုးနှင့် မကြောက်သေပြီးသေ(၄)မျိုး	...	၃၅

၁၃။ ကာမဂုဏ်ခင်သူ	...	၃၅
၁၄။ ရောဂါဖြစ်ပြီ	...	၃၈
၁၅။ စွဲရာမှာဖြစ်	...	၃၉
၁၆။ ခဲပစ်ခံရ	...	၄၂
၁၇။ မြွေ၊ခွေး၊နွားဖြစ်	...	၄၃
၁၈။ မြွေ၊ကျေး၊ကြွက်	...	၄၃
၁၉။ သန်းပြိတ္တာဖြစ်	...	၄၅
၂၀။ ပါယ်တွင်းနှစ်	...	၄၆
၂၁။ အပါယ်ဘေး မလွတ်သေး	...	၄၇
၂၂။ ပါရမီမဟုတ်	...	၄၉
၂၃။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုခင်သူ	...	၅၁
၂၄။ ကောသလမင်းကြီးအမေး	...	၅၂
၂၅။ ခင်ကြောင်းမင်ကြောင်းလုပ်	...	၅၃
၂၆။ မိမိကိုယ်ကိုစွဲ	...	၅၅
၂၇။ ရောဂါတို့ရဲ့အိမ်	...	၅၆
၂၈။ ခင်လဲနာမှာပဲ	...	၅၇
၂၉။ အကြံအစည်ဖြစ်	...	၅၈
၃၀။ အလောင်းစောင့်ပြိတ္တာ	...	၆၀
၃၁။ မိုးခေါင်တတ်တယ်	...	၆၁
၃၂။ သွားကန်တော့ကြတယ်	...	၆၂
၃၃။ အကုသိုလ်များပြားသူ	...	၆၄
၃၄။ ပြုတိုင်းခံရ	...	၆၆

၃၅။ ဆရာတော်တစ်ပါး	...	၆၇
၃၆။ အကွင်းလိုက်ပေါ်လာသူ	...	၆၈
၃၇။ လက်တွေ့အဖြစ်တစ်ခု	...	၇၀
၃၈။ ပုန်းလို့မရပါ	...	၇၁
၃၉။ မွေးနံ့နှင့်ပုပ်နံ့	...	၇၃
၄၀။ သူတော်ကောင်းတရား၌ယုံမှားသူ	...	၇၄
၄၁။ ကြောက်ပြီး မဲ့ပြီး	...	၇၆
၄၂။ ဘုရားကု ကုတယ်	...	၇၇
၄၃။ အများသေ အနည်းသေ	...	၇၉
* ဒုတိယပိုင်း	...	၈၅
၄၄။ တရားအမည်	...	၈၅
၄၅။ နမောတဿ ဘုရားရှိခိုး	...	၈၆
၄၆။ ကာမဂုဏ် မခင်သူ	...	၉၂
၄၇။ အပြီးကင်းမဟုတ်ပါ	...	၉၃
၄၈။ ငါမယူဘူး	...	၉၈
၄၉။ ပြန်ဆဲရင်	...	၁၀၁
၅၀။ ဝဋ်မီးစာရှင့်	...	၁၀၃
၅၁။ ရောဂါလာမည်	...	၁၀၇
၅၂။ ဓမ္မိက ဥပသကာ	...	၁၁၁
၅၃။ အသေလှတယ်ဆိုတာ	...	၁၁၅
၅၄။ လက်စားလိုက်တာ	...	၁၁၆
၅၅။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မခင်သူ	...	၁၁၈

၅၆။ ငြီးငွေ့လာမယ်	...	၁၂၁
၅၇။ စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ရှုပ်ပါ	...	၁၂၇
၅၈။ ပျောက်လို့ရှိရင်	...	၁၂၉
၅၉။ ဖိနပ်ပျက်လောက်	...	၁၃၀
၆၀။ မကြောင့်ကြနင့်	...	၁၃၂
၆၁။ ကိုယ့်အသေကြည့်	...	၁၃၃
၆၂။ အပြစ်များတဲ့ခန္ဓာ	...	၁၃၆
၆၃။ ငါး နှင်းလူးသလို	...	၁၃၇
၆၄။ အကျင့်ကျေးဇူး	...	၁၃၈
၆၅။ နောင်လာအသစ်	...	၁၄၀
၆၆။ အကြံမဖြစ်	...	၁၄၂
၆၇။ အိပ်ပျော်သလို	...	၁၄၃
၆၈။ ကုသိုလ်များပြားသူ	...	၁၄၅
၆၉။ ကုသိုလ်နှင့်ပစ္စည်း	...	၁၄၈
၇၀။ အနာရောဂါလာ	...	၁၄၈
၇၁။ ပေါ်ချင်ရာပေါ်စမ်း	...	၁၅၀
၇၂။ သူတော်ကောင်းတရား၌		
ယုံမှားကင်းသူ	...	၁၅၄
၇၃။ သံသယကင်းသွားပြီ	...	၁၅၅
၇၄။ ဆရာပြုမူ	...	၁၅၇
၇၅။ ပုဏ္ဏားလျှောက်ထားချက်	...	၁၆၁
* နိဂုံး	...	၁၆၉

နိဒါန်း

နမော တေ အမတ် ဒဒ

သတ္တဝါမှန်သမျှ သေမျိုးချည်းပဲ။ သေတာ အဆန်း
မှတ်လို့၊ သေတာများ အဆန်းမှတ်လို့လား စသည်ဖြင့်
သေခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆိုရိုးစကား အတော်များများကို
သူ့သူငါငါ သတ္တဝါတို့သည် အမှတ်မထင် မဆင်မခြင်
ပြောကြားကြပါသည်။

ဟုတ်ပါသည်။ ယင်းစကားကို မိမိမငြင်းဆိုပါ။
သတ္တဝါမှန်သမျှ သေမျိုးချည်းပါ။ သေတာ အဆန်း
မဟုတ်ပါ။ လူတိုင်း သေမျိုးချည်းပါ။ လူတိုင်းသာ မဟုတ်
သေးပါ။ နတ်တိုင်းလဲ သေမျိုးချည်းပါ။ ဗြဟ္မာတိုင်းလဲ
သေမျိုးချည်းပါ။

လူ နတ် ဗြဟ္မာတိုင်းသာ မဟုတ်သေးပါ။ ရှေး
ခေတ်၊ ယခုခေတ်၊ ခေတ်အဆက်ဆက် လူအတော်
များများ အထင်ကြီးလိုက်စားနေကြသည့် ဝိဇ္ဇာ၊ ဇောကျီ၊
တပသီများလည်း သေမျိုးချည်းပါ။ သူတို့လည်း သေကြ
ရမှာပါ။

၂

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ဒါဖြင့် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ဇော်ဂျီ၊ တပဿီမှ အခြားသော မွေးလာသည့် ဖြစ်လာသည့် သတ္တဝါများ ကော မသေကြရဘူးလား မေးစရာရှိပါသည်။ မေးစရာ ရှိ၍ မေးသော် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ဇော်ဂျီ၊ တပဿီများပင် သေကြရပါသည်ဆိုမှဖြင့် ယင်းတို့မှ အခြားသော ငရဲသား၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယံ ဘုံသားများလည်း အဘယ်၌ ဆိုဖွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း။

တစ်ဖန် အလုံးစုံအကုန်ခြုံ၍ဖြေရသော် မွေးလာ သည့် ဖြစ်လာသည့် သတ္တဝါမှန်သမျှ အကုန်လုံးသေ ကြရပါမည်။ မွေးလာသည့် ဖြစ်လာသည့် သတ္တဝါမှန်က မသေဘဲ ယနေ့ထက်တိုင် ထင်ရှားရှိပြီး၊ မသေဘဲ အသက်ရှင်နေသည့် သတ္တဝါဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိပါအံ့ နည်း။ မရှိသည်သာ ဖြစ်ပါ၏။

ယင်းသို့ မွေးလာသည့် သတ္တဝါမှန်သမျှ ဖြစ်လာ သည့် သတ္တဝါမှန်သမျှ သေကြရာ၌ မသေကြေအောင် အဘယ်ကယ်တင်ရှင် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ မသေ ကြေအောင် မကယ်တင်နိုင်ပါ။ လက်မှိုင့်ချကာ ကြည့် နေရုံသာဖြစ်ပါသည်။

အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖယ်ထား၍ မွေး လာ၊ ဖြစ်လာသည့်သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ကိုယ် မိမိတို့ အသက်ကို ချစ်ကြပါသည်။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၃

မှန်ပါသည်။ မိမိတို့အသက်၊ မိမိတို့ကိုယ်ကို မသေချင်ကြပါ။ ဖြစ်နိုင်ပါလျှင် ကမ္ဘာတည်သရွေ့တောင် နေချင်ကြပါသည်။ မသေချင်ကြပါ။ ဤမျှ သတ္တဝါမှန်သမျှ မိမိတို့ကိုယ်နှင့် အသက်ကို ချစ်ခင်ကြပါသည်။

အနာဂါမ် ရဟန္တာအရှင်မြတ်များကား ကိုယ်နှင့် အသက်ကို ငဲ့ကွက်မှုမရှိတော့ပါ။ ကိုယ်နှင့်အသက်ကို မချစ်ခင်တော့ပါ။

သေခြင်းသဘောရှိ၍ မိမိတို့သေရမည်ကိုလည်း မသေချင်ဟူ၍မရှိတော့ပါ။ သေရမှာကိုလည်း မကြောက်တော့ပါ။ အရှင်မြတ်တို့သည် အကြောက်တရားကို ပယ်ပြီးသူတို့ဖြစ်၍ ဖြစ်ပါသည်။

အနာဂါမ် ရဟန္တာအရှင်မြတ်များမှ အခြားသော မွေးလာသည့် သတ္တဝါတိုင်းတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်နှင့် အသက်ကိုချစ်ခင်ကြသေးသည်။ မသေချင်ကြသေးပါ။ သေရသည့်အခါမှာလည်း မသေချင်ဘဲနှင့် သေကြရပါသည်။ မသေချင်ဘဲနှင့် သေရသည့် သတ္တဝါတွေပဲ များကြပါသည်။

ဒေါသရှိသေး၍ သေရမှာ ကြောက်ကြပါသည်။ မသေချင်ကြသေးပါ။ မသေဘဲသာ အသက်ရှင်နေရပါဦးမူကား ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် နေချင်ကြပါသေးသည်။

ကမ္ဘာတည်သရွေ့ နေချင်ကြပါသေးသည်။ သို့သော်
နေရမှာလား၊ မနေရပါ။ ကြောက်ကြောက်နှင့်ပင်
ကြောက်သေ သေကြရပါသည်။

သေမျိုးဖြစ်သည့် သတ္တဝါတိုင်းတို့သည် သေကြ
ရာ၌ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်၊
တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး အသေချင်းမတူကြပါ။ ကွဲပြားကြပါ
သည်။ အမျိုးမျိုးကွဲပြားကြပါသည်။ အဘယ်သို့ကွဲပြား
ကြပါသနည်း။

အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိ
သတ်သေသော သေခြင်းမျိုး၊ မီးရထားတိုက်၊ ကားတိုက်
စသည်တို့ကြောင့် သေခြင်းမျိုး၊ သူတစ်ပါး၏လက်နက်
စသော ပယောဂကြောင့် သေခြင်းမျိုး၊ အဖျားအနာ
ရောဂါတို့ကြောင့် သေခြင်းမျိုး၊ အသက်တမ်းကုန်၍ သေ
ခြင်းမျိုး စသည်ဖြင့် သေပုံ၊ သေခြင်းအမျိုးမျိုးရှိကြပါ
သည်။ သေပုံအမျိုးအစားတွေ များပြားလှပါသည်။

မည်မျှလောက်ပင် သေမျိုးဖြစ်သည့် သတ္တဝါတွေ
သေကြရာ၌ သေပုံအမျိုးအစားတွေ များပြားသော်လည်း
အသားတင်ထုတ်လိုရင်းကိုချုပ်လိုက်သော် “ကြောက်
သေ မကြောက်သေ” သို့မဟုတ် “မဲ့သေ ပြီးသေ”
ဟူ၍ နှစ်မျိုးသာရှိပါသည်။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၅

သတ္တဝါမှန်သမျှ သေမျိုးချည်းဖြစ်၍ သေတာ အဆန်းမဟုတ်သော်လည်း မဲ့သေ ပြီးသေ၊ ကြောက် သေ မကြောက်သေ နှစ်ထွေနှစ်စား ကွဲပြားနေသည် ကား အဆန်းပင် မဟုတ်ပါလော။

ဟုတ်မှန်ပါသည်။ ဤကမ္ဘာလောကရှိ လူမျိုးတိုင်း မည်သည့်လူမျိုးမဆို၊ ဘာသာဝင်တိုင်း မည်သည့်ဘာ သာဝင်မဆို၊ ဘာသာမဲ့တိုင်း မည်သည့်ဘာသာမဲ့မဆို၊ သတ္တဝါတိုင်း မည်သည့်သတ္တဝါမဆို သေကြရာ၌ ကြောက်သေ-မကြောက်သေ (သို့မဟုတ်) မဲ့သေ- ပြီးသေ နှစ်မျိုး တစ်မျိုးမျိုးနှင့်သာ သေကြရပါသည်။ ယင်းသေနည်းနှစ်မျိုးမှ အလွတ်သေသွားသည့် သတ္တဝါ ဟူ၍ မြို့မျှပင်မရှိပါ။

သတ္တဝါမှန်သမျှ သေမျိုးချည်းပဲ၊ သေတာအဆန်း မှတ်လို့၊ သေတာများ အဆန်းမှတ်လို့လားဟု အမှတ် မထင် မဆင်ခြင်ဘဲ ပြောသူတို့သည် ယင်းမဲ့သေပြီးသေ သို့မဟုတ် ကြောက်သေ မကြောက်သေဟူ၍ နှစ်ထွေ နှစ်စား၊ သေပုံသေနည်းကတော့ ကွဲပြားသည်မှာ ထူးနေ ပါသည်။ ဆန်းနေပါသည်။ ထူးဆန်းနေပါသည်။

ယင်းသို့ ထူးဆန်းရာ၌ အဘယ်လိုအမျိုးအစား၊ အဘယ်သတ္တဝါများသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်

၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

သေကြရာ၌ မဲ့သေသေ၍ သို့မဟုတ် ကြောက်သေ
သေ၍ သေသည့်အခါ မည်သည့်ဘုံဌာနမျိုးသို့ ရောက်
တတ်ပါသလဲ။

အဘယ်လို အမျိုးအစား၊ အဘယ်သတ္တဝါများသည်
အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် သေကြရာ၌ ပြီးသေသေ၍
သို့မဟုတ် မကြောက်သေသေ၍ သေသည့်အခါ မည်
သည့်ဘုံဌာနသို့ ရောက်တတ်ပါသလဲ။

မှန်ပါသည်။ သေပုံသေနည်းချင်း မတူလျှင် ရောက်
ရာဘုံဌာန၊ ဖြစ်ရာအရပ်ဒေသ၊ အမျိုးအစား စသည်
တို့လည်းမတူ ထူးခြားကွဲပြားရပေမည်။ အဘယ်သို့
ကွဲပြားပါသနည်း။

မဲ့သေ ကြောက်သေ သေကြရာ၌ အမျိုးအစား
ကွဲပြားပါသေးသလား။ မဲ့သေ သေသည့်သတ္တဝါ ဘယ်
နှစ်မျိုး ရှိပြန်ပါသလဲ။

ပြီးသေ မကြောက်သေ သေကြရာ၌ အမျိုးအစား
ကွဲပြားပါသေးသလား။ ပြီးသေ မကြောက်သေ သေ
သည့် သတ္တဝါ ဘယ်နှစ်မျိုးရှိပြန်ပါသနည်း။

အဘယ်သတ္တဝါတို့သည် အဘယ်ကြောင့် မဲ့သေ
ကြောက်သေ သေကြပါသနည်း။ အဘယ်သတ္တဝါတို့

မဲ့သေ ပြီးသေ

၇

သည် အဘယ်ကြောင့် မကြောက်သေ ပြီးသေ သေကြ
ပါသနည်း။

ယင်းအကြောင်းတို့ကို ဤကျမ်းစာအုပ်၌ အပြည့်
အစုံ ရှင်းပြထားပါသည်။ ဤ၌မူ နိဒါန်းဖြစ်၍။ နိဒါန်း
ဟူသည် အကြောင်းပြ အကြောင်းရင်း ဖြစ်ရကား
အကြောင်းမျှ ပြလိုက်ပါသည်။

အပြည့်အစုံသိလိုပါမူ စာကိုယ်ကို ဖတ်ရှုကြည့်ပါမှ
ပြည့်စုံပါမည်။ ဖတ်ရှုပြီးလျှင် မိမိအတွက် အကျိုးအမြတ်
ရအောင် ကြိုးစားပါ။ ယင်းသို့ကြိုးစား၍ စာရှုသူတို့
အကျိုးအမြတ်ရရေးကိုပင် ရှေးရှု၍ ရေးသားပြုစုခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။

စာရှုသူတို့ အကျိုးအမြတ်ရပါလျှင် မိမိ၏ ဤကျမ်း
စာအတွက် စာရေးကိရိယာများ လှူဒါန်းကြသော သထုံ
ဒါယကာကြီး၊ မုဒုံမှ မောင်တင်အောင်၊ မတင်ဝင်း၊
သိမ်ဇော်မှ ဒေါ်ကျော့ယဉ်နှင့် စာမူချော ရေးပေးသော
ပေါင်မြို့ အထကမှ ဆရာမ ဒေါ်ရှုယဉ်နှင့် စာမူ(၄)မူ
ကူးပေးသော သထုံ ဒါယကာကြီးတို့ကို ကျေးဇူးတင်
ကြပါ။

၈

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

မိမိအနေနှင့်မူ စာရှုသူတို့ အကျိုးအမြတ်ရခြင်းပင်
မိမိအတွက် အကျိုးအမြတ် ဖြစ်ပါသတည်း။

“အာလုံးသန္တန် အမြန်မှန်၊ လျင်မြန်ရစေသော်...”

ဓမ္မဒူတ အရှင်ပညာဇောတ

၁၃၅၄-ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆုတ် ၉ ရက်

(၂၀-၉-၉၂)

မဲ့သေ ပြီးသေ

၉

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

၏

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်

၁။ နေရပ်လိပ်စာကို ဖော်ပြခြင်း

(က) ဘွဲ့တော် ဓမ္မဒူတအရှင်ပညာဇောတ

(ခ) အသက် ၅၈ နှစ် သိက္ခာ ၃၈ ဝါ

(ဂ) သီတင်းသုံးရာဌာန မွန်ပြည်နယ်၊

ဘီးလင်းမြို့နယ်၊

တောင်စွန်းဓမ္မဒူတတောရ

၂။ ဖွားမြင်တော်မူခြင်း

(က) ဖွားမြင်ရာဌာန ပဲခူးစုကျေးရွာ၊ လက်ပံလှ

ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟင်္သာတ

မြို့နယ်၊ ရောဝတီတိုင်း။

- (ခ) ခမည်းတော် ဦးတွတ်
မယ်တော် ဒေါ်ငွေတင်
- (ဂ) ဖွားသက္ကရာဇ် ၁၂၉၆ခုနှစ်၊ နတ်တော်
လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက်
ကြာသပတေးနေ့
နံနက် ၁၀း၁၅ နာရီ။

(ဃ) မွေးချင်းအရေအတွက်

- ၁။ ဒေါ်သိန်း ၂။ အရှင်သုမိတ္တာဘိဝံသ
- ၃။ ဦးသန်းမောင် ၄။ ဦးသောင်း
- ၅။ ဦးလှထွန်း ၆။ ဓမ္မဒူတအရှင်ပညာဇောတ
- ၇။ ဒေါ်မြင့် ၈။ ဦးအုန်းမောင်

အားဖြင့် (၈) ယောက်တို့တွင် ဓမ္မဒူတအရှင်ပညာ
ဇောတသည် (၆)ယောက်မြောက်ဖြစ်ပါသည်။

(င) ငယ်နာမည် မောင်ချစ်

၃။ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း -

- (က) ရှင်ဖြစ်ရာဌာန ဟင်္သာတမြို့နယ်၊ ရေလဲ
ကျေးရွာ စာသင်တိုက်။
- ခုနှစ် လ ရက်နေ့ ၁၃၀၈ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း
၈ ရက်နေ့။

- (ခ) ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ အရှင်ဥတ္တမ
ရေလဲကျေးရွာ
စာသင်တိုက်။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၁

ဒါယကာ

ဦးတွတ်၊ ဒေါ်ငွေတင်
ပဲခူးစုကျေးရွာ၊ လက်ပံလှ
ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟင်္သာတ
မြို့နယ်။

(ဂ) ရဟန်းဖြစ်ရာဌာန

ရန်ကုန်တိုင်း၊ စမ်းချောင်း
မြို့နယ်၊ ရှမ်းလမ်း၊ အောင်
မင်္ဂလာသိဒ္ဓိကျောင်းတိုက်၊
ဗဒ္ဒသိမ်။

ခုနစ် လ ရက်နေ့

၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်
မုန်း လပြည့်နေ့ နံနက်
၉း၁၅ နာရီ။

(ဃ) ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ

ဇေယျဝတီကျောင်း
ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာ
ပဏ္ဍိတ အရှင်ဥက္ကံသ
မဟာထေရ်။

ရဟန်းဒါယကာ

ရန်ကုန်တိုင်း၊ လမ်းမတော်
မြို့နယ်၊ ရွှေတောင်တန်း
သင်္ဂဟပွဲရုံ၊ ဦးစံ-ဒေါ်တင်။

(င) ရှင်ဘွဲ့တော်

ရှင်ပညာဇောတ

ရဟန်းဘွဲ့တော်

အရှင်ပညာဇောတ

၁၂

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

၄။ စာပေပရိယတ္တိသင်ကြားတော်မူခြင်း -

(က) ကျောင်းသားဘဝ - (၁၂) နှစ်သားမှ
ကျောင်းနေ၍ မြန်မာစာ၊ သင်္ချာ
နှင့်(၁၅)စောင်တွဲမျှသင်ခဲ့သည်။
ရေလဲကျေးရွာ စာသင်တိုက်
အရှင်ဥတ္တမ။

(ခ) ရှင်သာမဏေဘဝ - ငယ်၊ လတ်၊ ကြီး
အထိ သင်ယူခဲ့သည်။ ဆရာ
တော် အရှင်ဥတ္တမ (ရန်ကုန်)
နောင်တော် အရှင်သုမိတ္တာ
ဘိဝံသ (ရန်ကုန်) အရှင်ဇနကာ
ဘိဝံသ(အမရပူရ)အရှင်နာရဒါ
ဘိဝံသ (မန္တလေး)တို့ ဖြစ်ပါ
သည်။

(ဂ) ရဟန်းဘဝ - စာချတန်းအောင်သည်အထိ
သင်ယူခဲ့ပြီး ခေတ်ပညာများကို
သံဃတက္ကသိုလ်၌(၃)နှစ်သင်ယူ
ခဲ့သည်။ အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု၊
အရှင်သေဠိလ၊ ဆရာကြီးဦးလှ
မောင်၊ ဦးဖေအောင်၊ ဦးစဝ်

ထွန်းမှတ်ဝင်း အရှင်ကောဝိဒါ
 ဘိဝံသ (မန္တလေး) ဆရာတော်
 ဦးကုန္ဒက (ပဌာန်းသိပ္ပံ) နန်းဦး
 တိုက်သစ်ဆရာတော် ဦးနန္ဒိယ
 (စစ်ကိုင်း)ပခုက္ကူအလယ်တိုက်။

(ဃ) **ပဋိပတ္တိသင်ကြားခြင်း** - ရန်ကုန်တိုင်း
 မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ် ရွှေ
 ဥမင်တောရဆရာတော် အရှင်
 ကောသလ္လထံ၌ (၄)ဝါတိုင်တိုင်
 သင်ယူကျင့်သုံးခဲ့သည်။

(င) **တရားဟောနှင့်ကျမ်းပြု** - အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
 အရှင်ဇနကာဘိဝံသ(အမရပူရ)၊
 တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက
 အရှင်ဝိစိတ္တသာရာ ဘိဝံသ၊
 အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု ပဌာန်း
 ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသ၊
 အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မိုးကုတ်ဆရာ
 တော်၊ စာရေးဆရာကြီး ဦးသော်
 ဇင်တို့အထံ၌ တရားဟောနှင့်
 ကျမ်းပြုအတတ်ကို နည်းခံယူ
 ခဲ့ပါသည်။

(၈) အောင်မြင်ခဲ့သော စာမေးပွဲများ -

၁။ အစိုးရစာချတန်း၌ မြန်မာဂုဏ်ထူးတန်းနှင့် တကွ အောင်မြင်ခဲ့၍ ‘သာသနဓဇ သိရိပဝရဓမ္မာစရိယ’ ဘွဲ့တံဆိပ်ကိုရရှိခဲ့ပါသည်။

၂။ တိပိဋက ရွေးချယ်ပွဲ၌ သုတ်သုံးကျမ်းကို အထောက်အမလွတ်ကင်းသန့်ရှင်းစွာ ပြန်ဆိုနိုင်၍ ‘ဗုဒ္ဓသာသန ဝိသိဋ္ဌ ဒီဃဘာဏက’ ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

၃။ စေတီယင်္ဂဏစာမေးပွဲ၌ သုတ်သုံးကျမ်းကို အထောက်အမလွတ်ကင်း သန့်ရှင်းစွာ ပြန်ဆိုနိုင်သဖြင့် ‘အဘိသိရိပဝရ သာသနာလင်္ကာရ ဒီဃနိကာယဓရ’ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

၅။ စာပေကျမ်းဂန် ပို့ချသင်ကြား ရေးသားခြင်း-

(က) စာပေကျမ်းဂန် ပို့ချသင်ကြားပေးခြင်း

ဓမ္မဒူတတော်ရ၌ ရှင်ရဟန်း ၉၀ ကျော်၊ မဏိဇေယျံသီလရှင်စာသင်တိုက်၌ သီလရှင် ၅၀ ကျော်တို့ကို မူလ-ငယ်-လတ်-ကြီး စာချတန်းစာဝါများ ပို့ချလျက်ရှိပါသည်။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၁၅

(ခ) ပြုစုရေးသားသောကျမ်းစာများ-

၁။ ဒါနဝတ္ထု	(၃)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
၂။ သီလဝတ္ထု	။
၃။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ(၁)	။
၄။ ဘာဝနာဝတ္ထု	။
၅။ ဒေါသဖြေပျောက်နည်း	(၂)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
၆။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ(၂)	။
၇။ ဗုဒ္ဓဇာတ်သက်သတ်လွတ်	။
၈။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ(၃)	။
၉။ ရှင်လောင်းသင် ရှင်ကျင့်ဝတ်	။
၁၀။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ(၄)	။
၁၁။ အယူဝါဒ ရှင်တမ်း	။
၁၂။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ(၅)	။
၁၃။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ(၆)	။
၁၄။ ငြင်းခုံပွဲမှ အမြတ်	။
၁၅။ မွေးမေ့မေတ္တာ	။
၁၆။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ(၇)	။
၁၇။ အလှူခံတစ်ကျိပ်လေး	(၂)ကြိမ်ရိုက်ပြီး
၁၈။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ(၈)	(၂)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
၁၉။ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်	
ရှုပွားနည်းအချုပ်	(၄)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ

- ၂၀။ ဝေဒနာရှုပွားနည်း (၃)ကြိမ်ရိုက်ပြီး
 ၂၁။ မီးကျိုးတွင်းမှ ပွင့်သော ကြာ (၂)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
 ၂၂။ ဓမ္မန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး (၂)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
 ၂၃။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ(၉) ။
 ၂၄။ သာသနာ့လမ်းစဉ် (၂)ကြိမ်ရိုက်ပြီး
 ၂၅။ မဂ္ဂင်ရှစ်ဖော် ယာဉ်ပျံတော် (၂)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
 ၂၆။ အလှူသင်တန်း (၂)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
 ၂၇။ အမှောင်နှင့် အလင်း (၂)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
 ၂၈။ မျှတမှ တရားရ (၂)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
 ၂၉။ အနေကဇာတင်နည်း(၇)နည်း (၁)ကြိမ်ရိုက်ပြီး
 ၃၀။ လိုရာပြည့်ဝ ဓာရဏပရိတ်တော်နှင့်
 ဘုရားရှိခိုးများ ။
 ၃၁။ သက်ရှင်ဆွမ်းကျွေးတရားတော် (၂)ကြိမ်ရိုက်ပြီး
 ၃၂။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ(၁၀) (၁)ကြိမ်ရိုက်ပြီး
 ၃၃။ လိုရာပြည့်ဝ ဓာရဏပရိတ်နှင့်
 ပါဠိဖတ်နည်း ပုံသေနည်း (၁)ကြိမ်ရိုက်ပြီး
 ၃၄။ ဝိဇ္ဇာနှင့် စရဏ (၁)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
 ၃၅။ မဲ့ဝေပြုံးသေ (၁)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
 ၃၆။ ဒဏ်ဆယ်ပါး (၁)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
 ၃၇။ အာဠဝကချွတ်ခန်း (၁)ကြိမ်ရိုက်ဆဲ
 စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၇

(ဂ) တည်ထောင်ခဲ့သော စာသင်တိုက်များ -

၁။ မွန်ပြည်နယ်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ် တောင်စွန်း၌

ရှင်ရဟန်း (၉၀)ကျော်ရှိ ဓမ္မဒူတတောရ။

၂။ သီလရှင်(၅၀)ကျော်ရှိ မဏိဇေယျသီလရှင်

စာသင်တိုက်။

၃။ ကျုံပျော်မြို့နယ် အင်းရဲ၌ ရှင်ရဟန်း (၁၀)

ကျော်၊ သီလရှင်(၂၀)ကျော်ရှိ ဓမ္မဒီပရိပ်သာ။

၄။ မုဒုံမြို့၊ အမှတ်(၄) ကန်သာယာရပ်ကွက်၌

ရှင်ရဟန်း (၂၀) ကျော်ရှိ ဓမ္မဒူတကျောင်း

တိုက်။

၆။ သာသနာရေးအားပေးဆောင်ရွက်ခြင်း

(က) သာသနာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့များ၌ ဥက္ကဋ္ဌ

စသည်-

(၁) ဘီးလင်းမြို့နယ် သံဃနာယကအဖွဲ့

ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်

(၂) သမ္မတီရသံဃကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်

ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး

(၃) ပြည်နယ် သံဃနာယကအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်

ဆောင်ရွက်ဆဲ

- (ခ) တရားဟော၊ တရားပြ၊ ပဋိပတ်သာသနာပြု လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်း-

ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နည်းဖြင့် (၁၀) ရက်၊ (၇) ရက်စခန်းပေါင်း (၅၀)ကျော်ကို တရားပြသလျက်ရှိပြီး အလှူပွဲ၊ ဘုရားပွဲ၊ စာပြန်ပွဲကြီးများ၌ တရားဟောကြားဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

- (ဂ) အခြားရရှိခဲ့သော ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများ-

၁၉၉၃-ခုနှစ်၊ လွတ်လပ်ရေးနေ့၌ နိုင်ငံတော်မှ “အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ” ဟူသော သာသနာပြုဘွဲ့ ဆက်ကပ်ခံခဲ့ရသည်။

- ၇။ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ထူးခြားသောဂုဏ်ရည်များ -

- (က) ထူးခြားသော ဆောင်ရွက်ခြင်း-

အအားမနေ အနားမနေဘဲ စာချခြင်း၊ ဆောင်းပါးရေးခြင်း၊ ကျမ်းစာရေးခြင်း၊ တရားဟောခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပြသပေးခြင်းဖြင့် အချိန်ကို ကုန်လွန်စေသည်။

- (ခ) ထူးခြားသော မိန့်ကြားချက်များ -

သာသနာတော်၌နေသော သာသနာ့ဝန်ထမ်းဆိုတာ အမြဲတမ်း ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်

ဝန်ထမ်းနေရမယ်။ ဝန်ပေါ့နေလို့ မဖြစ်ဘူး။ သာသနာ့ဝန်ဆိုတာ သင်တာရယ်၊ ကျင့်တာရယ် နှစ်မျိုးပဲရှိတယ်။ သင်ယူရင်းကျင့်ရမယ်။ ကျင့်ရင်းလည်းသင်ယူရမယ်။ မသင်မကျင့်လျှင် သာသနာ့ဝန်ထမ်းမဟုတ်ဘူး။ သာသနာတော်နဲ့ မထိုက်တန်ဘူး”

“မိမိတို့အတွက် သင်ပြီးကျင့်ပြီးလျှင် အများအတွက် သာသနာပြုရမယ်။ တစ်ကိုယ်ကောင်း ကြောင့်ကြမဲ့ မနေရဘူး။ ဗုဒ္ဓဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံသည့် တိုင်အောင် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအားလုံးအတွက် ကောင်းကျိုး ဆောင်သွားသလို ရှင်ရဟန်းတွေလည်း သေသည့်တိုင်အောင် သာသနာ့အကျိုးကို သည်ပိုးဆောင်ရွက်ရမယ်။

မဲ့သေ ပြုံးသေ တရားတော်

(ပထမပိုင်း)

တရားအမည်

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၂၅၂၄ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၄၃ ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလပြည့်ကျော် ၈ ရက်နေ့တွင် မွန်ပြည်နယ်၊ ပေါင်မြို့နယ်၊ သပိတ်အိုင်တောရ၌ ပထမအကြိမ်အဖြစ် ကျင်းပအပ်သော ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ပေးတရားပွဲ၌ ဟောကြားအပ်သော အဂဟံတ္တရနိကာယ် စတုတ္ထနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုပါဠိတော်၌ လာသော အဘယသုတ္တန် “မဲ့သေ ပြုံးသေ တရားတော်(ပထမပိုင်း)” လို့ တရားတော်အမည်ကို ဒီလို ပေးလိုက်ပါတယ်။

သေတယ်ဆိုတာ မွေးလာတဲ့ သတ္တဝါတွေမှန်သမျှ အကုန်လုံး သေကြရမှာပါ။ မသေဘဲကျန်နေရတဲ့ သတ္တဝါ

ရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ အဲဒီလို အကုန်သေကြရတဲ့နေရာ
မှာ မဲ့သေတဲ့ သတ္တဝါ၊ ပြုံးသေတဲ့ သတ္တဝါရယ်လို့
အသေထူးတာကို ကြိုတင်သိထားဖို့ လိုပါတယ်။
ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ မဲ့သေပြီးသေ တရားတော်ကို
ဟောတာပါ။

နမောပြန်ဘုရားရှိခိုး

ဒီတရားတော်ကို ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် တရား
မင်းဘုရင် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ကိုယ်တော်
တိုင် ဟောခဲ့တာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တရားမဟောမီ
တရားမနာမီ ပထမဦးဆုံး တရားပိုင်ရှင် ဖြစ်တော်မူ
သော မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို နမော
ပြန် ဘုရားရှိခိုးဖြင့် ရှိခိုးကြရအောင်။ ဘုန်းကြီးတို့
ပရိသတ်က လက်အုပ်ချီပြီး အာရုံယူနေကြပါ။

“နမော တဿ ယတော မဟိမတော ယဿ
တမောန”

ယတောမဟိမတော - အကြင် ဒါနပါရမီ၊ သီလပါရမီ၊
နေက္ခမ္မ ပါရမီ၊ ပညာ ပါရမီ၊
ဝီရိယ ပါရမီ၊ ခန္တီပါရမီ၊ သစ္စ
ပါရမီ၊ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ၊ မေတ္တာ

မဲ့သေ ပြီးသေ

၂၃

ပါရမီ၊ ဥပေက္ခာပါရမီ တည်း
ဟူသော ပါရမီဆယ်ပါး၊ အပြား
သုံးဆယ်၊ များကျယ်အညီ၊
ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်
တော်မူခဲ့သော တန်ခိုးသိဒ္ဓိ
အစွမ်းကြောင့်။

ဝါ - ပစ္စည်းဥစ္စာကိုစွန့်ခြင်း၊ သမီးသား
ကိုစွန့်ခြင်း၊ ဇနီးမယားကို စွန့်
ခြင်း၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ကို စွန့်ခြင်း၊
အသက်ကို စွန့်ခြင်း တည်း ဟူ
သော စွန့်ခြင်းကြီး ငါးပါးတို့ကို
စွန့်ခြင်းတည်း ဟူသော တန်ခိုး
သိဒ္ဓိအစွမ်းကြောင့်။

ဝါ - သတ္တဝါအပေါင်း၏ အကျိုးငှာ
ဖြည့်ကျင့်တော်မူခြင်း၊ ဘုရား
အဖြစ် အကျိုးငှာ ဖြည့်ကျင့်
တော်မူခြင်း တည်းဟူသော
စရိယသုံးပါးကို ဖြည့်ကျင့်တော်
မူခြင်း တည်းဟူသော တန်ခိုး
သိဒ္ဓိအစွမ်းကြောင့်။

ဝါ - ဒေဝပုတ္တရမာရ်၊ ကိလေသာ
မာရ်၊ ခန္ဓာမာရ်၊ မစ္စမာရ်၊ အဘိ
သင်္ခါရမာရ် တည်းဟူသော မာရ်
ငါးပါးတို့ကို အောင်မြင်တော်
မူသော တန်ခိုးသိဒ္ဓိ အစွမ်း
ကြောင့်။

ဝါ - သုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ပုဒိအာ နှင့်၊
ဝိမာဏုဒိဇေ၊ ဒိဗ္ဗိယဉာဏ်လေးပါး၊
ရှစ်ပါးဝိဇ္ဇာ တို့ကို သိမြင်တော်
မူသော၊ တန်ခိုးသိဒ္ဓိ အစွမ်း
ကြောင့်။

ယဿ ဗုဒ္ဓဿ - တန်ခိုးရှင်၊ သိဒ္ဓိရှင်၊ အကြင်
သစ္စာလေးပါး၊ တရားသိမြင်၊
ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏
(သန္တာန်တော်၌)။

တမော - အဝိဇ္ဇာလျှင် အရင်းမူလရှိသော
တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ
တည်းဟူသော အမှိုက်မှောင်
သည်။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၂၅

န

- မကျန်မကြွင်း ပျက်ခြင်းမလှ၊
ပျက်စီးခဲ့ရသဖြင့်၊ အလျှင်းမျှပင်
ရှိတော်မမူတော့ချေ။

တဿ ဗုဒ္ဓဿ

- တန်ခိုးရှင်၊ သိဒ္ဓိရှင်၊ အဝိဇ္ဇာလျှင်
အရင်းမူလရှိသော တစ်ထောင့်
ငါးရာ ကိလေသာတည်း ဟူ
သော အမိုက်မှောင်ကင်းစင်
ထိုသစ္စာလေးပါး တရားသိမြင်
ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး
အား။

မေ

- သူတော်သူမြတ်၊ လူနှင့်နတ်တို့၊
ကျေနပ်ရန်မြှော်၊ ဘုရားတပည့်
တော်၏။

နမော

- မင်္ဂလာ စရဏ၊ လက်ဦး စဉ့်၊
ကြည်စွာကော်ရော်၊ ပူဇော်မြတ်နိုး၊
ကိုယ်ဝပ်လျှိုး၍၊ ရှိခိုးခြင်းသည်။

အတ္တု

- နေ့ညမစဲ၊ အမြဲမကွာ၊ မှန်စွာ
မသွေ၊ ဖြစ်ပါပေ၏။

၂၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ကုမိနာ ဗုဒ္ဓပဏာမေန - ဤသို့ ဘုရားရှင်အား ရှိခိုး
ကြောင်းဖြစ်သော ပဏာမ
စေတနာကြောင့်။

မေ - မအောင်သေးခင်၊ အောင်ကြွေး
တင်၍၊ အောင်မြင်ရန် မြှော်၊
ဘုရားတပည့်တော်၏။

ဝေါ တုမှာကံ - ဘေးမျိုးခဲ၊ ရန်မျိုးစဲ၍၊ အောင်
ပွဲလိုလား၊ သင် သူတော်စင်
ပရိသတ်အများတို့၏။

ယထိစိ တတ္ထော - အကြင် အကြင် အလိုရှိအပ်၊
တောင့်တအပ်သော၊ ကောင်း
ကျိုးချမ်းသာ၊ မင်္ဂလာ ကျက်
သရေ၊ အထွေထွေသည်။

ယထာဇ္ဈသယံ - အကြင် အကြင် အလိုရှိအပ်
သောအတိုင်း။

သမိဇ္ဈတု - ထင်စွာမျက်မှောက်၊ ဝင်လာ
ရောက်၍၊ ဖြိုးမောက်လှည်း၊
အံ့မြောက်ချိုးရအောင်၊ ပြီးပြည့်စုံ
ပါစေသတည်း။

“သာဓု... သာဓု... သာဓုပါဘုရား”

မဲ့သေ ပြီးသေ

၂၇

မဲ့သေပြီးသေဆိုတဲ့ အဘယသုတ္တန်တရားတော်
ကို မဟောမိ မနာမိ တရားပိုင်ရှင်ဖြစ်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို နမောပြန်
ဘုရားရှိခိုးဖြင့် ရှိခိုးပြီးတော့ မဲ့သေပြီးသေ တရားတော်
ကို ဟောဖို့ပေါ့။

နမောပြန်ဆိုတာ

တရားမဟောမိ နမောပြန်ဘုရားရှိခိုးအကြောင်း
အနည်းငယ်ရှင်းပြရအောင်။ နမောပြန်ဘုရားရှိခိုးဆိုတာ
ဟို...ဇိနလင်္ကာရဇီကာမှာလာတဲ့ ဘုရားရှိခိုးပါ။ ရှေ့က
အစကနေပြီး ဆိုသွားလျှင်လည်း “နမော တဿ
ယတော မဟိမတော ယဿတမောန”လို့ ဖြစ်သလို
ဟို...နောက်အဆုံး “န”ကနေပြန်ပြီး တစ်လုံးချင်း
ဆိုလျှင်လည်း “နမော တဿ ယတော မဟိမတော
ယဿ တမော န”လို့ပဲဖြစ်လို့ နမောပြန်ဘုရားရှိခိုးလို့
ခေါ်တာပါ။ ကျက်မှတ်ပြီး ရှိခိုးကြပါ။

သံဝေဂဉာဏ်

ဘုရားရှိခိုးအကြောင်း ရှင်းပြီးတော့ တရားဟော
ကြစို့ဆိုတော့ ဘုန်ကြီးတို့ ယနေ့ဘာဖြစ်လို့ မဲ့သေ

၂၈

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ပြီးသေ တရားတော်ကို ဟောရတာလဲဆိုရင် ယောဂီတို့မှာ “သံဝေဂဉာဏ်” ဖြစ်ပေါ်ဖို့ပါပဲ။ မှန်ပါတယ်။ ယောဂီတို့ အားထုတ်နေတာက ဝိပဿနာတရားပါ။ အဲဒီဝိပဿနာဉာဏ်ရဲ့ နီးစွာသောအကြောင်းက သံဝေဂဉာဏ်ပါ။

ဝိပဿနာဉာဏ်ရမှသာ သာသနာတော်၏ အနှစ်သာရဖြစ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရမှာပါ။ ဒီတော့ ပြန်ပြောရမယ်ဆိုရင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရရေး၏ အဓိက အကြောင်းက ဝိပဿနာဉာဏ်ရဖို့၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ရဖို့ အဓိကအကြောင်းက သံဝေဂဉာဏ်ရဖို့ပဲ။

ဒါကြောင့် ဒီမဲ့သေပြီးသေ တရားတော်ကို သံဝေဂဉာဏ်ဖြစ်ပွားရေးအတွက် အဓိကဟောပါတယ်။ အားထုတ်ပုံ အားထုတ်နည်းကိုတော့ အထူးမဟောတော့ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ယနေ့ဆိုလျှင် အားထုတ်ခဲ့တာကို ကိုးရက်မြောက်လာပြီဖြစ်လို့ပါပဲ။

ဒီဆယ်ရက်စခန်းပြီးသွားလို့ရှိလျှင်လည်း မိမိတို့နေရပ်မှာ ရာသက်ပန် ဆက်လက်အားထုတ်နိုင်ရေးမှာ သံဝေဂဉာဏ်ဖြစ်ပွားမှ အားထုတ်နိုင်မှာပါ။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၂၉

အဘယသုတ္တန်

မဲ့သေပြီးသေဆိုတာ အားလုံး နားလည်အောင်
 ခေါ်တဲ့အမည်ပါ။ သုတ္တန်အမည်က “အဘယသုတ္တန်”
 ပါ။ အဘယဆိုတာ မကြောက်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။
 “အဘယ”မကြောက်ဆိုတာ ရှိသဖြင့် “ဘယ”ကြောက်
 တယ်ဆိုတာ ရှိရမှာပေါ့။ ကြောက်လျှင် မဲ့မယ်။
 မကြောက်လျှင် ပြီးမယ်ပေါ့။ ဒီလိုဆိုတော့ ကြောက်
 သေ မဲ့သေ၊ မကြောက်သေ ပြီးသေလို့ ဖြစ်လာတယ်
 ပေါ့။ ပြန်ခွဲလိုက်တော့ “ကြောက်သေ မကြောက်သေ”၊
 “မဲ့သေ ပြီးသေ”လို့ ဖြစ်လာတယ်ပေါ့။

ဟောရာဌာန

ဒီ အဘယ သုတ္တန် လို့ ခေါ်တဲ့ ကြောက်သေ
 မကြောက်သေ၊ မဲ့သေ ပြီးသေတရားတော်ကို ဘုရား
 ရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ဘယ်ပြည်ဌာနမှာ ဟောတော်မူခဲ့
 ပါသလဲဆိုလျှင် အခါတပါး ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်
 ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျွေး၍ မွေးရာ
 ဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးတော်
 မူစဉ် ဟောပါတယ်။

ဟောရခြင်းအကြောင်း

ဟောရာဌာန သိပြီးတော့၊ ဟောရခြင်းအကြောင်းကို ပြောရလျှင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ထဲက ဇာဏုသောဏီ အမည်ရှိတဲ့ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်သည် ဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ်ပြီး ဘုရားရှင်နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်၊ အမှတ်ရဖွယ်စကားတွေကို ပြီးဆုံးစေပြီးတော့ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီး မြတ်စွာဘုရားကို ဒီစကားကို လျှောက်ထားပါတယ်...။

“အရှင် ဂေါတမ... သေခြင်းသဘောရှိသည် ဖြစ်ပါလျက်၊ သေခြင်းမှ မကြောက်သော ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ မရောက်သောသူမည်သည် မရှိနိုင်”

ဟု အကျွန်ုပ် ဤသို့ ပြောလေ့ရှိပါသည်။ ဤသို့ ယူလေ့ရှိပါသည်”ဟု လျှောက်ပါတယ်။

အဲဒီလိုဆိုတော့ ယောဂီတို့က သိပ်သဘောပေါက်မှာ မဟုတ်သေးပါဘူး။ သဘောပေါက်အောင် ပြောရလျှင်...

“အရှင်ဂေါတမ... သေခြင်းသဘောရှိတဲ့ သတ္တဝါမှန်သမျှဟာ၊ သေခါနီးမှာ အကုန်လုံးကြောက်ပြီး၊ မဲ့ပြီး ကြောက်သေ မဲ့သေချည်း ရှိပါတယ်။ မကြောက်သေ

မဲ့သေ ပြီးသေ

၃၁

ပြီးသေဟူ၍ မရှိနိုင်ဟု အကျွန်ုပ် ဒီလိုပဲပြောလေ့ရှိပါတယ်”လို့ လျှောက်ပါတယ်။

မှတ်ထားပါ။ ဒီအယူဟာ ပုဏ္ဏားရဲ့အယူပါ။ အဲဒီအယူကြောင့် ဒီတရားကို ဟောရတာပါ။

ဘာသာဝင်တိုင်းနဲ့ဆိုင်တယ်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ဒီတရားကို ပေါ့ပေါ့မယူဆလိုက်ပါနဲ့။ ဒီတရားဟာ သေခြင်းသဘောရှိသောသူတိုင်း ဘာသာဝင်တိုင်းနဲ့ ဆိုင်တယ်။ လူမျိုးအားလုံးနဲ့ ဆိုင်တယ်။ သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံးနဲ့ ဆိုင်တယ်။ မည်သည့်ဘာသာဝင်နဲ့ဖြစ်ဖြစ် ဆိုင်တယ်။ ယခု တရားဟောတရားနာသူအားလုံးနဲ့လည်း ဆိုင်တယ်။

ဟုတ်တယ်လေ၊ တရားဟောနေတဲ့ ဘုန်းကြီးမှအစ တရားနာပရိသတ်အားလုံးမှာ သေခြင်းသဘော ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတရားတော်ဟာ အားလုံးနဲ့ဆိုင်တယ်။

အတုယူစရာ

ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ တရားဟောတဲ့နေရာမှာ တရားမင်းဘုရင် ဖြစ်သည့်အလျောက် ဒေသနာတော် သိပ်ပြီး ကျွမ်းကျင်ပါတယ်။

သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ မဟာဂရုဏာတော်ထားပုံကိုလည်း
အင်မတန် အတုယူစရာ ကောင်းပါတယ်။

ဘုန်ကြီးတို့ ပရိသတ်တွေဟာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်
မြတ်ကြီးရဲ့ အပြုအမူ၊ အပြောအဆိုတွေကိုသာ အတု
ယူနိုင်လျှင် မြန်မြန် သူတော်ကောင်းဖြစ်မှာပါ။ ဘုရား
ရှင်နှင့်ပုဏ္ဏားတို့ဟာ အယူဝါဒချင်း မတူပါဘူး။ ပုဏ္ဏား
အယူဟာ မမှန်ဘူး၊ မပြည့်စုံဘူး။

ဒါပေမယ့် ဘုရားရှင်က “ပုဏ္ဏား... သင့်အယူ
ဝါဒက မှန်လည်းမမှန်၊ ပြည့်လည်းမပြည့်စုံပဲနှင့် ငါ့ထံ
လာမပြောနဲ့” လို့ တားမြစ်ပြီး မပုတ်ထုတ်လိုက်ပါဘူး။

အဲဒီလို ပုတ်ထုတ်လိုက်လျှင် ဒီပုဏ္ဏားဟာ ဘုရား
ရှင်ရဲ့ တရားတော်ကို နာရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တရား
မနာရတော့ အကျွတ်တရား ရမှာလည်း မဟုတ်ဘူး။

“ကိုယ့် အလို လိုက်စေချင်လျှင်၊ သူ့ အလိုကို
အလျင်လိုက်” ဆိုသည့်အတိုင်း၊ ဘုရားရှင်က ပုဏ္ဏားရဲ့
လျှောက်ထားချက်ကို အစအဆုံး နားထောင်နေတယ်။

ဗုဒ္ဓ၏ဝါဒ

အဲဒီလို နားထောင်ပြီးတော့ ပုဏ္ဏားရဲ့အယူဝါဒ
မပြည့်စုံတာ၊ မမှန်တာကို မပြည့်စုံဘူး၊ မမှန်ဘူး မပြော
ဘဲနဲ့ ဘယ်လိုအမိန့်ရှိလဲဆိုတော့...

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၃၃

“ပုဏ္ဏား... ငါတို့ကတော့ အဲဒီလို မပြောဘူး၊
အဲဒီလို မယူဘူး”လို့ အမိန့်ရှိပါတယ်။

အဲဒီအခါမှာ ပုဏ္ဏားက...

“အရှင်ဂေါတမ...အရှင်ဂေါတမက အဘယ်လို
ပြောလေ့ ယူလေ့ရှိပါသလဲ”လို့ မေးပါတယ်။

အဲဒီလိုမေးတဲ့အခါမှာလည်း ဘုရားရှင်က...

“ပုဏ္ဏား ငါတို့ကတော့ (၂)မျိုး ပြောလေ့ ယူလေ့
ရှိတယ်”လို့ အမိန့်ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို အမိန့်ရှိတဲ့အခါ
ပုဏ္ဏားက...

“အရှင်ဂေါတမက အဘယ်လို (၂)မျိုး ပြောလေ့
ယူလေ့ရှိပါသလဲ”လို့ သိချင်စောနဲ့ မေးရပြန်ပါတယ်။
ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားရှင်ကလည်း ပုဏ္ဏား မာန်မာန
ကျအောင် တရားစကားကို ဆစ်ဆစ်ပြီး ပြောနေ
ပါတယ်။

ယခု ပုဏ္ဏားအမေးကို ဘယ်လိုဖြေလဲဆိုတော့-

“ပုဏ္ဏားငါတို့က သေခြင်းသဘောရှိတဲ့ သတ္တဝါ
တွေထဲမှာ အချို့က သေခါနီးမှာ ကြောက်သေ မဲ့သေ
သေကြတယ်။ အချို့က မကြောက်သေ ပြုံးသေ သေ
ကြတယ်လို့ (၂)မျိုးယူတယ်”

လို့ ဖြေလိုက်ပါတယ်။

ဘယ်ဝါဒပြည့်စုံသလဲ

ကဲ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် ပုဏ္ဏားဝါဒနဲ့ ဗုဒ္ဓဝါဒ
 ဘယ်ဝါဒကပြည့်စုံလဲ။ စဉ်းစားသာကြည့်ပါ။ ပုဏ္ဏား
 ဝါဒက တစ်မျိုးတည်းယူတယ်။ ဘုရားဝါဒက (၂)မျိုး
 ယူတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ပုဏ္ဏားဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ဝါဒကို
 သိပ်ပြီးတော့ သိချင်သွားတယ်။ ဘုရားရှင်ကလည်း
 အဲဒါကြောင့် တစ်ခါတည်း မဖြေဘဲ ဆစ်ဆစ်ဖြေတာ
 ပါ။

သိချင်လှတဲ့ပုဏ္ဏားက-

“အရှင်ဂေါတမ... အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည်
 သေခြင်းသဘော ရှိသည် ဖြစ်ပါလျက် သေခါနီးမှာ
 မကြောက်သေမဲ့သေ သေရပါသလဲ။ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်
 သတ္တဝါတို့သည် သေခြင်းသဘော ရှိသည် ဖြစ်ပါလျက်
 သေခါနီးမှာ မကြောက်သေ ပြုံးသေ သေရပါသလဲ။
 တောင်းပန်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ။ အကျွန်ုပ်နားလည်
 နိုင်တဲ့အခြင်းအရာအားဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို ချီးမြှောက်
 သောအားဖြင့် ရှင်းပြဖြေပြတော်မူပါ”လို့ လျှောက်ထား
 ပါကလို့။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၃၅

ကြောက်သေမဲ့သေ(၄)မျိုးနှင့်
မကြောက်သေပြုံးသေ(၄)မျိုး

အဲဒီလိုလျှောက်ထားတဲ့အခါ ဘုရားရှင်က-

“ပုဏ္ဏား... သေခြင်းသဘောရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ
မှာ သေခါနီးမှာ ကြောက်သေမဲ့သေတဲ့ သတ္တဝါ(၄)
မျိုးရှိတယ်။ မကြောက်သေ ပြုံးသေတဲ့ သတ္တဝါက
(၄)မျိုးရှိတယ်”လို့ အမိန့်ရှိလိုက်ပါတယ်။ ကဲ... ပုဏ္ဏား
ဝါဒနဲ့ ဗုဒ္ဓဝါဒ အများကြီးကွာနေပြီ။ ပုဏ္ဏားဝါဒက
သေခြင်းသဘောရှိတဲ့ သတ္တဝါမှန်သမျှ သေခါနီးမှာ
အားလုံး ကြောက်သေမဲ့သေချည်း သေရပါတယ်တဲ့။

ဗုဒ္ဓဝါဒက ကြောက်သေမဲ့သေ၊ မကြောက်သေ
ပြုံးသေ (၂)မျိုးယူတယ်။ အဲဒီ (၂)မျိုးမှာ တစ်ခါ
ကြောက်သေမဲ့သေက (၄)မျိုး၊ မကြောက်သေပြုံးသေ
က (၄)မျိုးဆိုပြီးတော့ တိကျပြည့်စုံပါတယ်။

၁။ ကာမဂုဏ်ခင်သူ

ကဲ... ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ပုဏ္ဏားရဲ့လျှောက်ထား
တောင်းပန်ချက်အတိုင်း ကြောက်သေမဲ့သေ၊ မကြောက်
သေပြုံးသေတို့ကို ရှင်းရအောင်။ ဦးစွာ “ကြောက်သေ
မဲ့သေ(၄)မျိုး”ကို ရှင်းရမယ်။ ဆိုကြည့်ပါ...

- ကာမဂုဏ်ငါးတွေ၊ ခင်များလေ။ မဲ့သေ သေ ရမည်။
- မဲ့သေသေက၊ အပါယ်ကျ၊ ဒုက္ခဆင်းရဲမည်။

ဒီလောကမှာ အချို့သောသူတို့ဟာ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိ ဆိုတဲ့ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေအပေါ်မှာ တက်မက်မှုမကင်းသေး တဲ့ ရာဂရှိတယ်။ မကင်းသေးတဲ့ ဆန္ဒရှိတယ်။ မကင်း သေးတဲ့ ချစ်မြတ်နိုးခြင်း ရှိတယ်။ မကင်းသေးတဲ့ မွတ်သိပ်ခြင်း ရှိတယ်။ မကင်းသေးတဲ့ ပူပန်ခြင်း ရှိတယ်။ မကင်းသေးတဲ့တဏှာ ရှိတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် လွယ်လွယ်ပြောလျှင် မိမိမှ တစ်ပါး မိမိပိုင်ဆိုင်တဲ့ သက်ရှိပစ္စည်း၊ သက်မဲ့ပစ္စည်း တွေကို ကာမဂုဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေ အပေါ်မှာ မကင်းသေးတဲ့ ရာဂဆန္ဒ၊ ချစ်မြတ်နိုးခြင်း၊ မွတ်သိပ်ခြင်း၊ ပူပန်ခြင်း၊ တက်မက်ခြင်းများသူကို “ကာမဂုဏ်ငါးတွေ၊ ခင်များလေ”လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်တွေဟာ သက်ရှိပစ္စည်း၊ သက်မဲ့ပစ္စည်းလို့ ခေါ်တဲ့ အာရုံငါးပါး၊ ကာမဂုဏ်တရား တွေအပေါ်မှာ နှစ်သက်တွယ်တာမြတ်နိုးတဲ့ တဏှာ လောဘ မကင်းသေးပါဘူး။ ဟုတ်ပါတယ်။ ပုထုဇဉ်

မဲ့သေ ပြီးသေ

၃၇

သတ္တဝါတွေဟာ နေ့စဉ်နေ့စဉ် နံနက်မိုးသောက် အလင်း
ရောက်ကနေ ညနေအချိန်ကုန်သည့်တိုင်အောင် အဆင်း၊
အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိ ကောင်းကောင်း
လေးတွေရရေးကိုပဲ ကြိုးစားပြီး ရှာဖွေနေကြပါတယ်။

ရှာတော့ လိုချင်လို့ရှာတယ်။ လောဘနှင့်ရှာတယ်။
ရလာတော့လည်း လိုချင်လောဘနှင့်သုံးစွဲတယ်။ လိုချင်
လောဘနှင့် သိမ်းဆည်းထားတယ်။ သူတို့နှင့် ခွဲဖို့
မဟုတ်ဘူး။ ပေါင်းစည်းဖို့၊ ပေါင်းဆုံဖို့ပဲ။

အဲဒီကာမဂုဏ်ငါးပါး၊ အာရုံတရားတွေကို “ဝတ္ထု
ကာမ”လို့ ခေါ်ပါတယ်။ လိုချင်စရာ၊ စွဲမက်စရာတွေ
ပေါ့။ အဲဒီဝတ္ထုကာမတွေကို လိုချင်တပ်မက်နေတာက
“ကိလေသာကာမ”လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကာမ နှစ်မျိုးရှိ
တယ်။ ဇနီးမယား၊ လင်ယောက်ျား၊ သမီး၊ သား၊
ကျွဲ၊ နွား စသည်တို့က သက်ရှိဝတ္ထုကာမတွေပေါ့။
စိန်၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ လယ်ယာ၊ အိုးအိမ် စသည်တို့က
သက်မဲ့ ဝတ္ထုကာမတွေပေါ့။

အဲဒီသက်ရှိကာမဂုဏ်၊ သက်မဲ့ကာမဂုဏ်တွေ
အပေါ်မှာ တစ်နေ့တစ်နေ့ ခင်တဏှာ၊ မင်တဏှာ များ

၃၈

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

အောင် လုပ်နေသလား။ မခွဲရအောင် လုပ်နေသလား။
စဉ်းစားကြည့်။

ရောဂါဖြစ်ပြီ

အေး... တစ်နေ့ တစ်နေ့ စွဲမက်စွာနဲ့ မခွဲရဖို့
ကာမဂုဏ်ရှာနေတဲ့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်သို့ ပြင်းပြတဲ့ သေမည့်
ရောဂါကပ်မျိုး တစ်ချိန်မှာ ကျရောက်ပါတယ်။ အဲဒီ
အခါမှာ...

“ဪ... ငါအင်မတန်ချစ်ပါတယ်၊ ခင်ပါတယ်
ဆိုတဲ့ သက်ရှိပစ္စည်း၊ သက်မဲ့ပစ္စည်း၊ သက်ရှိကာမဂုဏ်၊
သက်မဲ့ကာမဂုဏ်တွေနဲ့ ငါနဲ့ခွဲရတော့မယ်။ ကာမဂုဏ်
တွေကလည်း ငါ့ကို ခွဲတော့မယ်။ ငါကလည်း ကာမဂုဏ်
တွေနဲ့ ခွဲပြီးတော့ သွားရတော့မယ်”

“ငါ ချစ်ခင်ဖွယ်ရာ ကာမဂုဏ်တို့ကလည်း ငါ့ကို
ခွဲတော့မယ်။ ငါကလည်း ချစ်ခင်ဖွယ်ရာ ကာမဂုဏ်
တွေနဲ့ ခွဲပြီးတော့ သွားရတော့မယ်”လို့ အကြံဖြစ်ပါ
တယ်။

အဲဒီလိုအကြံဖြစ်တယ်ဆိုကတည်းက မခွဲချင်လို့
ဖြစ်တာ၊ ခွဲရမှာစိုးလို့ ဖြစ်တာ၊ ခွဲရမှာကြောက်လို့ ဖြစ်
တာ။ ဒီတော့ မျက်နှာမသာယာတော့ဘူး။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၃၉

စွဲရာမှာဖြစ်

သေမည့်ရောဂါကို “တောင်” လို့ခေါ်ကြတယ်။
 သေခါနီးမှာ ရောဂါဖြစ်တော့ ငါ ဒီတောင်က မကျော်
 တော့ဘူး။ အဲဒီလို မကျော်တော့ဘူးလို့သိလျှင် တစ်
 သက်လုံး မျက်စိအောက်က အပျောက်မခံ စောင့်ရှောက်
 ခဲ့တဲ့ ကာမဂုဏ်နဲ့ခွဲရမှာ ကြောက်ပြီး မဲ့ကာရွဲ့ကာနှင့်
 စိုးရိမ်သောက ဝင်လာတယ်။ အနားလူလာလျှင် အားကိုး
 ရှာတဲ့အနေနဲ့ ကြည့်တယ်။ ငိုတယ်။ မြည်တမ်းတယ်။
 တွေဝေမိန်းမောဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ သူလားရာကတိကို
 ကြည့်လျှင်...

ရတနာရွှေငွေ၊ လယ်မြေဝတ္ထု၊
 စုစုတွင်းပြင်၊ လွန်ချစ်ခင်သည့်၊
 လင်နှင့်မယား၊ သားနှင့်သမီး၊
 အသီးသီးကို၊ တပ်ပြီးငဲ့ထွေ၊
 စွဲလမ်းလေသော်၊ မသွေမှန်စွာ၊
 တပ်ရာရာ၌၊ ပြိတ္တာ ပြိတ္တိ၊
 ဖြစ်ဘိမလွဲ၊ ငရဲတိရစ္ဆာန်၊
 အတန်တန်ဖြင့်၊ ဖောက်ပြန်မရှိ၊
 ကတိယုတ်မာ၊ မှားကြောင်းသာတည်း။

ဆိုတဲ့ မာဃဒေဝလင်္ကာလာအတိုင်းပဲ စွဲလန်း
ခင်မင်ရာမှာ သွားပြီး ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ပြိတ္တာထီး၊
ပြိတ္တာမ၊ ငရဲသားမ၊ တိရစ္ဆာန်ထီး၊ တိရစ္ဆာန်မ ဖြစ်
တတ်ပါတယ်။ ဒါ ဘယ်ဘာသာဝင်၊ ဘယ်လူမျိုးပဲ
သေသေနော်။ ဒီလိုပဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တွေ စဉ်းစားကြည့်။ မိမိတို့
ပိုင်ဆိုင်တဲ့ အဲဒီကာမဂုဏ်တွေနဲ့ ခဏလေးတောင် ခွဲ
ရမှာ စိတ်မချလျှင် သေပြီးတော့ အပြီးခွဲရမှာ စိတ်ချ
မလား။ မချနိုင်ဘူးလားဆိုလျှင် မချနိုင်ဘူး။

မခွဲချင်တာက တဏှာနော်။ ခွဲရမှာစိုးရိမ်တာက
သောက၊ စိုးရိမ်ပြီး ငိုကြွေးတာက ပရိဒေဝ။ အဲဒါတွေ
ဟာ အကုသိုလ်တရားတွေချည်းပါ။

သေခါနီးမှာ ကုသိုလ်တွေကို အာရုံမပြုနိုင်ဘဲ ဒီ
ကာမဂုဏ်တွေကိုပဲ အများအားဖြင့် တပ်မက်ခင်မင်
စွဲလန်းပြီးတော့ သေကြပါတယ်။ ဒါ ဘယ်ဘာသာဝင်၊
ဘယ်လူမျိုးပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီနေရာမှာ တူကြပါတယ်။

“ရှေးခါသော်က၊ သူကြွယ်မလျှင်၊

နာကတုံရှောင်။ ကြွေးတောင်းတောရွာ၊

သားသွားရာသို့၊ တမ်းကာသေက၊

ခဏစင်စစ်၊ ခွေးမဖြစ်၍၊

မဲ့သေ ပြီးသေ

၄၁

သားချစ်လာရာ၊ လမ်းမှာဖြော်စာ။
နေရာငြား၏...”

ဆိုတဲ့ မာဃဒေဝအလင်္ကာအဆိုကို ကြည့်ပါ။ ရှေးက
သူကြွယ်မတစ်ယောက် သေခါနီးမှာ သူပြုထားတဲ့
ကုသိုလ်တွေကို အာရုံမယူ၊ အာရုံမပြုဘဲ သားကိုခေါ်ပြီး
သူ ချေးထားတဲ့ တောရွာမှာ သွားပြီး ကြွေးတောင်းခိုင်း
တယ်။

ကဲ... စဉ်းစားကြည့်စမ်း။ သေခါနီးအချိန်ထက်
အရေးကြီးတဲ့အချိန်ဟာ ဘယ်မှာ ရှိမှာလဲ။ ဒီအချိန်ဟာ
ကုသိုလ်အာရုံနဲ့ နေရမယ့်အချိန်ပါ။ အခုသွားပြီး ကြွေး
တောင်းခိုင်းတယ်။

သားက ကြွေးသွားတောင်းတော့ သားသွားရာပဲ
စိတ်က ရောက်နေတယ်။ ကြွေးတွေ ရမှရပါ့မလား။
ချောချောမောမောမှ ပြန်လာနိုင်ပါ့မလား... စသည်ဖြင့်
တမ်းတပူဆွေးပြီး သေရော။ ချက်ချင်း သားလာမည့်
လမ်းမှာ ခွေးပြိတ္တာမကြီး သွားဖြစ်နေတယ်။

ကြည့်စမ်း၊ မသေခင်က သူကြွယ်မကြီး။ သေတော့
ခွေးမကြီး။ အဲဒါ ခင်တဏှာ၊ မင်တဏှာ၊ စွဲလန်းတဏှာ
က ချလိုက်တာပဲ။

ခဲပစ်ခံရ

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တွေ စွဲလန်းမှုတဏှာဟာ အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။ သားကို စွဲလန်းသေတော့ သားလာမည့်လမ်းမှာ ခွေးပြိတ္တာမကြီး ဖြစ်နေတာ သားကမသိရှာဘူး။ သားက အမေသေမှန်းတောင် မသိရှာသေးပါဘူး။

သားကကြွေးတောင်းပြီး ပြန်အလာ အမေ ခွေးပြိတ္တာမကြီးက သားလေးရဲ့ရှေ့မှာ ခိုးသားတွေ လုယက်ဖို့ စောင့်နေတယ်။ မသွားနဲ့ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ သားလာမည့်လမ်းမှာ ရှေ့က ကန့်လန့်ရပ်နေတယ်။ သားလုပ်သူက အမေ ခွေးပြိတ္တာမကြီးရဲ့ အမူအရာသဘောကိုလည်း မသိ။ အမေမှန်းလည်း မသိတော့ ဒီခွေးမကြီးက နိမိတ်မရှိ ဘာမရှိ ငါသွားမည့်လမ်းမှာ ကန့်လန့်ခံထားရလားဆိုပြီး ခဲနှင့် ကောက်ပြီး ပစ်ပါတယ်။

အမေ ခွေးပြိတ္တာမကြီးခင်မျာ မခံနိုင်တော့ ပြေးရရှာပါတယ်။ ကဲ... ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် သားစွဲသေတာ ခွေးလည်းဖြစ်ရသေး၊ ခဲပစ်လည်း ခံရသေးတယ်။ ဘာကောင်းလဲ၊ အေး မကောင်းမှန်းသိကြတယ်နော်။ မစွဲဘဲ မနေနိုင်ကြဘူး။

မြွေ ခွေး နွား ဖြစ်

ဒါတင်မကသေးပါဘူး။ အင်မတန်ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့ စွဲလန်းမှုအကြောင်းကို ပြောရဦးမယ်။ မယားက လင်ငယ်နဲ့ပေါင်းပြီး သတ်တယ်။ အဲဒီ သတ်တဲ့ မယားအကြောင်း မသိရှာဘဲ စွဲလန်းသေတော့ မယားအနီးမှာ မြွေဖြစ်တယ်။ မြွေက တရစ်ဝဲဝဲနဲ့ သူ့မယားဆိုပြီး ရစ်ဝဲနေတယ်။ မယားက မသိရှာဘူး။ ကြောက်တော့ သတ်ဖြတ်တယ်။ စွဲလန်းသေတော့ အဲဒီမယားအိမ်မှာ လာပြီးတော့ ခွေးဖြစ်ပြန်တယ်။

ခွေးဖြစ်တော့လည်း ငါ့မယားပဲဆိုပြီး သွားလေရာ တကောက်ကောက်လိုက်ပြန်တော့ မယားက ရှက်တယ်ဆိုပြီး ဒီ လင် ခွေးကို သတ်ဖြတ်တယ်။ စွဲလန်းသေပြန်တော့ အဲဒီအိမ်မှာ နွားဖြစ်ပြန်တယ်။ နွားဖြစ်တော့လည်း ငါ့မယားပဲဆိုပြီး စွဲလန်းကာ သွားလေရာလိုက်ပြန်တော့ ရှက်တယ်ဆိုပြီး သတ်ပြန်တယ်။ စွဲလန်းသေတော့ မယားဝမ်းခေါင်းမှာ သားအဖြစ်နဲ့ ဝင်အောင်းပြန်တယ်။

မြွေ ကျေး ကြွက်

ကဲ... တပ်မက်စွဲလန်းတဏှာဟာ ဘယ်လောက်ခံကြောက်စရာကောင်းလဲ။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တွေ

တစ်နေ့တစ်နေ့ စွဲလန်းမှုတိုးပွားရေးတွေသာ လုပ်ကိုင်
ပြောဆိုကြံစည်နေကြတာနော်။ ပြောဦးမယ်...။

“ငင်းထိုမှ၊ ဗာရာဏသီ၊

နေကုဋေ၊ လေးဆယ်တွေကို၊

မြေဝယ်သိုဝှက်၊ ထိုမျှက်ဖြင့်၊

တပ်လျက်သေကြ၊ မြွေ ကျေး စသား၊

ကြွက်မ ကြွက်ထီး၊ သူဌေးကြီးတို့၊

ဖြစ်ပြီးနေကုန်၊ မဟာဝုန်တွင်၊

ရောက်စုံဘဝ၊ အပါယ်ကျ၏။”

လို့ ဟို မာဃဒေဝလင်္ကာမှာ စွဲလန်းသေမှုကြောင့်
သူဌေးကြီးတွေ အချို့က မြွေဖြစ်၊ အချို့က ကျေးသား
ဖြစ်၊ အချို့က ကြွက်ဖြစ်တာတွေကို ဖော်ပြထားပါ
တယ်။

ဥစ္စာစောင့်ဆိုတာ အဲဒါမျိုးတွေပေါ့။ မိမိတို့ မြှုပ်နှံ
ထားတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေအနီးအနားမှာ သွားပြီးတော့
မြွေဖြစ်၊ ကြွက်ဖြစ်၊ ကျေးသားဖြစ်ကြတာ။

ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် သတိမထားမိလို့၊ အချို့
နေရာတွေမှာလေ မြွေကို ခဏခဏတွေ့တယ်။ တွေ့တဲ့
မြွေကလည်း ဒီမြွေ ဒီမြွေပဲ။ သူ့ဥစ္စာစွဲလန်းပြီးသေလို့

မဲ့သေ ပြီးသေ

၄၅

သူ့ဥစ္စာအနားမှာ စောင့်ရတယ်ပေါ့။ အချို့ကျတော့
ကြွက်အဖြစ်နဲ့ ဥစ္စာစောင့်နေရတယ်။

လူတွေက မသိကြလို့သာနော်။ သိလျှင် အတော်
ကြောက်စရာလည်း ကောင်းပါတယ်။ ရှက်စရာလည်း
ကောင်းပါတယ်။

သန်းပြိတ္တာဖြစ်

အခုပြောခဲ့တာတွေက လူတွေရဲ့ စွဲလန်းသေမှု
အချို့ကို ပြောခဲ့တာပေါ့။ ယခု ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ စွဲလန်း
သေမှုကြောင့် ဖြစ်ရပုံ အချို့ကို ပြောပြဦးမယ်။ အတော်
သံဝေဂ ဖြစ်စရာ ကောင်းပါတယ်။

“ထိုမျှအစု၊ ဥစ္စာစုကို၊

မဆိုထားလွတ်၊ ကိုယ်ဝယ်ခြံလွှမ်း၊

ပုဆိုးနွမ်းက၊ သင်္ကန်းမျှနိုက်၊

လောဘဤဟိတ်၊ ငဲ့သည်စိတ်ကြောင့်၊

ဘုတ်ပြိတ်သန်းဖြ၊ ဖြစ်ကုန်ကြ၏။”

လို့ မာဃဒေဝလင်္ကာမှာ လင်္ကာသီခဲ့ပါတယ်။ ဒါ ဝတ္ထု
သာကေရှိပါတယ်။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်အခါက
ဘုရားရှင်နှင့် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ အတူ သီတင်း
သုံးနေတဲ့ ရှင်တိဿအကြောင်းပေါ့။

၄၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ရှင်တိဿဟာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ရှိတဲ့ ရဟန်း
တော်တစ်ပါးပါ။ အကျင့်ကောင်းတဲ့ ရဟန်းတော် တစ်ပါး
ပါ။ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် စွယ်စုံတော်တဲ့ ရဟန်းတော်
တစ်ပါးပါ။

နောက်မှာ အပေါင်းအဖော် ရဟန်းများနဲ့ သင်္ကန်း
တစ်စုံချုပ်ပြီး ဆိုးပြီး ခေါက်ပြီးတော့ အိပ်ရာဘေးက
ကြိုးတန်းမှာ တင်ထားတယ်။ ညဉ့်အခါမှာ အစာမကျေ
ရောဂါနဲ့ ပျံလွန်တော်မူသွားတယ်။ အိပ်ရာဘေးနားက
ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီး ခေါက်ထားတဲ့ သင်္ကန်း စွဲလန်းပြီး
ပျံလွန်တော်မူတော့ သင်္ကန်းမှာ သွားပြီး ချက်ချင်းပဲ
သန်းပြိတ္တာဖြစ်ရရှာပါတယ်။

ပါယ်တွင်းနစ်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တွေ ဒီသက်ရှိပစ္စည်း၊ သက်မဲ့
ပစ္စည်းလိုဆိုတဲ့ ကာမဂုဏ်တွေအပေါ် တပ်မက်ခင်မင်
စွဲလန်းတွယ်ဝှက်မှုဟာ အတော့်ကို ကြောက်စရာကောင်း
ပါတယ်...။

“အရှည်နောင်ရေး၊ ဖြစ်မည်ဘေးကို၊

မစားမဆာ၊ ချစ်လောဘနှင့်၊

တမ်းတတစ်လီ၊ ဖြေမဆည်လျှင်။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၄၇

**ဆိုသည့်ချင်းကြောင့်၊ ပါယ်တွင်းနှစ်သည်
မည်တော့၏”**

တဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ ကိုယ်ဖြစ်ရမည့်ဘဝ၊ ကိုယ်သွားရမည့်၊
ဘဝကို မကြည့်ဘဲ ကာမဂုဏ်အာရုံကို စွဲလန်းခင်မင်မှု
ဟာ ကိုယ့်ကို အပါယ်တွင်း ဆွဲသွင်းနှစ်မြုပ်လိုက်တာ
ပဲနော်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်မှာ သေခြင်းသဘောရှိနေ
တယ်။ တစ်နေ့တစ်နေ့လည်း တဏှာလောဘ၊ ခင်မင်
မှု၊ စွဲလန်းမှု တိုးပွားရေးသာ လုပ်နေတာနော်။

အပါယ်ဘေး မလွတ်သေး

အခုလို တရား အားထုတ်တယ် ဆိုတာက ခင်
တဏှာ၊ မင်တဏှာ ကုန်ရေးပဲ။ မကုန်သေးလည်း ပါးပါး
လာမယ်ပေါ့။ အဲဒီ ခင်တဏှာ မင်တဏှာ ကုန်ရေး၊
ပါးရေး မလုပ်ဘဲ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ခင်တဏှာ၊ မင်တဏှာ
ပွားရေးလုပ်ရင်းနှင့်သေလျှင် သူသူငါငါ ဘယ်လူမျိုး၊
ဘယ်ဘာသာဝင်ပဲဖြစ်ဖြစ်...

“ပမာတဆစ်၊ ရေနစ်သူအား။

ကြင်နာသနား၍ ဆယ်မှားသောနယ်၊

ရေဝယ်စုံးစုံး၊ နှစ်ယောက်လုံးဆိုင်း၊

ပြိုင်၍နှစ်သို့၊ လင်ချစ်သားချစ်၊
မယားချစ်နှင့်၊ အချစ်မကွဲ၊
သေကြပြီသော်၊ ပါယ်ထဲလေးရွာ၊
မလွတ်စွာတည်။...”

တဲ့။ ခင်မင်မှုတဏှာတန်းလန်းနဲ့ သေရလျှင်တော့ အပါယ်
လေးဘုံ တစ်ဘုံဘုံပဲနော်။ ဒီနေရာမှာ ဥပမာပြထား
တာ အတော်ကောင်းပါတယ်။ ရေနစ်သူကို သူလည်း
မသေ၊ ကိုယ်လည်းမသေ နှစ်ယောက်လုံး လွတ်အောင်
မဆယ်နိုင်ဘဲ အဆယ်မှားလို့ နှစ်ယောက်လုံး နှစ်သေ
ကြရတာတွေ ရှိပါတယ်။

အဲဒီ ဥပမာလိုပါပဲ။ သေခါနီးလူဆိုတာ သိပ်ပြီး
အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါ ကိုယ့်အတွက် မတွေးဘဲ
ကျန်ခဲ့တဲ့ သားသမီး၊ ဇနီးမယား စတဲ့သူတွေကို ငဲ့ပြီး
တွေးပူနေတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အပါယ်ခွဲနှစ်
တာနဲ့ အတူတူပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ ကျန်ရစ်သူတွေက ရေနစ်သူတွေနဲ့
တူပါတယ်။ မိမိက ဆယ်သူနဲ့တူပါတယ်။ ကိုယ်က
သေရမည့်သူ။ သေတော့မည့်သူ။ ကိုယ်ကမကယ်နိုင်၊
မဆယ်နိုင်ဘဲ ကျန်ရစ်သူတွေကို ကယ်ဆယ်သည့်ပမာ

မဲ့သေ ပြီးသေ

၄၉

ပူဆွေးသောက ရောက်နေတာဟာ အဆယ်မှားနေတာ
ပဲ။ အဆယ်မှားတော့ အပါယ်မလွတ်တော့ဘူးပေါ့။

ပါရမီမဟုတ်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်... သတိထားပြီး အသိတရား
နှင့်ကြည့်ပါ။ လူတွေသေလျှင် အများအားဖြင့် ကာမဂုဏ်
တွေ ခင်ပြီး မဲ့သေ သေတာများတယ်နော်။ အတော်
ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်...။

“ငယ်ခါစင်စစ်၊ မိုက်ရွယ်သစ်က၊

အချစ်တဏှာ၊ ဤသစ္စာကာ၊

ပါရမီတရား၊ မဟုတ်ငြားဘူး၊

ကြိုးစား၍သာ၊ ပယ်အပ်စွာ၏၊

မကွာမကွေ၊ မသေရဘဲ၊

အတူမြဲ၍၊ မကွဲတစ်၊ ဘယ်မှာရှိလိမ့်...”

အချစ်တဏှာဆိုတာ တိုးပွားအောင်လုပ်ရမည့်
ပါရမီတရား မဟုတ်ဘူးနော်။ ပယ်ရမည့်တရားပါ။
သေခါနီးမှာ ဒီအချစ်တဏှာကို ပယ်ခွာပြီး တရား ရှုပွားပြီး
ကိုယ့်တရားနှင့်ကိုယ် သေနိုင်အောင် ကြိုးစားရမှာနော်။

အချို့များ သေခါနီးမှာ ဆွေမျိုးသားချင်း ရှိသမျှ
တွေ အကုန်ခေါ်တယ်။ စာတို စာရှည်ပေးခေါ်တယ်။
တယ်လီဖုန်းနဲ့ ခေါ်တယ်။ သံကြိုးရိုက်ခေါ်တယ်။

ဘာလုပ်ဖို့ ခေါ်တာလဲ။ အဓိပ္ပာယ်က “ငါဘာသာ ငါတစ်ယောက်တည်း သေလျှင် အပါယ်ကျချင်မှ ကျမှာ။ နှင်တို့အကုန်လုံးလာပြီး တွန်းချမှ ငါအပါယ်ကျဖို့ရာ သေချာမယ်” ဆိုတဲ့သဘော ဖြစ်နေတယ်။

ဟုတ်တယ်လေ။ မခွဲချင်တဲ့လူနဲ့ ခွဲရတဲ့အခါမှာ မြင်ပြီးမှ ခွဲရတာနဲ့ မမြင်ဘဲခွဲရတာ ဘယ်ဟာက လွယ်လဲ စဉ်းစားကြည့်စမ်း။

ဆွေမျိုး၊ မိတ်သဟာတွေကလာတော့ ကိုယ်သေရ မယ်ဆိုတာကို သိမြင်နေတော့ သူတို့ ဘယ်မှာ မျက်စိ မျက်နှာ သာယာမလဲ။

ကိုယ်ကလည်း သေရတော့မယ်။ သူတို့နှင့်ခွဲရတော့ မယ်ဆိုတာ သိနေတော့ ခင်မင်နေတော့ ဘယ်မှာ မျက်စိ မျက်နှာ ကောင်းမလဲ။

အဲဒီမှာ သူတို့ ကိုယ့်ကိုကြည့်ပြီးတော့ ကိုယ်က လည်း အခွဲခက်၊ ကိုယ့်ကိုကြည့်ပြီး သူတို့ကလည်း အခွဲခက်။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦးက မခွဲချင်။ မျက်နှာမသာ၊ စိတ်မချမ်းသာ။ ကျန်ရစ်ရမည့်သူတွေ စိတ်မချမ်းသာ တာက အရေးမကြီးဘူး။ ခဏပဲ။ တော်တော်ကြာ ပျောက်သွားမှာပါ။ ကိုယ်ကတော့ မချမ်းသာမှုနှင့် သေ လျှင် အပါယ်သွားမှာ။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၅၁

မခွဲရတဲ့လူဆိုတာ ဘယ်မှာရှိမှာလဲ။ သေရမှာချည်းပဲ ဆိုတာကို သဘောပေါက်ပြီး ခွဲနိုင်အောင်ကြိုးစားပါ။

အေး... အာရုံငါးပါး၊ ကာမဂုဏ်တွေ မခွဲနိုင်၊ မခွာနိုင် ခင်မင်စွဲလန်းသေလျှင် ခွဲရမှာ ကြောက်ပြီး “ကြောက်သေမဲ့သေ” သေရမယ်။

မြတ်စွာဘုရားကလည်း...

“ပုဏ္ဏား သေခြင်းသဘောရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေထဲ မှာ ကြောက်သေမဲ့သေ(၄)မျိုးမှာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် ပထမ ကြောက်သေမဲ့သေပင်တည်း”လို့ ဟောပါတယ်။

၂။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ခင်သူ

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တွေ ကြောက်သေမဲ့သေ သေလျှင် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်နှင့် ပြိတ္တာဘုံတွေရောက်တတ် တယ်နော်။ အဲဒီဘုံတွေဟာ ဆင်းရဲဒုက္ခခံစားရာ ဘုံတွေ ပဲ။ ကဲ... နောက် ကြောက်သေမဲ့သေ တစ်ယောက် အကြောင်း ဟောရအောင်...

- ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလေ၊ ခင်များလေ၊ မဲ့သေသေရမည်။
- မဲ့သေသေက၊ အပါယ်ကျ၊ ဒုက္ခဆင်းရဲမည်။

ဒီ ဒုတိယကြောက်သေမဲ့သေပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ့် ကိုယ်ကို အခင်များပြီး သေရမှာကြောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊

ကြောက်တော့ မဲ့တာပေါ့။ အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ
 ဖယ်ထား။ အားလုံးသတ္တဝါတွေဟာ မိမိကိုယ်ကို ချစ်ခင်
 ကြပါတယ်။ “အတ္တ သမံ ပေမံ နတ္ထိ” မိမိနှင့်တူတဲ့
 ချစ်သူဆိုတာ မရှိပါဘူးတဲ့။ မိမိသည် မိမိကိုယ်ကို
 အချစ်ခင်ဆုံး၊ အကြင်နာဆုံးပါတဲ့။ အဲဒါ ဟုတ်မဟုတ်
 မှန်မမှန် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် အသိဆုံးပါ။

ကောသလမင်းကြီးအမေး

အခါတစ်ပါးက ကောသလမင်းကြီးက မိဖုရားကြီး
 မလ္လိကာကို မေးတယ်...

“မလ္လိကာ၊ သင်ရဲ့အချစ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်သူလဲ”
 တဲ့...။

ကဲ... ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ မင်းကြီးက ဘယ်လို
 ဖြေစေချင်တာလဲ။ မလ္လိကာက ဘယ်လိုဖြေမှာလဲ။
 မင်းကြီးက-

“အရှင်မင်းကြီး၊ အရှင်မင်းကြီးဟာ အကျွန်ုပ်ရဲ့
 အချစ်ဆုံးပါ” လို့ ဒီလို ဖြေစေချင်လို့ မေးတာပဲ။
 သာမန် မိဖုရားတစ်ယောက်ဆိုလျှင်လည်း ဒီလိုပဲ ဖြေ
 မှာပါပဲ။ မင်းအလိုလိုက်၊ မင်းကြိုက်ဆောင်ပြီး ဖြေရ
 မှာပဲ။ မသိနားမလည်လျှင်လည်း ဖြေရမှာပဲ။ မလ္လိကာက

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၅၃

ပညာရှိမိဖုရားဆိုတော့ မင်းလိုလိုက်၊ မင်းကြိုက်လည်း
မဆောင်ဘဲ အမှန်အတိုင်း ဖြေလိုက်တယ်။

“အရှင်မင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ်ရဲ့အချစ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
အကျွန်ုပ်ပါပဲ။ ဟောဒီ မြေတပြင်လုံးမှာ အကျွန်ုပ်ကို
ဖယ်ထား။ အကျွန်ုပ် အချစ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာဖွေလို့
မတွေ့ပါဘူး။ ဒီမြေတပြင်လုံးမှာ အကျွန်ုပ်အချစ်ဆုံး
ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျွန်ုပ်သာလျှင် ဖြစ်ပါတယ်”

လို့ ဖြေလိုက်ပါတယ်။ မင်းကြီးက မကျေနပ်ဘူး။ သူ
လိုချင်တဲ့အဖြေ ထွက်မလာလို့နော်။

ဒီနေရာမှာ သင့်ကိုယ်မှတစ်ပါး သင်အချစ်ဆုံး
ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်သူလည်းလို့ မေးလျှင်တော့ “အရှင်
မင်းကြီးပါပဲ” လို့ ဖြေရမှာပေါ့။

ခင်ကြောင်းမင်ကြောင်းလုပ်

ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်တွေ စဉ်းစားကြည့်စမ်းပါ။
မိမိတို့ဟာ တစ်နေ့တစ်နေ့ ဘာတွေလုပ်နေကြတာလဲ။
မိမိကိုယ်ကို ခင်ကြောင်းမင်ကြောင်းတွေကိုပဲ လုပ်နေ
တာ မဟုတ်လား။

တစ်နေ့မှာ(၂၄)နာရီရှိတယ်။ အိပ်ချိန်(၈)နာရီကို
ဖယ်ထား။ ကျန်တဲ့ (၁၆)နာရီမှာ ဘာတွေလုပ်နေလဲ။

၅၄

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ခင်ကြောင်း မင်ကြောင်းတွေကိုပဲ လုပ်နေတာ မဟုတ်
လား။

တစ်လမှာ ရက်ပေါင်း(၃၀)ရှိတယ်။ ဘာတွေ လုပ်
နေကြလဲ။ ခင်ကြောင်းမင်ကြောင်းတွေပဲ မဟုတ်လား။
တစ်နှစ်မှာ ရက်ပေါင်း(၃၆၅)ရက်ရှိတယ်။ ဘာတွေ လုပ်
နေကြလဲ။ ခင်ကြောင်းမင်ကြောင်းတွေပဲ မဟုတ်လား။

အေး ဒုတိယ ဒီမဲ့သေပုဂ္ဂိုလ်က အာရုံငါးပါး
ကာမဂုဏ်တရားလို့ခေါ်တဲ့ သက်ရှိပစ္စည်း၊ သက်မဲ့
ပစ္စည်းတွေအပေါ်မှာ သူသိပ်မခင်ဘူး။ သားသမီး၊ သား
မယားတွေအပေါ်မှာ မခင်ဘူး။ သမီး၊ သား၊ လင်
ယောက်ျား အပေါ်မှာ မခင်ဘူး။

ပြုစုလုပ်ကျွေးရမယ့်ဝတ္ထုရားအရ ပြုစုလုပ်ကျွေး
တယ်။ မခွဲနိုင် မခွာနိုင်ပါဘူး။ မျက်စိအောက်က
အပျောက်မခံနိုင်ပါဘူးလို့ မရှိဘူး။

ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို ကြိုးစားရှာပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
အဲဒီအပေါ်မှာ မခွဲနိုင် မခွာနိုင် စိတ်မချနိုင်ပါဘူးလို့
မရှိဘူး။ ပစ္စည်းတွေရှာတယ်။ ရလျှင်သုံးတယ်။ ရှိလျှင်
စောင့်ရှောက်တယ်။ စွဲလန်းခင်မင်မှုတော့ မထားဘူး။

မိမိကိုယ်ကိုစွဲ

အေး မိမိကိုယ်ကိုတော့ နည်းနည်းမှ အထိမခံနိုင်ပါဘူး။ မိမိကိုယ်ကိုတော့ အင်မတန် အခင်များတယ်။ အတွယ်အတာအမြတ်နိုးများတယ်။ အဲသည်လိုတွယ်တာ မြတ်နိုးတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြုပြင်လို့ အားမရဘူး။ ပြင်ဆင်လို့ အားမရဘူး။

မိမိကိုယ်ကို ကျန်းမာချမ်းသာအောင်၊ အလှတိုးအောင်၊ အသက်ရှည်အောင်၊ အနာကင်းအောင်၊ မသေအောင် ကြိုးစားပြီး ပြုပြင်နေတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်က မိမိခန္ဓာကိုယ် ပြုပြင်ရေးနဲ့ပဲ အချိန်ကုန်နေတယ်။

ဒါနမူလဲ မပြုအားဘူး။ သီလမူလဲ မဆောက်တည်အားဘူး။ သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာမူလဲ မပွားများ အားဘူး။ မိမိခန္ဓာကိုယ် ပြုပြင်ရေးနဲ့ပဲ အချိန်ကုန်နေ တယ်။

ကဲ...ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်၊ မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်ကို မိမိတို့ ပြန်ကြည့်စမ်း၊ မိမိတို့ဟာ သိတတ်တဲ့အချိန်က စပြီး ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို မနာမကျင်အောင်၊ ကျန်းမာအောင်၊ အသက်ရှင်အောင်၊ မသေအောင် ပြုပြင်လာခဲ့တာ ရလား၊ မရဘူး၊ မိမိတို့သာ ကံကောင်းလို့မသေဘဲ ကျန်နေတာ။ မိမိတို့အရွယ်တွေ သေကုန်ပြီ။ မိမိတို့

၅၆

ဓမ္မဇ္ဇတ-အရှင်ပညာဇောတ

အောက်ငယ်သူတွေ သေကုန်ပြီ။ မိမိတို့မှာ တရားရဖို့ ကံလေးရှိနေလို့၊ ရှိနေသေးလို့ ကျန်နေလား မသိဘူး။ ကြိုးစားအားထုတ်ကြပါ။

မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်ကို စွဲလန်းပြီး နာကျင်ကိုက်ခဲမှုတွေ ဖြစ်မှာစိုးလို့ ပြုပြင်နေလဲ ဒီခန္ဓာကိုယ်က အနာခန္ဓာ ကိုယ်ဆိုတော့ နာကျင်ကိုက်ခဲမှာပဲ။

ရောဂါရဲ့အိမ်

မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အနာရောဂါတို့ရဲ့ တည်နေရာနေအိမ်ကြီးလို့ ဟောထားပါတယ်။ နာတတ် ကျင်တတ် ကိုက်တတ် ခဲတတ်တာကြောင့် “ရောဂါ” လို့ ခေါ်တာ။ “အနာ” လို့ခေါ်တာ။ ခန္ဓာရှိ အနာရှိမှာပဲ။ ခန္ဓာရှိ ရောဂါရှိမှာပဲ။

အဲဒီသဘောတွေကို မသိတော့ ခန္ဓာကိုယ် အနာရလေ ခင်လေ၊ သေခါနီးလေ ခင်လေ၊ ခင်ကြတယ်၊ အချို့ ဘယ်လိုပြောလဲ။ တရားတော့အားထုတ်ချင်ပါတယ်။ အညောင်းမခံနိုင်ဘူးတဲ့။ ကဲ...အိမ်မှာနေတော့လဲ မညောင်းကြဘူးလား။

ရေမိုးချိုး၊ သနပ်ခါး ပေါင်ဒါ နဲ့သာတွေလိမ်းပြီး ယပ်လေးခပ်နေလည်း ညောင်းညာကိုက်ခဲတာပါပဲ။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၅၇

ခန္ဓာကိုယ်ဟာလေ ဘယ် ကုရိယာပုထ်တစ်ခုတည်း
အကြာကြီးအသုံးပြုလျှင် ညောင်းညာကိုက်ခဲလာတာ
ပါပဲ။

မိမိတို့ ယနေ့ထိတိုင်အောင် အသက်ရှည်နေတာ
ကုရိယာပထ၊ သပ္ပိယမျှတလို့ အသက်ရှည်နေတာပါ။
ရှင်းရှင်းပြောရရင် ကုရိယာပုထ် တစ်ပါးညောင်း တစ်ပါး
ပြောင်းနေလို့ အသက်ရှည်နေတာပါ။ တရားအားထုတ်
တော့လဲ ကုရိယာပုထ် တစ်ပါးညောင်း တစ်ပါးပြောင်း
အားထုတ်လို့ ရပါတယ်။

ညောင်းတဲ့အခါမှာ မပြင်ရဘူးလို့ မပြောင်းရဘူးလို့
ပရိယတ်စာပေကျမ်းဂန်မှာ မပါပါဘူး။ မရှိပါဘူး။ ထိုင်လို့
ကောင်းနေတဲ့အခါမှာသာ မပြောင်းရဘူးလို့ ကျမ်းဂန်
တွေမှာ ပါပါတယ်။

ခင်လဲနာမှာပဲ

ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ခင်ပြီး
ဘယ်လောက်ပဲ မနာမကျင် မကိုက်မခဲအောင် စောင့်
ရှောက်သော်လည်း “ခန္ဓာကိုယ်တွင်း နာမင်းပါ” ဆိုသည့်
အတိုင်း တစ်နေ့ကျတော့ သေမည့်အနာရောဂါဟာ
လာကို လာမှာပါပဲ။

၅၈

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

မိမိကလည်း မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို ခင်ကြောင်း မင်
 ကြောင်းကင်းအောင် တရားအားထုတ်မထားဘူး။ မိမိ
 ခန္ဓာကိုယ်မှာ မကင်းသေးတဲ့ ရာဂ ရှိတယ်။ မကင်း
 သေးတဲ့ သန္တ ရှိတယ်။ မကင်းသေးတဲ့ ချစ်မြတ်နိုးခြင်း
 ရှိတယ်။ မကင်းသေးတဲ့ မွတ်သိပ်ခြင်းရှိတယ်။ မကင်း
 သေးတဲ့ ပူပန်ခြင်းရှိတယ်။ မကင်းသေးတဲ့ တဏှာရှိ
 တယ်။

အေး...အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို သေမယ့်အနာရောဂါ
 ရလာတဲ့အခါဘယ်လိုဖြစ်တတ်လဲ။ သေမယ့်အနာရောဂါ
 ကို “တောင်” လို့ခေါ်တော့ ငါတော့ ဒီတောင်က မကျော်
 နိုင်တော့ဘူး။ ငါ ဒီရောဂါကို မလွန်ဆန်နိုင်တော့ဘူး။
 ငါတော့ ဒီရောဂါနဲ့ပဲ သေရတော့မယ်ပေါ့။

အကြံအစည်ဖြစ်

အဲဒီလိုသိတဲ့အခါမှာ အကြောက်ဝင်လာတယ်နော်။
 စောစောကပြောတော့ သေရမှာ မကြောက်ဘူးလို့ ပြော
 ကြတာပဲ။ သေမှာဝေးသေးတော့ ပြောတာပဲ။ တကယ်
 သေရမှာ နီးလာပြီဆိုတော့ အနာဂါမ် ရဟန္တာမှတစ်ပါး
 အကြောက်က ဝင်လာတယ်။

“ငါ အင်မတန်ချစ်ပါတယ်၊ ခင်ပါတယ်၊
 ကြင်နာပါတယ်ဆိုပြီး တယုတယနဲ့ ပြုပြင်ကျွေးမွေး

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၅၉

ထားတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ငါ့ကို စွန့်တော့မယ်။
ငါကလည်း ချစ်ခင်ကြင်နာ ယုယစွာနဲ့ ပြုပြင်ကျွေး
မွေးထားတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စွန့်ရတော့မယ်”

လို့ အကြံအစည်ဖြစ်ပါတယ်။

အကြံအစည်နှစ်ချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လောက်
အရပ်ဆုံးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးနဲ့ ခွဲချင်
သလားမေးလျှင် ဘယ်လိုပြောမလဲ၊ မခွဲချင်ဘူးပြောမှာပဲ။

အဲဒီလို မခွဲချင်တော့ သေမည့်ရောဂါဖြစ်တာနဲ့
တစ်ပြိုင်နက် ခန္ဓာကိုယ်ကို ခွဲရမှာကြောက်တယ်၊ စိုးရိမ်
တယ်ဆိုတာ လာတာပဲ။

အဲဒီတော့ စိုးရိမ်သောကနဲ့ ငိုကြွေးမည်တမ်းဖြစ်
လာတယ်။ အားကိုးရာရှာတယ်။ ဘယ်မှာ အားကိုးရာ
ရှိမှာလဲ။ အနာရောဂါရသောအခါ ကိုးရာမဲ့လှပါတကား။
မိမိတရားမှတစ်ပါး အားကိုးရာဘယ်မှာရှိမှာလဲ။

အဲဒီလို မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို ခင်မင်ပြီး အားကိုးရာ
မဲ့နေတဲ့သူကိုလဲ သေမင်းက မခေါ်ဘူးလား။ ခေါ်ချိန်
ကျက ခေါ်မှာပဲနော်။ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံမှာ အာဏာအရှိ
ဆုံးဟာ သေမင်းပဲ။ မျက်နှာမလိုက်ဆုံးမင်းဟာလဲ
သေမင်းပဲ။ သေမင်းက မျက်နှာလိုက်ခြင်းကင်းစွာနဲ့
ဆွဲခေါ်သွားတော့ မဲ့မဲ့ နဲ့ မဲ့သေသေသွားရော။

အလောင်းစောင့်ပြိတ္တာ

အဲဒီလို မဲ့သေ သေသွားတော့ ဘယ်မှာသွားဖြစ်လဲ
မေးရင် မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို မိမိစွဲပြီး ခင်သေတဲ့အတွက်
အလောင်းမြုပ်ရာမှာ အလောင်းစောင့်ပြိတ္တာဖြစ်တယ်။
အခု လူတွေပြောတော့ တစ္ဆေ သရဲပေါ့၊ အမှန်က
ပြိတ္တာဖြစ်တာပါ။

ခန္ဓာကိုယ်ကိုစွဲပြီးသေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အလောင်းချရာ
သင်္ချိုင်းမှာ ပြိတ္တာဖြစ်ပါတယ်။ အာရုံငါးပါး၊ ကာမဂုဏ်
တရားတွေ စွဲသေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က စွဲရာအနီးမှာ သွားပြီးတော့
ပြိတ္တာဖြစ်တတ်တယ်။

အေး...သင်္ချိုင်းကသရဲတစ္ဆေဆိုတာက အလောင်း
စောင့်ပြိတ္တာတွေပဲနော်၊ ရွာထဲက သရဲ တစ္ဆေဆိုတာက
အာရုံငါးပါး၊ ကာမဂုဏ်တရားစွဲသေတဲ့ ပြိတ္တာတွေပဲ။
တစ်နည်းပြောရရင်-

“ပြင်ပဥစ္စာ၊ မဟုတ်စွာသေး၊
အင်္ဂါအဆင်း၊ ကိုယ်အတွင်းဝယ်၊
ဓမ္မဉာဉ်ဆံ့စု၊ ရုပ်ဝတ္ထုနှိုက်၊
တစ်ခုခုတပ်၊ စွဲကပ်စွန်းညီ၊
စောပိတိဖြင့်၊ စုတိပုဂ္ဂိုလ်၊

မဲ့သေ ပြီးသေ

၆၁

မိမိကိုယ်တွင်၊ ထိုထိုပိုးလောက်
 စားသောက်ပြန်ကာ၊ ဖြစ်တတ်စွာဟု”၊
 ကျမ်းလာမူချ ဤသို့ပြ၏။ ။

ဆိုတဲ့အတိုင်း မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို စွဲသေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ
 မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို ပြန်ပြီးစားသောက်တဲ့ ပိုးလောက် ဖြစ်
 တတ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ ဘယ်လောက်
 ကြောက်စရာကောင်းပါသလဲ။ စွဲလန်းမှုဟာ အင်မတန်
 ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။

မိုးခေါင်တတ်တယ်

ဘုန်းကြီးတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက ကြားဖူးတယ်၊
 ဘုန်းကြီးတွေ ပျံလွန်တော်မူလျှင်၊ လူကြီးသူမတွေသေ
 လျှင် မီးသင်္ဂြိုဟ်ရတယ်။ မီးသင်္ဂြိုဟ်ဘဲ မြေမြှုပ်လျှင်
 မိုးခေါင်တတ်တယ်လို့ ကြားဖူးတယ်။

အခုပြောခဲ့တဲ့သဘောကို မသိတုန်းကတော့ ဘယ်
 နယ် ယုတ္တိမရှိဘာမရှိ၊ ဘာဆိုလဲ။ ဘုန်းကြီးအလောင်း
 လူကြီးသူမတွေအလောင်း မီးသင်္ဂြိုဟ်တာနဲ့ ဘာဖြစ်
 လို့ မိုးခေါင်ရမှာလဲလို့ ပြောမိတယ်။

အခုတော့ ပြောခဲ့တဲ့သဘောကို သိသွားတော့
 ဪ...လူကြီးမိဘတွေဟာ တယ်ပြီးအမြင်ကျယ်ပါ

၆၂

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

လားလို့ သဘောပေါက်သွားတယ်။ ဟုတ်တယ်လေ။
ဘုန်းကြီးတွေ၊ လူကြီးသူမတွေဟာ သူတို့ခန္ဓာကိုယ်ကို
သူတို့ စွဲသေလျှင် အလောင်းစောင့်ပြီတ္တံ၊ အလောင်း
စား ပိုးသတ္တဝါဖြစ်နေလျှင် ဘယ်ကောင်းမလဲ။

အလောင်းကို မြေမြှုပ်မယ်၊ သို့မဟုတ် ဂူသွင်းမယ်၊
သို့မဟုတ် အလောင်းကြီး မပုပ်ဘူးဆိုပြီး ဒီအတိုင်းထား
မယ်ဆိုရင် အလောင်းစောင့်ပြီတ္တံဖြစ်ကြော့ မရှည်ဘူး
လား။ အလောင်းမပျက်သမျှ ပြီတ္တံဖြစ်နေမှာ၊ ပိုးဖြစ်ပြီး
စားနေရမှာ။

မီးသဂြိုဟ်လိုက်တော့ အလောင်းစောင့်ပြီတ္တံလဲ
မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ အလောင်းစားပိုးလဲမဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။
ဘယ်လောက်ကောင်းလဲ။ ရှေးလူကြီးတွေဟာ အတော်
အမြင်ကျယ်ကြတယ်။

သွားကန်တော့ကြတယ်

အချို့က အလောင်းကို ကျကျနနဂူသွင်းပြီး နှစ်စဉ်
သွားပြီး ကန်တော့ကြတယ်။ အဲဒီ အစဉ်အလာဟာ
မကောင်းတဲ့အစဉ်အလာပဲ။ အဲဒီအစဉ်အလာကြောင့်ပဲ
သုသာန်မှာ အလောင်းစောင့်ပြီတ္တံဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဘာ

မဲ့သေ ပြီးသေ

၆၃

ဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ မိမိတို့က ကန်တော့နေကြတော့ တို့
သေလျှင်လဲ ဒီလိုပဲ ကန်တော့ကြဦးမှာဆိုတော့ သင်္ချိုင်း
ကုန်းမှာ ပြိတ္တာဖြစ်နေမှ ကန်တော့ခံရမှာပေါ့၊ လူ၊ နတ်
စသည်ဖြစ်သွားလျှင် ဘယ်မှာ ကန်တော့ခံရတော့မှာလဲ။

အဲဒါကြောင့် ကန်တော့ချင်လျှင် သူ့ဂုဏ်ကျေးဇူး
တွေကို အာရုံပြုပြီး အိမ်ကဘုရားရှင်ရဲ့ ရှေ့မှောက်က
နေပြီး ကန်တော့လဲ ရပါတယ်။ သင်္ချိုင်းမှာ သွားမကျွေး
ဘဲနဲ့ ကုသိုလ်ပြုပြီး အမျှဝေရမှာပဲ။ အဲဒါမှ သူတို့ရမှာ
ပေါ့။

လူ့ဘုံဘဝကနေပြီး စားစရာ၊ သောက်စရာ၊ ဝတ်
စရာ၊ နေထိုင်စရာတွေကို သေသူအား ကိုယ်တိုင် ကိုယ့်
လက်နှင့် တိုက်ရိုက်ပေးကျွေးလို့ သေသူတို့ ယူပြီးတော့
မစားနိုင်၊ မသောက်နိုင်၊ မနေနိုင်၊ မဝတ်နိုင်ပါဘူး။
အေး...သူတို့ကို ရည်မှန်းပြီး အလှူဒါနပြုပြီး အမျှပေး
ဝေလို့ သူတို့ သာဓုခေါ်နိုင်မှ စားသောက်စရာ၊ ဝတ်ရုံ
စရာ၊ နေထိုင်စရာတွေရပြီး သူတို့ ချမ်းသာပါမယ်။

ကဲ...ဒီလောက်ဆိုလျှင် မိမိကိုယ်ကို အခင်များပြီး
ကြောက်သေမဲ့သေအကြောင်း နိဂုံးချုပ်ကြပါစို့၊ သေခြင်း
သဘောရှိတဲ့ သပ္ပာပါတွေထဲမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ခင်သေ
ကြောက်သေမဲ့သေဟာ ဒါမျိုးပဲနော်။

၃။ အကုသိုလ်များပြားသူ

ကဲ...တတိယမြောက်ဖြစ်တဲ့ ကြောက်သေမဲ့သေ
အကြောင်းကို ပြောကြရအောင်။ မြတ်စွာဘုရားက-

“ပုဏ္ဏား...၊ ဒီလောက၌ အချို့သောသူတို့
ဟာ ကောင်းမှုကို မပြုရသေးဘူး၊ ကုသိုလ်ကို
မပြုရသေးဘူး၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးမှ တားမြစ်
ရေးကို မပြုရသေးဘူး”

ကဲ...ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ
မရှိဘူးလား၊ အများကြီးရှိတယ်။ အချို့လူတွေဟာ ဒါန၊
သီလ၊ ဘာဝနာ ဘာကောင်းမှု၊ ဘာကုသိုလ်မှ မလုပ်
ရသေးဘူး။ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ အပါယ်ငရဲ
ကျမည့်အရေးမှ တားမြစ်ရေးကိုလည်း ဘာတစ်ခုမှ
မပြုလုပ်ရသေးဘူး၊ ဒီလိုပဲ အိပ်၊ စား၊ ကာမနှင့်အချိန်
ကုန်နေကြတယ်။ အိပ်တယ်။ ရှာဖွေစားတယ်။ ပျော်ပါး
တယ်။ ဒါနဲ့ပဲ အချိန်ကုန်နေကြတယ်။ လူ့ဘဝအနှစ်
သာရ ဒါနဲ့ပဲလို့ထင်ပြီးတော့ ပျော်နေကြတယ်။

အချို့ရွာထဲမှာရှိကြပါတယ်။ ကျောင်းကန်ဘုရားကို
တစ်နှစ်ကြာလို့မှ တစ်ခေါက်မရောက်သူတွေရှိပါတယ်။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၆၅

အိမ်က ဘုရားကိုလည်း ရှိခိုးရမှန်းမသိ။ မရှိခိုးသူတွေ ရှိပါတယ်။ ငါးပါးသီလတောင် ယူရကောင်းမှန်းမသိ။ မယူသူတွေ ရှိပါတယ်။ အခုလို ဥပုသ်စောင့်၊ တရားနာ၊ တရားအားထုတ်ဆိုတာ ဝေလာဝေးပေါ့။

အေး...သူတို့ ဘာတွေတော့ ပြုလဲဆိုလျှင် ကိုယ် ဖြင့် မကောင်းမှုကိုတော့ပြုတယ်။ နှုတ်ဖြင့်မကောင်း တာတွေ ပြောတယ်။ စိတ်ဖြင့် မကောင်းတာတွေကြံ တယ်။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ကြမ်းတို့ဖြင့် ကြမ်းကြုတ်မှု တွေပြုတယ်။ ပြောတယ်၊ ကြံတယ်၊ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး သုံးပါးလုံးဖြင့် ညစ်နွမ်းမှုတွေပြုတယ်၊ ပြောတယ်၊ ကြံတယ်။

ထင်ရှားအောင်ပြောရလျှင် သတ်မှုတွေပြုတယ်၊ ခိုးမှုတွေပြုတယ်၊ သူ့အိမ်ရာကို ကျူးလွန်မှုတွေပြုတယ်၊ လိမ်ညာပြောတယ်၊ အရက်သေစာသောက်စားတယ်၊ ဘိန်းစားတယ်၊ဘိန်းရှူတယ်၊ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ကွဲပြားအောင် ကုန်းတိုက်တယ်၊ အကြမ်းအရမ်း ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းတယ်။ ဘာမှ အကျိုးမရှိတဲ့ စကားတွေ ပြောဆိုတယ်။

ဒီလို သပိတ်အိုင်တောရအနီးမှာ ယုန်ထောင်တယ်။ တောကြောင်ထောင်တယ်။ တောဝက်ထောင်တယ်။

၆၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ဂျီတွေ၊ ကျားတွေ ထောင်တယ်။ မုဆိုးလုပ်တယ်။
ငှက်မုဆိုး၊ သားမုဆိုးအမျိုးတွေရှိပါတယ်။

ပြုတိုင်းခံရ

ကံတူအကျိုးပေးဆိုတဲ့စကားကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိ
သတ် ကြားဖူးကြပါတယ်။ ကံဆိုတာ ကိုယ်လုပ်တဲ့
အလုပ်ကိုခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်တိုင်းပဲ
ပြန်ပြီးတော့ အကျိုးပေးပါတယ်။

“စိတ်ကပြစ်မှား၊ မတရားဖြင့်
သူ့အားကိုယ်ကြ၊ ကိုယ့်အကြတိုင်း
သူကြကြမြ၊ မလွဲမှန်လှ
ကေန္တတည့်၊ ပါပမနော
သဘောဖရသ်၊ ကြမ်းကြုတ်မျက်ဆူ
အမုဆိုးဝါး၊ တောချုံကြားက
ကျားသို့ကျင့်သူ၊ ကျားတုမုချ
ပျက်စီးရသည်၊ ဒိဋ္ဌမချွတ် ပက်ပါတည်း။

ဆိုတဲ့အတိုင်းပဲ မိမိပြုထားတာက အကောင်းဆိုတာ
တစ်ခုမှ မရှိတော့ အကျိုးပေးဘယ်မှာ ကောင်းစရာရှိ
မှာလဲ။ အဲဒီလူမျိုးလဲ သေမင်းက မျက်နှာမလိုက်ဘူး။
ခေါ်ချိန်ကျလျှင် ခေါ်တာပဲ။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၆၇

ကိုယ်ကသာ နေ့တွေရက်တွေ ရွေးပြီး ဟိုရွှေဒီ
ဆိုင်းနှင့် နေပေမယ်လို့ နေ့တွေ ရက်တွေကလည်း
ကိုယ့်ကို မဆိုင်းဘူး။ သေမင်းကလည်း မဆိုင်းဘူး။

သေမင်းကခေါ်ပြီဆိုတော့ အနာရောဂါတစ်ခုခုနဲ့
ခေါ်တာ၊ အလွတ်ခေါ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ သေမည့်
ရောဂါဆိုတာ အဲဒီ အကုသိုလ်များတဲ့လူမှလည်း
ဖြစ်ချိန်တန်တော့ ဖြစ်ပေါ်လာတာပဲ။

အဲဒီလို ရောဂါဖြစ်လာတော့ ငါသည် ဒီတောင်က
မကျော်နိုင်တော့ဘူးလို့ သူလဲသိတာပဲ။ အဲဒီလိုသိတော့
မှ သံဝေဂဆိုတာ လာတယ်။ နောင်တဆိုတာလည်း
လာတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ နောင်တဆိုတာနောင်မှ
တတာနော်။

ဆရာတော်တစ်ပါး

ဘုန်းကြီးနဲ့ရင်းနှီးတဲ့ ဆရာတော်တစ်ပါး ဖြစ်ပုံကို
ပြောပြမယ်။ ဆရာတော်က အသက် (၆၀) ကျော်ပြီ။
တရားအားမထုတ်ရသေးဘူး။ အားထုတ်မယ်၊ အားထုတ်
မယ်နဲ့ ရောဂါတစ်ခုနဲ့ ဆေးရုံရောက်တယ်။

ဘုန်းကြီးကလည်း သူဆေးရုံတက်တဲ့မြို့ကို တရား
ဟော ရောက်သွားတော့ သူ့ဆီသွားပြီး လူမမာမေးတယ်။
သူက ဘာပြောလဲဆိုတော့-

“ဦးပညာဇောတရေ...၊ ဆေးရုံကဆင်းလျှင်တော့ တရားအားထုတ်မှဖြစ်တော့မယ်၊ တပည့်တော် ဆေးရုံ တက်တော့မှ သေမှာ အတော်ကြောက်မှန်းသိတယ်။ ကြောက်သမှ ခြေဖျားလက်ဖျား အေးရုံတင်မကဘူး၊ အောက်ပိုင်းအပေါ်ပိုင်း အကုန်အေးပြီး ဘဝင်လောက်ပဲ ကျန်တော့တယ်။ အဲဒီလောက်ကြောက်တယ်။ ဆေးရုံက ဆင်းလျှင်တော့ တရားအားထုတ်မှ ဖြစ်တော့မယ်” လို့ ပြောတယ်။

ဘုန်းကြီးကလဲ “ကောင်းပါတယ်” လို့ လျှောက်ခဲ့ တယ်။ သို့ပေမယ့်လို့ နောင်တက နောက်ကျသွားပြီ။ အဲဒီဆရာတော် ဆေးရုံမှာပဲ ပျံလွန်တော်မူသွားရှာ ပါတယ်။ တရားအားထုတ်ခွင့် ရမသွားရှာပါဘူး။

အကွင်းလိုက်ပေါ်လာ

စောစောတုန်းက အကုသိုလ်မယ့်ဘူး၊ ငရဲမယ့်ဘူး၊ အဝီစိတွင်း တူးတာ ဘယ်မှာ ငရဲတွေ့လဲ စသည်ဖြင့် ပြောချင်ရာပြောပြီး လုပ်ချင်ရာလုပ်တဲ့သူတွေဟာ သေ ခါနီးရောက်တော့ ကိုယ်ပြုထားတဲ့အကုသိုလ်ကံကြောင့် ရောက်ရမည့်ငရဲ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ စတဲ့ ဂတိနိမိတ်တွေ ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီနိမိတ်တွေက အသစ်စက်စက်ပမာ အကွင်းလိုက် အကွင်းလိုက် ပေါ်လာတာ။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၆၉

အခု ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်တွေ တရားအားထုတ် ခါစ ယောဂီသစ်တွေမှာ ဟိုငယ်ငယ်တုန်းက လုပ်ကိုင် ပြောဆိုထားတာတွေ မပေါ်လာဘူးလား။ တချို့ဆို ဘယ်လိုပြောလဲ၊ “အမယ်လေး ရှက်တောင်ရှက်သေး” တဲ့။ မဟုတ်တာတွေချည်း လျှောက်ပေါ်နေတယ်တဲ့။

အဲဒါ ပေါ်တာ သိပ်ကောင်းပါတယ်။ ယခုလို အား ထုတ်ကာစမှာ ပေါ်တော့ ရှုပွားအားထုတ်လိုက်တော့ ပျောက်သွားတယ်။ သေကာနီးရောက်လျှင် အဲဒါတွေ မပေါ်တော့ဘူး။ ပေါ်လျှင်လည်း ရှုတတ်သွားပြီ။ အခုလို တရားလဲအားမထုတ်ထားဘူး။ ကိုယ်မှာလဲ ကုသိုလ် မရှိ၊ အကုသိုလ်တွေချည်းပဲဆိုလျှင်တော့ သေကာနီး မှာ အကုသိုလ်ကံတွေ၊ အကုသိုလ်ကမ္မနိမိတ်တွေ ပေါ် လာရော။ အဲဒီတော့မှ ဘယ်လိုလာလဲဆိုတော့-

“ဪ...ငါသည် ကောင်းမှုကုသိုလ်ကိုမပြု ခဲ့မိလေစွတကာ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မပြုခဲ့လေ စွတကာ။ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးမှ တားမြစ်ရေး ကို မပြုလုပ်မိခဲ့လေစွတကာ။ မကောင်းမှုတွေကို ပြုခဲ့မိလေစွတကာ။ ကြမ်းကြုတ်မှုတွေကို ပြုခဲ့မိ လေစွတကာ။ ညစ်နွမ်းမှုကို ပြုခဲ့မိလေစွတကာ။”
“အချင်းတို့...ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို မပြုရသေး

သော၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မပြုရသေးသော၊
 ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးမှ တားမြစ်ရေးကို မပြုလုပ်
 ရသေးသော၊ မကောင်းမှုတွေကိုပြုခဲ့မိပြီး ဖြစ်နေ
 သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လားရောက်ရာဂတ်ဟူသမျှသို့
 ငါ လားရောက်ရတော့မှာပါတကား”

လို့ အဲဒီလိုအကြံ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို အကြံ
 အစည်ဖြစ်ပြီး ကြောက်လာတတ်ပါတယ်။ ပူဆွေးဝမ်း
 နည်း ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။ ရင်ဘတ်စည်တီး ငိုကြွေး
 မည်တမ်း တတ်ပါတယ်။ ပြင်းစွာ တွေဝေမိန်းမောသွား
 တတ်ပါတယ်။ ခေါ်မရ၊ မေးမရ၊ မျောနေတတ်ပါတယ်။

လက်တွေ့အဖြစ်တစ်ခု

ဘုန်းကြီးရဲ့ လက်တွေ့ကိုယ်တွေ့အဖြစ်တစ်ခု ပြော
 ပြပါဦးမယ်။ တစ်ခါကပေါ့။ အခုလို တရားပြနေစဉ်
 ဘုန်းကြီးကလည်း ပလ္လင်ပေါ်မှာ သတိပေးနေစဉ် ဟိုး
 နောက်ဆုံးဆီက အမျိုးသမီးယောဂီတစ်ယောက် ထိုင်
 အားထုတ်ရာကနေပြီး-

“အမယ်လေး၊ ငါမလိုက်ဘူး၊ ငါကောင်းတာလုပ်နေ
 တာ၊ ငါ့လာမခေါ်နဲ့ သွား၊ ငါ မလိုက်ဘူး”ဆိုပြီး အော်
 ရာကနေပြီး ဝမ်းလျားမှောက်ပြီး ရှေ့ကုပ်ကုပ်သွားနေတာ
 တွေ့ရတယ်၊ ဘုန်းကြီးက-

မဲ့သေ ပြီးသေ

၇၁

“ယောဂီ အမှတ်လွတ်သွားပြီ၊ ပြန်ရှု ပြန်ရှု” လို့ သတိပေးလဲမရဘူး၊ တရားကလဲ ဖြုတ်ခါနီး ဖြစ်နေ၊ သူ့အသံကလဲ သိပ်ကျယ်တော့ အားလုံး အားထုတ်မှု ပျက်သွားတော့ ဖြုတ်လိုက်ရတယ်။

ဖြုတ်ပြီးတော့ သူ့ကို သတိပေးမှ သတိရလာတယ်။ သတိရလို့ မေးကြည့်တဲ့အခါ သူ့ကို လူမည်းမည်းကြီး တစ်ယောက်က လာခေါ်နေတယ်တဲ့။ နင့်နေရာဟာ ဒီနေရာမဟုတ်ဘူး။ ဒို့ဆီလာလို့ ခေါ်နေတယ်။ အဲဒါ ကြောင့် သူက မလိုက်ဘူးလို့ အော်တာတဲ့။

ပုန်းလို့မရပါ

အကုသိုလ်တရားတွေကို ပြုလုပ်တုန်းက သူများ မသိအောင်ဆိုပြီး ပုန်းကွယ်ပုန်းရှောင် လုပ်ပေမယ်လို့ အကျိုးပေးဖို့ အချိန်တန်တော့ ပုန်းကွယ် ပုန်းရှောင် နေလို့ မရပါဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တွေက အကုသိုလ်တွေကို ပုန်းရှောင် ပုန်းအောင်းလုပ်တယ်။ သူများတွေ စွပ်စွဲမည့် “ပရာနုဝါဒဘေး” ကို ကြောက်လို့ လုပ်ကြတယ်။ အဲဒီ ဘေးက အရှောင်ကောင်းလျှင် လွယ်တယ်ထား။

ပြီးတော့ မင်းတွေ စိုးတွေက ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ပြီး
ဒဏ်ထားမည့်ဘေးကလည်း အတိမ်းအရှောင်၊ အပုန်း
အအောင်းကောင်းလျှင် လွတ်တယ်ထားပါ။

အေးမလွတ်တာက ဘာလဲ။ ကိုယ် ပြု၊ ပြော၊
ကြံစည်ထားတွေအကုန်သိထားတော့ ဘယ်မှာသွားပုန်း
မှာလဲ။ မသိအောင် ဘယ်မှာ သွားရှောင်မှာလဲ။

ဘယ်မှာမှ ပုန်းအောင်း ရှောင်လွှဲလို့ မရပါဘူး။
ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိထားတော့-

“အချင်းတို့...ငါသည် မကောင်းမှုကို ပြုခဲ့မိ
လေစွတကား။ ညစ်နွမ်းမှုကို ပြုခဲ့မိလေစွတကား။”

“အချင်းတို့ မကောင်းမှုတွေကို ပြုခဲ့မိပြီးဖြစ်
နေသော၊ ကြမ်းကြုတ်မှုတွေကို ပြုခဲ့မိပြီး ဖြစ်နေ
သော၊ ညစ်နွမ်းမှုတွေကို ပြုခဲ့မိပြီး ဖြစ်နေသော၊
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လားရောက်ရာ ဂတိဟူသမျှသို့ ဘဝ
နှောင်ခါ ငါ...လားရောက်ရတော့မှာပါတကား”လို့
မိမိကိုယ်ကို ပြန်ပြီးစွပ်စွဲတဲ့ “အတ္တနုဝါဒဘေး” က
မလွတ်နိုင်ဘူး။ ပုန်းလို့ရှောင်လို့ မရဘူး။

ပြီးတော့ မိမိပြုထားတဲ့ကံအားလျော်စွာ လားရတဲ့
အပါယ်ဘူမိ ဒုဂ္ဂတိဘေးကလည်း ဘယ်လိုမှရှောင်လို့
မလွတ်ပါဘူး။ ပုန်းလို့မလွတ်ပါဘူး။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၇၃

သေခါနီးမှာ မိမိပြုထားတဲ့ ကံအားလျော်စွာ ကမ္မ နိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တွေ ပေါ်လာပြီး အချို့များ သေခါ နီးမှာ “အမယ်လေး ကြောက်ပါပြီ၊ လာပါတော့မယ်” လို့ အော်လိုအော်၊ အချို့ကျပြန်တော့ “ဟိုမှာ ခွေးနက် ကြီး ကြောက်တယ်၊ ကြောက်တယ်”နဲ့ အော်လိုအော်၊ အချို့ကျပြန်တော့ “ဟိုမှာ လူမည်းမည်းကြီးကလာခေါ် နေတယ်”လို့ပြောလိုပြော၊ အဲဒါတွေဟာ ကြောက်သေ မဲ့သေတွေပေါ့။

မွေးနဲ့နင့် ပုပ်နဲ့

သေခါနီးမှာ ပုပ်စော်နံ့လျှင်တော့ အပါယ်ငရဲသွား ရတော့မည်လို့ သေချာပေါက်မှတ်ပါ။ လူမမာကြည့် လျှင်လည်း ကြောက်နေမည်။ မဲ့နေမည်။ အေး...သေ ခါနီးမှာ လူမမာကလဲ ရွှင်ရွှင်ပျပျရှိတယ်။ ကြည်ကြည် လင်လင်ရှိတယ်။ အမွှေးနဲ့ နံတယ်ဆိုလျှင် သေတဲ့လူ ဟာ နတ်ရွာသုဂတိသို့ သေချာပေါက်ပါပဲ။

“ညဉ့်နေကုန်ကျွန်း၊ ကျီးမဲ့ခန်း၍

သေပန်းပွင့်ခါ၊ သေမင်းလာသော်

ကိုယ်မှာကောင်းမှု၊ စုံတစ်ခုမျှ

မပြုနေမိ၊ မေ့ကျန်ရှိကြောင့်

သုဂတိဘုံ၊ မဆောင်တုံဘဲ

ပြောဟုံဒုက္ခ၊ ပါယ်လေးဝသို့

ချအံ့မသွေ၊ မလွဲပေဘူး”

ဆိုတဲ့အတိုင်း ကုသိုလ်ကောင်းမှု မရှိသူဟာ ကောင်းမှု မရှိတဲ့သူတို့ရဲ့ လားရောက်ရာ အပါယ်လေးဘုံ ရောက် ရပါတယ်။ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်ကမ္မ ကောင်းရာပို့တာ။ အခု ဒီတတိယ မဲ့သေမှာက မကောင်းတာချည်းပဲ ဆိုတော့ ဘယ်မှာ ကောင်းရာရောက်မှာလဲ။

ဒါကြောင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သေခြင်းသဘောရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေထဲမှာ သေခါနီးမှ ကြောက်သေမဲ့သေ ဟာ ဒီအကုသိုလ်များတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါ တယ်။

၄။ သူတော်ကောင်းတရား၌ ယုံမှားသူ

အေး...အခုဆက်ပြီး စတုတ္ထမြောက်ဖြစ်တဲ့ မဲ့သေ ကိုပြောပြပါမယ်။ သူက ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလဲဆိုတော့ သူတော်ကောင်းတရား၌ ယုံမှားသံသယရှိသူပဲ။ ကဲ... ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တွေလည်း သူတော်ကောင်းတရား အပေါ်မှာ ယုံမှားသံသယ ကင်းပြီလား မေးလျှင် လုံးဝ မကင်းသေးဘူးနော်။

ဒါပေမယ့် အခုလို နာကြားသောအားဖြင့်၊ စာပေ

မဲသေ ပြီးသေ

၇၅

တွေ ဖတ်ရှုသောအားဖြင့်၊ အချင်းချင်းဆွေးနွေးသော အားဖြင့်၊ အခုလို ကိုယ်တွေ့ကျင့်ကြံအားထုတ်သော အားဖြင့် သူတော်ကောင်းတရားအပေါ်မှာ ယုံမှားသံသယ ကင်းသင့်သလောက် ကင်းကြပါတယ်။

ဒါပေမယ်လို့ ဒါနကုသိုလ်လည်း ဟုတ်တိပတ်တိ မပြုဘူး။ သီလကုသိုလ်လည်း ဟုတ်တိပတ်တိမဆောက် တည်ဘူး။ သမထဘာဝနာလည်း မပွားဘူး။ အဲ... ဝိပဿနာဘာဝနာဆိုတော့ ကြားတောင်မကြားဖူးဘူး။ သူများအားထုတ်ပွားများတာလဲ မမြင်ဖူးဘူးဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာ ယုံမှားသံသယ ရှိပါတယ်။

အချို့မှာတော့ ဒါနပြုပါတယ်။ ဘာရယ် ညာရယ် မဟုတ်ဘူး။ သူများပြုလို့သာ ပြုလိုက်တယ်။ သီလ လည်း ဆောက်တည်ပါတယ်။ ကိုယ်ဆောက်တည်တဲ့ သိက္ခာပုဒ်တွေဟာ ဘယ်လောက်လေးနက်တယ်၊ အရေး ကြီးတယ်၊ ဘာမှသိတာမဟုတ်ဘူး။ အဲ...သမထ ဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာပွားတော့လဲ ဒီလိုပဲဆိုတော့ ဘယ်မှာ ယုံမှားကင်းမှာလဲ။

အချို့ ဘယ်လိုပြောလဲဆိုရင် ပေးလှူလို့ စီးပွား ဖြစ်တယ်ဆိုတာ များများ မဖြစ်ချင်နေပါ။ ငါးကျပ်လှူ လိုက်လို့ ငါးကျပ်ပြန်ရရင်တော်ပါပြီလို့ ပြောကြတယ်။

၇၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

အဲဒါ ယုံမှားမကင်းလို့ ပြောကြတာပေါ့။ အချို့က သီလနှင့် ပတ်သက်လို့ ယုံမှား ရှိကြတယ်။ သီလ ဆောက်တည်လျှင် ချမ်းသာတယ် ပြောတယ်။ ဘယ်မှာ ချမ်းသာလို့လဲ၊ ထမင်းဆာတာပဲ ရှိတယ်တဲ့။

အခုလို ဘာဝနာပွားတာကျတော့ ဘာပြောလဲ။ အလကားသက်သက် အညောင်းမရှိအညောင်းရှာတယ် တယ်။ ဒုက္ခမရှိ ဒုက္ခရှာတယ်တဲ့။

ပြီးတော့ ငရဲမရှိဘူး။ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်မရှိဘူး။ ဒီဘဝ သေ၊ ဒီဘဝမှာပဲပြတ်တယ်။ နောက်ဘဝဆိုတာ မရှိဘူး။ စသည်ဖြင့် ဒီလိုလူတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။

ကြောက်ပြီ မဲ့ပြီ

အဲဒီသူတော်ကောင်းတရားအပေါ်မှာ ယုံမှားရှိသူ တို့လဲ အချိန်ကျတော့ သေမည့်ရောဂါ၊ ပြင်းပြတဲ့ရောဂါ၊ အနာတစ်မျိုးမျိုး ကျရောက်ပါတယ်။ အဲဒီလို သေမည့် ရောဂါ၊ ပြင်းပြတဲ့ရောဂါ ကျရောက်လာပြီဆိုတော့-

“ဪ...စင်စစ်ကေန့် အမှန်အားဖြင့် ငါ သည် သူတော်ကောင်းတရားလေးပါးအပေါ်၌ ယုံမှားသံသယရှိခဲ့လေစွတကား။ မဝေခွဲနိုင်လေစွ တကား။ မဆုံးဖြတ်နိုင်လေစွတကား” လို့

မဲ့သေ ပြီးသေ

၇၇

အကြံအစည်ဖြစ်ပါတယ်။ ကဲ...သေခါနီးဆဲဆဲအချိန် ကျမှ သူတော်ကောင်းတရားအပေါ်မှာ ယုံမှားကင်း အောင်လုပ်လို့ လွယ်ပါ့မလား။ ဟိုမှာ ရောဂါဝေဒနာက လည်း ပြင်းထန်ပြီး သေမဲ့ဇောနဲ့ မျောနေတယ်ဆိုတော့ ပြောလို့လဲ နားပေါက်ပါဦးမလားဆိုလျှင် မပေါက်နိုင် တော့ဘူး။

ယခုကြည့်ပါလား။ ဒီသပိတ်အိုင်တောရ (၁၀) ရက် စခန်းမှာ ဒီနေ့ဆိုရင် (၈) ရက်ဖြစ်သွားပြီ။ တစ်နေ့မှာ တရားလဲ (၂)ကြိမ်ဟောပေးတယ်။ ယောဂီတွေအား ထုတ်စဉ်မှာ နာရီဝက်၊ (၁၅)မိနစ်ဆိုသလို ပြောပေးနေ သေးတယ်။

အဲဒီလောက် ကိုယ်တိုင်ကလဲအားထုတ်၊ ဒီကလဲ ပြောပေးနေတာတောင် ဟိုရောက်ဒီရောက် ရောက်တတ် ရာရာ ရောက်နေပါသေးလျှင် သေခါနီးမှာ ဝေဒနာက လည်း ပြင်းထန်စွာဖြစ်နေတယ်။ ကြောက်လန့်စိတ်တွေ လည်း ဝင်နေသေးတဲ့အချိန်မှာ တရားကို နားပေါက် အောင် ပြောဖို့လွယ်ပါ့မလား။ မလွယ်ဘူး။

ဘုရားကု ကုတယ်

အဲဒါ အချို့ကျတော့ သေခါနီးလူမမာ အသဲအသန် ဖြစ်ပြီဆိုလျှင် ဘုန်းကြီးတွေလာပင့်ပြီး ဘုရားကုကုတယ်

တဲ့။ ကြံကြံဖန်ဖန်ပြောသေးတယ်။ ဟိုသေခါနီးလူမမာက
တရားဝါသနာပါသူဆိုလျှင်တော့ တော်သေးတာပေါ့။
တရားဝါသနာ မပါသူဆိုလျှင်တော့ ငါသေခါနီးလို့ ပရိတ်
ရွတ်ခိုင်းတာပဲဆိုပြီး ပိုတောင်ကြောက်ဦးမယ်။

ဘုရားတရားအားကိုးပြီး တရားဝါသနာပါတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
ကို ဘုန်းကြီးတွေဖူးတယ်။ သွားပြီး ပရိတ်ရွတ်လျှင်
အသေအချာနာလို့ ကောင်းကောင်းသွားတယ်။ သေခါ
နီးဖြစ်ရင်း လာပင့်ရင်း၊ သွားရွတ် ပြန်ကောင်းသွားပြန်။
တွေ့ဖူးပါတယ်။

ဝါသနာမပါတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ မရပါဘူး။ သေတာ
ပါပဲ။ သူက တရားအာရုံမှ အာရုံမပြုတတ်တာ။ စိတ်က
မကြည်တော့ သွေးသားမကြည်။ ဘယ်ရောဂါပျောက်
မလဲ။ သေတာပဲ။ စိတ်ချလက်ချ ယုံမှားမကင်းကြသေး
ပါဘူး။ ဒီအတွက်လဲ ကြောက်သေမဲ့သေ သေနိုင်ပါ
သေးတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်ကို မဲ့သေ (၄)
မျိုးက လွတ်ပြီလားဆိုရင် မလွတ်သေးပါဘူး။ ကြောက်
သေမဲ့သေ တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ သေနိုင်ပါသေးတယ်။ အေး...
မဲ့သေ သေရလျှင်လည်း ငရဲ၊ တိရိစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူ
ရကာယ် အပါယ်လေးဘုံ တစ်ဘုံဘုံကို သွားရော။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၇၉

အများသေ အနည်းသေ

နိဗ္ဗာန်မရောက်ဖို့ တားခြင်းတကာတားခြင်းထဲမှာ အပါယ်လေးဘုံရောက်သွားတဲ့ တားခြင်းဟာ အကြီးဆုံးသော တားခြင်းပါ။ ဟုတ်ပါတယ်။ အပါယ်လေးဘုံရောက်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပါယ်လေးဘုံက ပြန်ပြီး လွတ်ဖို့တောင် မလွယ်ပါဘူး။ ဥပမာပြောရရင် အချုပ်အကျဉ်း တစ်ခါမိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီအချုပ်အကျဉ်းထဲက ပြန်လွတ်ဖို့ မလွယ်သလိုပါပဲ။

အပါယ်လေးဘုံက လွတ်လာပြန်တော့လဲ လူ့ဘုံရောက်တဲ့အခါ အဆင့်အတန်းမီတဲ့လူဖြစ်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ အများအားဖြင့် အပါယ်လေးဘုံက လွတ်လာသူတွေဟာ လူ့အဆင့်အတန်းမမီသူတွေသာ အဖြစ်များပါတယ်။

အဆင့်အတန်းမမီသူတွေဖြစ်တော့ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေသာ ထပ်ခါပြုမိတတ်ပါတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ မေ့လျော့တတ်တယ်ဆိုတော့ တစ်ခါ အပါယ်လေးဘုံသွားပြန်ဆိုတော့ အပါယ်ကျခြင်းဟာ နိဗ္ဗာန်မရောက်ဖို့ တားခြင်းထဲမှာ အကြီးဆုံးသော တားခြင်းပဲ။

အဲဒါကြောင့် ကြောက်သေမဲ့သေ မသေရအောင် ကြိုးစားကြပါ။ အများနေသလို နေလို့ရှိရင် အများသေပဲ သေကြရမှာပါ။ အများသေဆိုတာ “ကြောက်သေမဲ့သေ” ပါ။

ယခု တရားအားထုတ်နေတဲ့လူတွေဟာ ဘာမှ မများပါဘူး။ အဲဒီလို အနည်းနေနေပြီး ကြိုးစားနိုင်ပါမှ အနည်းသေ “မကြောက်သေပြီးသေ” သေရမှာ။

ယခု ယောဂီတို့ ကြောက်သေမဲ့သေလေးမျိုးကို သိသွားပြီ။ မိမိတို့လဲ အဲဒီလေးမျိုးထဲက မလွတ်သေးဘူး ဆိုတာလဲ သိသွားပြီဖြစ်သဖြင့် ကြောက်သေလေးမျိုးမှ လွတ်အောင် ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းရင်း ဒီနေ့ည “အဘယသုတ္တန်”၊ “မဲ့သေပြီးသေတရားတော် (ပထမပိုင်း)” ကို နိဂုံးချုပ်ကြပါစို့...။

“ဗောဓိယာ ပစ္စယာ ဟောတု၊

ဣဒံ နော ပုညမဂ်လံ။

သုမနေဟိ ပဿန္နေဟိ၊

အတ္တ မနေဟိ သဒ္ဓိတံ။”

သုမနေဟိ - ပုဗ္ဗစေတနာဖြင့် လွန်စွာဝမ်းမြောက် ကြကုန်လျက်။

ပဿန္နေဟိ - မုဉ္ဇစေတနာဖြင့် သဒ္ဓါရွှန်းစို့ လွန် ကြည်ညိုကြကုန်လျက်။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၈၁

အတ္တ မနေဟိ - အပရစေတနာဖြင့် လွန်စွာအားရ
စိတ်တိုင်းကျ ဖြစ်ကြကုန်လျက်။

နေ အမေဟိ - မြင့်မြတ်သာကြည်၊ ပါရမီရင့်ကျူ။
ဇာနည်ထူးသူတော်စင် ကုသိုလ်ရှင်
အကျွန်ုပ်တို့သည်။

သဒ္ဓိတံ - စေတနာသုံးတန်း၊ ထက်သန်ကြည်
နူး၊ ဆည်းပူးပွားများ၊ အားထုတ်အပ်
ခဲ့သမျှသော။

က္ကန္တံ ပုညမဂ်လံ - ဤဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ
ဟုဆိုအပ်သော ကုသိုလ်မဂ်လာ
ကောင်းမှုအစုစုသည်။

ဗောဓိယာ - သစ္စာလေးအင်၊ ခိုင်သဇင်ကို၊
ပြိုင်ယှဉ်ဆွတ်ခူး၊ ထွက်ဖူးရင့်သန်၊
ကိုယ်စီကိုယ်ငါ တောင့်တရင်းအမှန်
ဖြစ်ပေသော သမ္မာသမ္မောဓိပစ္စေက
ဗောဓိ၊ သာဝကဗောဓိ ဟုဆိုအပ်
သော မဂ်ဉာဏ်လေးပါး အသီးသီး
သော ဗောဓိဉာဏ်များ၏။

ပစ္စယော - မချွတ်ရအောင်၊ ကျေးဇူးဆောင်
သား၊ အခေါင်နီဿယည်းအားကြီး
သော အထောက်အပံ့သည်။

၈၂

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ဟောတု - မြေလက်ခတ်နဲ့၊ မြှောက်သည့်ခဲသို့၊
မလွဲပုံမှန်၊ ကေနိစင်စစ်၊ ဖြစ်ပါစေ
သတည်း။

“ပုညဿိ မဿ ဘာဂဉ္စ၊
တဒါမ သဗ္ဗပါဏိနံ။
သမံ လဘန္တ၊ တေ သဗ္ဗေ၊
မဟိယံ ဌာတု သက္ခိတေ။”

ဣမဿ ပုညဿ- စေတနာသုံးတန်း၊ ထက်သန်ကြည်
နူး၊ ဆည်းပူးပွားများ၊ အားထုတ်အပ်
ခဲ့သမျှသော၊ ဤဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊
ဝိပဿနာဟုဆိုအပ်သော၊ ကုသိုလ်
မင်္ဂလာကောင်းမှုအစုစု၏။

ဘာဂဉ္စ - သတ္တိဟုခေါ်ရ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏
အဖို့ဘာဂကိုလည်း။

သဗ္ဗပါဏိနံ - မိဘဆရာသမား၊ အစထား၍၊ ဘုံ
သုံးပါး၌ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သော၊
ခပ်သိမ်းဥသုံး၊ အလုံးစုံကုန်သော
လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အနန္တမှန်
သမျှတို့အား။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၈၃

ဒဒါမ - သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်း၊ လှူဒါန်းပေးဝေလိုက်
ပါကုန်၏။

ဝါ ဒဒါမ - “အမျှ...အမျှ...အမျှ...” ဟု
ပေးဝေလိုက်ပါကုန်၏။

တေ သဗ္ဗေ - မိဘဆရာသမား၊ အစထား၍၊
ဘုံသုံးပါး၌ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၊ ထိုခပ်
သိမ်းဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သော လူ၊
နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါအန္တမှန်သမျှ
တို့သည်။

အမှေဟိ - မြင့်မြတ်သာကြည်၊ ပါရမီရင့်ကျူး၊
ဇာနည်ထူးသူတော်စင်ကုသိုလ်ရှင်
အကျွန်ုပ်တို့နှင့်။

သမံ - အညီအမျှ။

လဘန္တ၊ - ရကြသည် ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

အယံမဟိ - ယူဇနာကိန်း၊ နှစ်သိန်းလေးသောင်း၊
ထုပေါင်းသင်္ချာ၊ ဤမဟာပထဝီမြေ
ကြီးသည်။

အမှေသု - မြင့်မြတ်သာကြည်၊ ပါရမီရင့်ကျူး၊
ဇာနည်ထူးသူတော်စင်ကုသိုလ်ရှင်
အကျွန်ုပ်တို့သည်။

၈၄

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

- ကုဏ္ဍိန္ဒသု - တစ်စုံတစ်ခုသော ပြုဖွယ် ကိစ္စ
ကြောင့် သက်သေအရာ၌ တည်
လာ ခံလာကုန်သည်ကို အလိုရှိကုန်
လတ်သော်။
- နော - မြင့်မြတ်သာကြည်၊ ပါရမီရင့်ကျူ။
ဇာနည်ထူးသူတော်စင်ကုသိုလ်ရှင်
အကျွန်ုပ်တို့၏။
- သက္ကိတေ - သက်သေအရာ၌။
- ဌာတု - သူတစ်ဖက်သား သိလောက်သော
အခြင်းအရာအားဖြင့် မြေရောရေပါ
တည်လာ ခံလာသည် ဖြစ်ပါစေ
သတည်း။

“သာဓု...သာဓု...သာဓု...ပါဘုရား”

မဲ့သေ ပြုံးသေ တရားတော်

(ဒုတိယပိုင်း)

တရားအမည်

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၂၅၂၄ ခုနှစ်၊ ကောဇာ
သက္ကရာဇ် ၁၃၄၃ ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလပြည့်ကျော်
၉ ရက်နေ့ညတွင် မွန်ပြည်နယ်၊ ပေါင်မြို့နယ်၊ သပိတ်
အိုင်တောရ၌ ပထမအကြိမ်အဖြစ် ကျင်းပအပ်သော
ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ပေးတရားပွဲ၌
ဟောကြားအပ်သော အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် စတုတ္ထနိပါတ်
အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ လာသော အဘယသုတ္တန် “မဲ့သေ
ပြုံးသေ တရားတော်(ဒုတိယပိုင်း)” လို့ တရားတော်
အမည်ကို ဒီလို ပေးလိုက်ပါ။

ဘုန်းကြီးတို့ ဒီကနေ့ည မဲ့သေပြုံးသေတရားတော်
ဒုတိယပိုင်းကို ဆက်လက်ပြီး ဟောကြားကြရအောင်
ပါ။

၈၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

နမောတဿ ဘုရားရှိခိုး

ဒီ မဲ့သေပြီးသေ တရားတော်ကို ဘုန်းတော်ခြောက်
ပါး သခင် တရားမင်းဘုရင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်
ကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူခဲ့တာ ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့် တရားမဟောမီ၊ တရားမနာမီ၊ ပထမဦးဆုံး
တရားပိုင်ရှင်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်
တော်မြတ်ကြီးကို နမောတဿဘုရားရှိခိုးဖြင့် ရှိခိုးကြ
ရအောင်။ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်က လက်အုပ်ချီပြီး
အာရုံယူနေကြပါ။

“နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ”

ဖိနော	- ဒေဝပုတ္တော စသည်များဖြင့်၊
မာရ် ငါးအင်ကို၊ အောင်တော်
မူပြီးသော။
ယော ဘဂဝါ	- အကြင်ရွှေဘုန်းတော်သခင် ရှင်
တော်မြတ်ဘုရားသည်။
သံသာရ ပကံတော	- သံသရာတည်းဟူသော ညံ့
ပျောင်းမှ။
နိမုဂ္ဂါနံ	- နစ်မြုပ်တည်နေကြကုန်သော
လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ
အနန္တမှန်သမျှတို့ကို။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၈၇

သမုဒ္ဒရဏတ္ထံ - ကောင်းစွာ ထုတ်ဆယ်၊ ကယ်
တင်ရန် အကျိုးငှာ။

ကတာ ဘိနိဟာရော-ပြုအပ်ပြီးသော ဆုတောင်းရှိ
သည်။

ဟုတ္တာ - ဖြစ်၍။

ဗောဓိသမ္ဘာရေ - အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတ
ဉာဏ်တို့ကို ရင့်သန်ကြီးပွားစေ
တတ်သော၊ ပါရမီတော်တို့ကို။

ဝါဗောဓိ သမ္ဘာရေ - အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတ
ဉာဏ်တော်တို့၏ ရင့်သန်ကြီး
ပွားကြောင်း အဆောက်အဦး
ဖြစ်သော ပါရမီတော်တို့ကို။

- ဟူသော ရောင်ခြည်တော်
အမှိုက်အမှောင်တို့ဖြင့်။

ပုရေတ္တာ - ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့ပြီး၍။

ဗုဒ္ဓ ဓမ္မေ - သစ္စာလေးပါး၊ တရားသိမြင်၊
ဘုရားဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော
တရားတော်တို့ကို။

ဉာဏေန - ဉာဏ်ဖြင့်။

ဂပေသန္တော - ရှာမှီးတော်မူသည်ရှိသော်။

၈၈

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

- ဗောဓိမဏ္ဍိ** - သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ ကြည့်ရာမှန်
သည့်၊ ဗောဓိမဏ္ဍိ၊ မြေဦး
ကိုင်သို့။
- ပတ္တာ** - ရောက်တော်မူပြီး၍။
- တမံ မောဟံ** - သတ္တဝါတို့၏ ဉာဏ်ပညာမျက်စိ
ကို ကာကွယ်ပိတ်ဆို့တတ်သော
အဝိဇ္ဇာတည်း ဟူသော ရောင်
ခြည်တော်။
- သဒ္ဓမံရံသီဟိ** - သူတော်ကောင်း တရားတည်း
ဟူသောရောင်ခြည်တော်တို့ဖြင့်။
- ဟန္တာ** - ပယ်လွင့် ဖျောက်ဖျက်တော်မူ
ပြီး၍။
- ပက်ဖံ ဇနံ** - ဝေနေယျ သတ္တဝါတည်းဟူ
သော ကြာကို။
- ဗောဓေသိ** - သစ္စာလေးပါး၊ မြတ်တရားကို၊
ထင်ရှားမသွေ၊ သိစေတော်မူ
သောအားဖြင့် ပွင့်စေတော်မူပြီ။
- အရဟတော** - တစ်ထောင့်ငါးရာ၊ ကိလေသာ
ရန်သူတို့ကို လေးတန်မဂ်ဉာဏ်၊
စိတ်သန်လျက်ဖြင့်၊ ပယ်ဖြတ်

မဲ့ဆာ ပြီးဆာ

၇၉

ခုတ်သတ်တော်မူတတ်ပါပေထ
သော။

အရဟတော

- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ချားရဟတ်သို့
မပြတ်လည်ရာ သံသရာစက်
ကြီးကို၊ ကမ္မက္ခယိန်၊ ဉာဏ်
ပုဆိန်ဖြင့်၊ ရွယ်ချိန်မိုးလျက်၊
ချိုးဖဲ့ဖျက်ဆီးတော်မူတတ်ပါပေ
ထသော။

အရဟတော

- ဗြဟ္မာနတ်လူ၊ သုံးဘုံလူတို့၏
ကြည်ဖြူကော်ရော်၊ ပေးလှူပူ
ဇော်အပ်သော၊ ပစ္စည်းလေးပါး
စသည်တို့ကို ခံယူတော်မူထိုက်
ပါပေထသော။

အရဟတော

- ယုတ်မာညစ်ကျူ၊ မကောင်းမှု
တို့ကို၊ ပြုကျင့်ခြင်း၌၊ ဗုဒ္ဓတေ
ပင်မင်း၊ ဗောဓိရင်းကပင်၊ ပယ်
ရှင်းဟေတု၊ ဘယ်တစ်ခုကိုမျှ
ပြုကျင့်ဖို့ရာ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ
အရပ် ရှိတော်မမူတော်ပါပေထ
သော။

၉၀

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

သမ္မာ သမ္မုဒ္ဓဿ - မဖောက်မပြန်၊ သယမ္ဘုဉာဏ်
 ဖြင့်၊ သစ္စာလေးတန်း၊ တရားမှန်
 ကို၊ ဝေဖန်ပိုင်းခြား၊ ထင်ရှားပိုင်
 ပိုင်၊ ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်
 မူတတ်ပါပေထသော။

တဿ ဘဂဝတော - ထို ရွှေဘုန်းတော်သခင် ရှင်
 တော်မြတ်ဘုရားအား။

ဓမ - ဘုရားအာရုံ၊ ကိုယ်လုံးထုံ၍၊
 ကြည်ယုံကော်ရော်၊ ဘုရား
 တပည့်တော်၏။

နမော - ရှိခိုးကြောင်းဖြစ်သော ရတနတ္ထယ
 ပဏာမ ကုသိုလ် စေတနာ
 သည်။

အတ္ထု - နေညမစဲ၊ အမြဲမကွာ၊ မှန်စွာ
 မသွေ ဖြစ်ပါစေသား အရှင်
 ဘုရား။

တေန နမနေန - ထိုသို့ ရှိခိုးကြောင်းဖြစ်သော
 ရတနတ္ထယ ပဏာမကုသိုလ်ကံ
 စေတနာကြောင့်။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၉၁

မေ - ဘုရားအာရုံ၊ ကိုယ်လုံးထုံ၍၊
 ကြည်ယုံကော်ရော်၊ ဘုရား
 တပည့်တော်၏။

ဝေါ တုမှာကံ - ဘုရားအာရုံ၊ ကိုယ်လုံးထုံ၍၊
 ကြည်ယုံကော်ရော်၊ သူတော်
 စင် ပရိသတ်အပေါင်းတို့၏။

ယေမင်္ဂလံ - တွင်းပနှစ်တန်း၊ ရန်မာရ်အပေါင်း၊
 အောင်ကြောင်း အောင်ရာ၊
 အောင်မင်္ဂလာသည်။

ဘဝတု - အဆောတလျင်၊ အောင်မြင်ပြီး
 စီး၊ အောင်ခြင်းကြီး အောင်မြင်
 ပါစေသတည်း။

“သာဓု...သာဓု...သာဓု...ပါဘုရား...”

မဲ့သေပြီးသေခေါ်တဲ့ အဘယသုတ္တန် တရားတော်
 (ဒုတိယပိုင်း) ကို မဟောမိ၊ မနာမိ တရားပိုင်ရှင်ဖြစ်
 တော်မူသော တရားမင်းဘုရင်၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်
 မြတ်ကြီးကို နမောတဿ ဘုရားရှိခိုးဖြင့် ရှိခိုးပြီးတော့
 မဲ့သေပြီးသေ တရားတော် (ဒုတိယပိုင်း) ကို ဆက်လက်
 ဟောဖို့ပေါ့။

လွန်ခဲ့တဲ့ညက မဲ့သေကြောက်သေ လေးမျိုး

အကြောင်းကို ဟောပြီးသွားပါပြီ။ ဒီနေ့ညတော့ ပြီးသေ
မကြောက်သေတဲ့ အကြောင်းကို ဟောကြနာကြရ
အောင်...။

၁။ ကာမဂုဏ်မခင်သူ

ကဲ...ဘုန်းကြီးတို့နဲ့ရိသတ်၊ ပုဏ္ဏားရဲ့ လျှောက်ထား
တောင်းပန်ချက်အရ ပြီးသေမကြောက်သေ လေးမျိုး
တို့ကို ဆက်လက်ရှင်းဖို့ရာ ဆိုကြည့်စမ်းပါဦး...။

* ကာမဂုဏ်ငါးထွေ၊ မခင်လေ၊ ပြီးသေ သေရမည်။

* ပြီးသေ သေက၊ လူနတ်ဘဝ၊ ရောက်ရန်ဗွန်ဆီ။

ဘုရားရှင်က-

“ပုဏ္ဏား...၊ ဒီလောကမှာ သေခြင်းသဘောရှိ
သည်ဖြစ်ပါလျက် သေခြင်းမှ မကြောက်သော၊ ထိတ်
လန့်ခြင်း မရောက်သော၊ ပြီးသေ သေသောသူဟူသည်
အဘယ်နည်း” လို့ မေးပါတယ်။

အဲဒီလိုမေးတာက ပညာစမ်းချင်လို့ မေးတာမဟုတ်
ပါ။ ဖြေလိုလို့ မေးတဲ့အမေးပါ။ အဲဒီလိုမေးပြီးတော့
ဘုရားရှင်က-

“ပုဏ္ဏား...၊ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါတွေဟာ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေ

မဲ့သေ ပြီးသေ

၉၃

အပေါ်မှာ ရာဂကင်းပါတယ်။ လိုချင်ခြင်းဆန္ဒ ကင်းပါတယ်။ ချစ်မြတ်နိုးခြင်းကင်းပါတယ်။ မှတ်သိပ်ခြင်း ကင်းပါတယ်။ ပူပန်ခြင်း ကင်းပါတယ်။ တပ်မက်ခြင်းကင်းပါတယ်”လို့ ဟောပါတယ်။

ရှင်းရှင်းနဲ့ အလွယ်ကူဆုံးပြောရရင်တော့ အဆင်းမျိုးစုံရူပါရုံ၊ အသံမျိုးစုံသဒ္ဒါရုံ၊ အနံ့မျိုးစုံဂန္ဓာရုံ၊ အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ၊ အတွေ့အထိမျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံလို့ခေါ်တဲ့ အာရုံငါးပါး၊ ကာမဂုဏ်တရားတွေအပေါ်မှာ နှစ်သက်တွယ်တာ ခင်မင်မြတ်နိုးမှုကင်းနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ ရှိပါတယ်။

အပြီးကင်းမဟုတ်ပါ

ဒီနေရာမှာ “ကင်း” ဆိုတာနှင့် ပတ်သက်၍ အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေကင်းသလို၊ မဂ်နဲ့ပယ်လို့ ကင်းနည်းမျိုးကို မဆိုလိုပါဘူး။ ပုထုဇဉ်အနေနဲ့ အဲဒီအာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေအပေါ်မှာ ဘယ်လိုခင်မင်တွယ်တာမြတ်နိုးမှု တဏှာလောဘ ကင်းပါသလဲ။

ယခု ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီပရိသတ်တွေဟာ အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံကို မြင်တဲ့အခါ “ရုပ်”လို့ ရှုကြပါတယ်။ အဲဒီလိုရှုတော့ အဲဒီအဆင်းရုပ်ပေါ်မှာ သာယာတပ်မက်မှု

လောဘာ မဖြစ်တော့ပါဘူး။ အဲဒီအတူ ဒေါသ၊မောဟလဲ
မဖြစ်တော့ပါ။ မရှုရင် လောဘာ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တစ်ခုခု
ဖြစ်မယ်။

အေး...အဆင်းကို မြင်တဲ့အခါမှာ “ရုပ်”လို့
ရှုတော့ သားသမီးအဆင်းကလဲ “ရုပ်”ပဲ။ သားမယား
အဆင်းကလဲ “ရုပ်” ပဲ။ မိမိတို့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ မြင်
လိုက်ပြန်တော့လဲ “ရုပ်”ပဲ။

“ရုပ်” လို့ ရှုလိုက်ခြင်းကြောင့် ဘယ်လို ကျေးဇူး
ရှိသလဲဆိုတော့ “ဪ...ရုပ်တရားဆိုတာ ဖောက်
ပြန်တတ်တဲ့သဘောရှိပါလား” ဆိုတဲ့ အသိကလေးရလာ
မှာ။

ကဲ...မိမိ သားသမီးအဆင်းတွေ “ရုပ်”လို့ရှုတော့
အဲဒီ သားသမီးတွေဟာ ရုပ်ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ
တစ်နေ့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်း မဖြစ်ဘူးလား။ ဖြစ်မှာ
လား။ ဖြစ်မှာပါ။

ပစ္စည်းတွေ မြင်ပြန်တော့လဲ “ရုပ်”လို့ရှုတယ်။
ကဲ...အဲဒီပစ္စည်းတွေလဲ တစ်နေ့နေ့မှာ ဖောက်ပြန်ပျက်
စီးမှု မဖြစ်ဘူးလား။ ဖြစ်မှာလား။ ဖြစ်မှာပါ။

“ရုပ်” လို့ရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး
မှုတွေ အမြဲတွေ့နေရပါတယ်။ မြဲတဲ့ ခိုင်တဲ့တရားကို

မဲ့သေ ပြီးသေ

၉၅

မတွေ့ရပါဘူး။ ဒီရုပ်တရားတွေဟာ မမြဲဘူးဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ကို ရနေပါတယ်။

မိမိရုပ်တရားတွေ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသွားရင် မိမိ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းသင်္ခါရ မမြဲတရားတွေကို ထားခဲ့ရ မယ်လို့ သိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ် တရားတွေနဲ့ ခွဲရမှာကြောက်ဦးမလား မေးရင် မကြောက် တော့ပါဘူး။ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေက မိမိကို ခွဲသွားမှာလည်း မကြောက်ပါဘူး။

အဲဒါကြောင့် ယောဂီတို့ဟာ မြင်မြင်သမျှ အဆင်း မျိုးစုံ ရူပါရုံကို “ရုပ်” လို့ရှုပါ။ ကြားကြားသမျှ အသံ မျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံကိုလဲ “ရုပ်” လို့ရှုပါ။ သားသမီး သား မယား လင်သားအသံကြားလဲ “ရုပ်” လို့ပဲရှုပါ။

လောကအနေနဲ့ တစ်ယောက်အပေါ်တစ်ယောက် ဝတ္တရားပြုစုတာကတော့ ပြုစုရမှာပါ။ ပညတ်အားဖြင့် သားသမီး၊ သားမယား၊ လင်သားဆိုတာ ရှိပါတယ်။ အမှန်တကယ် ပရမတ်အားဖြင့်တော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တွေမှာ ရုပ်၊ နာမ်ပဲရှိပါတယ်။ ရုပ်တရားက ထင်ရှား လို့ အဓိကအားဖြင့် “ရုပ်” လို့ရှုခိုင်းတာပါ။

အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားတွေဟာ မမြဲတဲ့သဘောတရားတွေလို့ ယောဂီက သိနေပါတယ်။

၉၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

မိမိကမခွဲလဲ တစ်နေ့နေ့ သူတို့က ကိုယ့်ကိုခွဲသွားလျှင်
ခွဲသွားမယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ ပစ္စည်းတွေက ခွဲသွားတာ
လည်း ရှိပါတယ်။ သားသမီး၊ သားမယား၊ လင်သား
တွေက ခွဲသွားတာလည်း ရှိပါတယ်။

အဲဒီလို ခွဲသွားတဲ့အခါ ဪ...ရုပ်တရားဆိုတာ
ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတတ်တဲ့သဘောမို့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး
သွားတာပဲလို့ အသိဉာဏ်ရထားတော့ ဒေါသမဖြစ်တော့
သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ
တွေလဲ မဖြစ်တော့ပါ။

ယောဂီတို့ အဲဒီဒေါသဆိုတာ ဘာမှီလာသလဲလို့
မေးရင် တဏှာလောဘကို မှီလာတာပါ။ ခင်တဏှာ၊
မင်တဏှာကြောင့် စိုးရိမ်သောက ဖြစ်တာပါ။

တဏှာကြောင့် ဘေးတွေရန်တွေဖြစ်ရပါတယ်။
အဲဒါ သားသမီး၊ သားမယားတွေအပေါ်မှာ ဝတ္တရားမှာ
ဝတ္တရားပြုပါ။ မပြုရဘူးမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့
မျက်စိအောက်က အပျောက်မခံနိုင်ပါဘူး။ မခွဲနိုင်ပါဘူး။
အဲဒီသဘောတွေ မပါပါစေနဲ့။

မခွဲလို့ဖြစ်မှာလား။ တစ်နေ့ ခွဲကိုခွဲရမယ်။ ခွဲသွား
နေတာလဲ တွေ့မနေဘူးလား။ တွေ့နေသလား မေးရင်
တွေ့နေရပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် မြင်မြင်သမျှ ကြားကြား

မဲသေ ပြီးသေ

၉၇

သမ္ဘာတွေကို “ရုပ်” “ရုပ်” လို့ ရှုနေတော့ ဉာဏ်ဝင် လာပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို ဉာဏ်ဝင်လာတော့ “ဪ...တို့တတွေ ဟာ အခုလို သားသမီး၊ လင်သားအနေနဲ့ အတူတူ နေရတယ်ဆိုတာ ခဏကလေးပါ။ မကြာမီ ခွဲသွားကြ ရမှာပါ။ အဲဒါကြောင့် မသေခင်ချစ်ကြရမှာပါ။ သေလျှင် ပစ်ကြရမှာပါ။ အဲဒါကြောင့် အတူနေ တကျက်ကျက် မဖြစ်သင့်ဘူး။ သေကာမှ မငိုသင့်ဘူး။ အချို့များ မသေ ခင်တော့ မင်းနဲ့ငါနဲ့ သေခန်းရှင်ခန်းဖြတ်တဲ့၊ ပြီးတော့ သေကာမှ လွမ်းကြတယ်။

တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဝတ္တရားကျေပွန်ဖို့က မသေမီ အရေးကြီးပါတယ်။ မသေခင် တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် သင့်သင့်မြတ်မြတ်နေပါ။ မေတ္တာနှင့်ခင်ပါ။ မခွဲနိုင်ဘူး။ စိတ်မချဘူးဆိုတာတွေ မပါပါစေနဲ့။ သေမှ မငိုနဲ့။ သေမှငိုတော့ သေသူက သိဦးမှာလား။ သေသူ ကလဲ ရှင်လာဦးမှာလား မေးရင် မရှင်ပါဘူး။

မိမိမှာရှိထားတဲ့အပြစ်တွေကိုလဲ သေကာမှ တောင်း ပန်တော့ ဟိုက ကြားဦးမှာလား။ မကြားတော့ မသိတော့ ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် အပြစ်တွေ တောင်းပန်ချင်ရင်လဲ မသေခင်တောင်းပန်ပါ။ ယောဂီတို့ စဉ်းစားကြည့်ပါ။

မိမိတို့နေရတဲ့ အသက်အပိုင်းအခြားကလေးက ဘာမှ မများပါဘူး။

အဲဒီ မများလှတဲ့ နေရတဲ့ အသက်ပိုင်းကလေးမှာ တကျက်ကျက် ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် အကုသိုလ်တွေ နေ့တိုင်း မတိုးဘူးလား။ နေ့စဉ်လဲ ဘယ်စိတ်ချမ်းသာမှာလဲ။ အဲ...သေပြန်တော့ကော စိတ်ချမ်းသာမှာလား။ သေပြန်တော့ကော အပါယ်မရောက်ဘူးလား၊ ရောက်မှာပေါ့။

ဟော...ယခု မြင်မြင်သမျှ ကြားကြားသမျှ “ရုပ်” “ရုပ်” လို့ ရှုနေတဲ့သူဟာ မကောင်းတဲ့အပြုအမူတွေ မြင်တဲ့အခါ၊ မကောင်းတဲ့အသံကိုကြားတဲ့အခါ ဒေါမနဿ ဒေါသတွေ ဖြစ်ဦးမှာလား၊ မဖြစ်ပါဘူး။

ငါ မယူဘူး

အေ...အဲဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုကျိုးဟာ အင်မတန် ကြီးမြတ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆဲခံရတဲ့ အဖြစ်ကလေးကို သတိရပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားရှင်ကို ဆဲတဲ့ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်က လာပြီးဆဲပါတယ်။

ဘာဖြစ်လို့ လာဆဲတာလဲဆိုတော့ သူ့အစ်ကိုကို ရဟန်းခံပေးလိုက်လို့တဲ့။ မကျေနပ်ဘူးတဲ့။ တကယ်

မဲ့သေ ပြီးသေ

၉၉

တော့ ရဟန်းခံပေးတယ်ဆိုတာဟာ ကောင်းတဲ့အလုပ်
ပါ။ ရဟန်းခံသွားတဲ့အလုပ်ဟာလဲ ကောင်းတဲ့အလုပ်ပါ။
ဒါပေမယ့်လို့ မကောင်းတဲ့လူက ကောင်းတဲ့အလုပ်ကို
မကြိုက်ပါဘူး။

အေး...အဲဒီလို မကြိုက်တော့ ဆဲတဲ့ပုဏ္ဏားကြီး
ဟာ ဘုရားရှင်ကို သွားပြီးဆဲပါတယ်။ သူတော်မဟုတ်
သူယုတ်တို့၏ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော ကြမ်းတမ်းကုန်သော
စကားတို့ဖြင့် ဆဲရေးပါတယ်။ ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်
ရေရွတ်ပါတယ်။

အဲဒီအခါမှာ ဗုဒ္ဓက အဲဒီဆဲတဲ့ပုဏ္ဏားကို-

“ပုဏ္ဏား...သင်၏ အထံသို့ ဆွေမျိုးသားချင်း၊
မိတ်သင်္ဂဟတွေ ရောက်တဲ့အခါ ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ် လက်
ဆောင်တွေ မပေးဘူးလား” မေးတဲ့အခါ၊ ပုဏ္ဏားက-

“ပေးပါတယ် အရှင်ဂေါတမ” လို့ ဖြေပါတယ်။
အဲဒီအခါ ဗုဒ္ဓက-

“ပုဏ္ဏား...အဲဒီသူတွေက သင်ပေးတဲ့ ခဲဖွယ်
ဘောဇဉ်တွေ လက်ဆောင်တွေကို မယူသော် ဘယ်သူ
ရသလဲ” လို့ မေးပါတယ်။ အဲဒီလိုမေးတဲ့အခါ ပုဏ္ဏားက-

“အရှင်ဂေါတမ သူတို့မယူသော် အကျွန်ုပ်ပဲရပါ
တယ်” လို့ ဖြေပါတယ်။ အဲဒီလိုဖြေတဲ့အခါ ဗုဒ္ဓက-

“ပုဏ္ဏား...၊ အဲဒီအတူပဲ။ သင်သည် မဆဲတတ်
ကုန်သော ငါတို့ကို ဆဲရေးတယ်။ မချုပ်ချယ်တတ်ကုန်
သော ငါတို့ကို ချုပ်ချယ်တယ်။ မငြင်းခန်တတ်ကုန်
သောငါတို့ကို ငြင်းခန်တယ်။ အဲဒီအလုံးစုံသော ဆဲရေး
ခြင်း၊ ချုပ်ချယ်ခြင်း၊ ငြင်းခန်ခြင်းတို့ကို ငါတို့ မခံယူကြ
ကုန်” လို့ အမိန့်ရှိလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓက-

“ပုဏ္ဏား...၊ အဲဒီ အလုံးစုံသော ဆဲရေးခြင်း၊
ချုပ်ချယ်ခြင်း၊ ငြင်းခန်ခြင်းတို့သည် သင့်အားသာလျှင်
ဖြစ်တယ်။

“ပုဏ္ဏား...၊ ဆဲရေးသူ၊ ချုပ်ချယ်သူ၊ ငြင်းခန်သူ
ကို တစ်ဖန်ပြန်၍ ဆဲရေး ချုပ်ချယ်ငြင်းခန်သူကို တကွ
သုံးဆောင်တတ်သူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အထူးအားဖြင့်
အလွန်အကဲဖြစ်၍ ဆောင်တတ်သူဟူ၍လည်းကောင်း
ဆိုအပ်တယ်။

“ပုဏ္ဏား...ထို ငါတို့သည် သင်နှင့်မသုံးဆောင်
ကုန်။ အထူးအားဖြင့် အလွန်အကဲဖြစ်၍ မဆောင်ကုန်”
လို့ မိန့်လိုက်ပါတယ်။

အဲဒီလိုမိန့်တဲ့အခါ ပုဏ္ဏားက သူ့ကို ဗုဒ္ဓက စိတ်
ဆိုးပြီး ပြန်ကျိန်ဆဲတယ်ထင်ပြီး ကြောက်လို့...

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၀၁

“အရှင်ဂေါတမ...မင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ပရိသတ်တို့သည် အရှင်ဂေါတမကို အရှင်ဂေါတမသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏လို့ သိကြပါတယ်။ ထိုသို့သိကြပါလျက် အရှင်ဂေါတမသည် အမျက်ထွက်ဘိ၏။ စိတ်ဆိုးဘိ၏”လို့ ပြန်ပြောပါတယ်။ အဲဒီအခါ ဗုဒ္ဓက-

“အမျက်ဒေါသမရှိသော ငါ့အား အဘယ်မှာ ဒေါသထွက်အံ့ပါနည်း...”။”ရှိသဖြင့် တရားဟောပေးလိုက်တဲ့အခါ အဲဒီပုဏ္ဏားကြီးလဲ တရားသဘောပေါက်ပြီး ရဟန်းခံပြီး တရားအားထုတ်ရာ ရဟန္တာဖြစ်သွားပါတယ်။

ပြန်ဆဲရင်

အေး...ယောဂီတို့ သိပ်ပြီးတော့ အတုယူဖို့ကောင်းပါတယ်။ “ရန်ရန်ချင်း မတုံ့လျင်းနဲ့”တဲ့။ ယခု ဗုဒ္ဓကို ပုဏ္ဏားကြီးက အဆဲမျိုးစုံနဲ့ဆဲတာ။ ဗုဒ္ဓက ဘာမှပြန်မပြောဘဲ သင်ဆဲသမျှ ငါမယူဘူးလို့ ပြောလိုက်တဲ့သဘောပဲ။ ပြန်ဆဲရင် ယူတယ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဥပမာ သူများက မိမိကို “ဟဲ့...ခွေးကြီး” လို့ ဆဲရင် “ဟေ့...ငါ ခွေးမဟုတ်ဘူး။ နင်မှ ခွေးကြီး”လို့ ပြန်ဆဲရင် အဲဒါ

ယူတာ၊ တကွသုံးဆောင်တာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒါ နှစ်ယောက်လုံး ခွေးဖြစ်သွားပါတယ်။

အေး...အဲဒါကြောင့် သူများက မိမိကို ပြောချင် တာပြောပါစေ။ အဲဒီပြောသံတွေကို “ရုပ်” “ရုပ်” လို့ ရှုနေပါ။ ပြန်မပြောပါနဲ့ ဆဲသံလဲ အသံပဲ။ ချီးမွမ်းသံလဲ အသံပဲ။ “ရုပ်” လို့သာ ရှုပါ။

ဟုတ်ပါတယ်။ သူဆဲနိုင်ရင် ခဏပါ။ အမြဲတမ်းပဲ မဆဲနိုင်ပါဘူး။ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲ သူကဆဲလိုက်၊ ကိုယ်က ပြန်ဆဲလိုက်ဆိုရင် ဘယ်တော့မှ ဒီရန်ငြိမ်းမှာ မဟုတ် ဘူး။ ဘယ်တော့ ဒီရန် ငြိမ်းမှာလဲ။ မငြိမ်းပါဘူး။

ဆဲတယ်ဆိုတာ ဆဲသူမှာ “ဒေါသမီး” တောက်နေ ပါတယ်။ ပြန်ဆဲနေရင် လောင်စာထည့်ပေးတာပါ။ လောင်မီးသည် လောင်စာရှိနေသမျှ မငြိမ်းပါ။ ဟုတ် ပါတယ်။ သူဆဲတာကို ကိုယ်က လောင်စာထည့်သော အားဖြင့် ပြန်ဆဲ။ သူကလဲ ကိုယ်ဆဲတာကို လောင်စာ ထည့်သောအားဖြင့် ပြန်ဆဲ။ ဘယ်ပြီးတော့၊ ငြိမ်းတော့ မှာလဲ။ မပြီးနိုင်၊ မငြိမ်းနိုင်တော့ပါ။

အဲဒီ အဆင်း၊ အသံ အတူပါပဲ။ ကောင်းနဲ့ မကောင်းနဲ့ နံတဲ့အခါမှာ “ရုပ်” လို့ ရှုပါ။ အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံကို စားသုံးတဲ့အခါမှာလည်း ရုပ်လို့ရှုပါ။ ချို၊

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၀၃

ချဉ်၊ ငန်၊ ခါး၊ အဖန် အရသာခြောက်မျိုးကို “ရုပ်” လို့ပဲ ရှုပါ။ ရှု စားပါ။ မကောင်းတွေ့ထိ ကောင်းတွေ့ထိ အားလုံးကိုလဲ “ရုပ်” လို့ ရှုပါ။

ကဲ...အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေဟာ ရုပ် တရားတွေပဲမဟုတ်လား။ အဲဒါကြောင့် “ရုပ်” လို့ ရှုခိုင်း တာပါ။ ယောဂီတွေကလဲ ရှုနေတော့ အဲဒီငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးမှုတွေကို မြင်ထား တော့ အဲဒီ အပျက်တရား၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါးအပေါ်မှာ ခင်တဏှာ၊ မင်တဏှာ၊ မခွဲနိုင်တဲ့တရား၊ မျက်စိအောက် က အပျောက်မခံနိုင်တဲ့တဏှာ လာဦးမလား။ ဘယ် လာတော့မလဲ။ တဏှာမလာရင် တဏှာကြောင့် နောက် က လာမယ့် ဒေါမနဿ၊ ဒေါသ လာဦးမလား။ မလာ တော့ပါ။

ဝဋ်မီးစာရှင်း

ယောဂီတို့ရဲ့ကိုယ်မှာ ရုပ်နှင့်နာမ်ပဲရှိပါတယ်။ ပိုထင်ရှားတာက ရုပ်ဖြစ်လို့ ဦးစွာ ရုပ်ကို ရှုခိုင်းထား တာပါ။ အဲဒီလိုရှုနေတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သားသမီး ပစ္စည်း စသည်တွေ တိုးပွားလာသော်လဲ၊ ကြီးပွားချော့ ပြားလာသော်လဲ ယောဂီတို့ဟာ တဏှာလောကနဲ့ ဝမ်းလဲမသာတော့ပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့...

ထိုမှ ဤမှ ဘဝအဆက်ဆက် ဆင်းရဲနက်သား၊
 ဒုက္ခက္ခန္ဓာ၊ ကာမာဒိနဝ၊ ပြစ်ဒေါသကို၊ တွေးဆပြော
 ကာ၊ ဆင်ခြင်ရှာသော်၊ တဏှာလက်ဖွဲ့၊ ဆောင်နှင်း
 ဖွဲ့သား၊ ဆင်းရဲအတိ၊ ရံဘိပတ်လည်၊ ဤလူ့ပြည်
 ကာ၊ သားစည်မြေးပွား၊ မီးပုံလားသို့၊ ငါးပါးကာမာ၊
 ဝဋ်မီးစာရှင့်...။” လို့ သူကမြင်ထားပြီးပြီ။ ဟုတ်တယ်
 လေ။ သားသမီး၊ ပစ္စည်းတွေ ပွားလာတာဟာ သောက၊
 ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ မီးတွေ ပွားလာတာပဲမဟုတ်
 လား။ ဟုတ်တယ်လေ။ “ပစ္စည်းများလေ၊ မအားလေ။
 အခြွေအရံပရိသတ်များလေ၊ မအားလေ” ပါပဲ။ အဲဒီ
 များလာတာတွေဟာ မီးပွားလာတာပါပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီတွေကို မီးပွားချင်လား၊ မီး
 နည်းချင်လားလို့ မေးရင်တော့ အကောင်းဆုံးအဖြေ
 ထွက်မှာ သေချာပါတယ်။ “မီးငြိမ်းချင်ပါတယ်ဘုရား”
 လို့ဖြေမှာပဲ။ အေး...အဖြေကဟုတ်ပေမယ့်လို့ အလုပ်က
 မဟုတ်ဘူးနော်။

မိမိတို့ နေ့စဉ်လုပ်ဆောင်နေတာတွေက ကြီးပွား
 အောင်လုပ်နေကြတာပါ။ မလုပ်ရဘူးမဟုတ်ပါ။ လုပ်ရ
 မှာပါ။ ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓက မရှာမဖွေ မပြုလုပ်ရဘူးလို့

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၀၅

မဟောပါ။ ရှာဖွေပါ။ လုပ်စရာကို လုပ်ပါ။ ဒါပေမယ့်လို့
အဲဒီပစ္စည်း အခြွေအရံ ပရိသတ်တွေဟာ ပျက်စီး
တတ်တဲ့သဘော ရှိတယ်။ တစ်နေ့ ပျက်လိမ့်မယ်လို့
မြင်အောင် ရှုထားရပါမယ်။

ဟုတ်ပါတယ်။ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားလို့
ခေါ်တဲ့ အဲဒီပစ္စည်း၊ သက်မဲ့ပစ္စည်းတွေဟာ မိမိကို
အရင်ခွဲချင် ခွဲသွားလိမ့်မယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့
ယခုလူတွေ ပြောနေကြတဲ့ ပစ္စည်းသင်္ခါရ၊ လူသင်္ခါရ
ဆိုတဲ့စကား မရှိဘူးလား။ ရှိတယ်နော်။

အဲဒီစကားဟာ တကယ်ပြောတော့ ပစ္စည်းမမြဲဘူး။
လူလဲမမြဲဘူးလို့ ပြောတဲ့စကားပဲ။ ကဲ...ပစ္စည်းတွေ
လူတွေဟာ မမြဲတဲ့တရားတွေပဲ မဟုတ်လား။ အဲဒီလို
မမြဲတဲ့တရားတွေကို မမြဲဘူးလို့ သိမြင်ထားရင် တကယ်
မမြဲတဲ့ သဘောလို့ ပြသွားရင် သောက ပရိဒေဝ မဖြစ်
ပါဘူး။

လောကမှာ မျက်မြင်တရားတွေ ပြနေတာတွေ
အများကြီးရှိပါတယ်။ အချို့မှာ လူထင်ရှားရှိစဉ် အိမ်
ဆောက်ပြီးတာမှ မကြာသေးဘူး။ မီးလောင်ပျက်စီးသွား
တယ်။ အဲဒါ ပစ္စည်းက မိမိကို ခွဲသွားတာပေါ့။ မိမိက
ကျန်ခဲ့တယ်ပေါ့။

အချို့မှာ အိမ်သစ်တွေဆောက်ပြီး၊ ကားတွေဝယ်
ပြီး၊ ဗွီဒီယိုတွေဝယ်ပြီး မကြာသေးမီဘဲ ပိုင်ရှင်သေ
သွားတယ်။ အဲဒါ လူက ပစ္စည်းကို ခွဲတာပဲ။ အဲဒါမျိုး
တွေဟာ မျက်မြင်နားကြားတွေပဲနော်။

ဒါကြောင့် ယောဂီတို့ ပစ္စည်းမရှာရဘူး မဟုတ်
ပါဘူး။ ရှာရပါတယ်။ ပစ္စည်းရှာဖွေရင်း တရားရှာဖို့၊
တရားရှုပွားဖို့လဲ မမေ့ပါနဲ့။ အဲဒီ မိမိတို့ ရှာဖွေလို့ ရရှိ
ထားတဲ့ အာရုံငါးပါး ပစ္စည်းတရားတွေအပေါ်မှာ တဏှာ
လောဘနဲ့ ဖွဲ့မထားပါနဲ့။

အဲဒီတဏှာနဲ့ ဖွဲ့ထားရင် တပ်မက်တွယ်တာထား
ရင် ကိုယ်က အရင်ခွဲရရင်လဲ သောက ပရိဒေဝလာမယ်၊
ပစ္စည်းတွေက ခွဲပြန်လဲ သောက ပရိဒေဝလာမယ်။
ရှုပွားအားထုတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့...

“ဃရာဝါသ၊ သမ္မာတေ၊ ဒုက္ခဆိုးတောင်း၊ ကျဉ်း
မြောင်းပွေလီ တအိအိလျှင်၊ ကသီလင်တ၊ လောင်မီး
ကျသို့၊ နေညပူဆာ၊ လွန်ကြီးစွာခွဲ” လို့ မြင်ထား
သိထားတော့ မဲ့မသေ ကြောက်မသေရဘဲ ပြီးပြီးတော့
မကြောက်သေ ပြီးသေ သေရပါတယ်။ ဟုတ်တယ်လေ။
ဒီအာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေဟာ ဝဋ်မီးစာပဲ။
လောင်ရင်လဲ စွဲသူကို ပူမယ်။ မစွဲသူကို မပူပါဘူး။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၀၇

ဟုတ်ပါတယ်။ ယောဂီတို့ တရားလက်ရှိ အလုပ် လုပ်နေတဲ့ တရားသိမြင် တရားရှင်ဟာ ဒီအာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေဟာ သင်္ခါရတရားတွေပဲ။ ဒီသင်္ခါရ တရားတွေဟာ-

“အာကာကောင်းကင်၊ စမထင်သို့၊ ဤသင်္ခါရ ဟူသမျှလည်း၊ နိစ္စဇူဝ၊ သဿတဖြင့်၊ ထာဝရမြဲစွာ၊ မရှိစွာဘူး...”တဲ့လို့ ယထာဘူတဉာဏ်နဲ့ အမှန်အကန် မြင်ထားတဲ့၊ သိထားတဲ့ ယောဂီမှာ ပစ္စည်းကခွဲခွဲ၊ လူက ခွဲခွဲ ခွဲချင်တာကခွဲပါ။ မကြောက်ပါ။ မပဲပါ။ ပြီးပြီး ကလေးပါ။

ရောဂါလာမည်

ယောဂီတို့...ဘယ်လောက်တရားရှိတဲ့၊ တရား သိတဲ့ သူတော်ကောင်းပဲဖြစ်ဖြစ် တစ်နေ့နေ့မှာတော့ သေမယ့်ရောဂါဟာ လာတာပါပဲ။ မိမိတို့ရရှိထားတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုက အနာရောဂါ ခန္ဓာကြီးပဲဟာ။ အနာ ရောဂါ လာမှာပေါ့။

ဟိုနေ့က ဘုန်းကြီးပြောခဲ့သလို သူတော်ကောင်းနဲ့ သူယုတ်မာ ဘယ်သူ ရောဂါပိုဖြစ်သလဲဆိုရင် သူတော် ကောင်းမှာ ပိုဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတော်

၁၀၈

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ကောင်းဟာ အအားမှမနေဘဲ။ အလုပ်များတော့ ရောဂါ
ကလဲ များတာပေါ့။

ပြီးတော့ သူတော်ကောင်းနှင့် သူယုတ်မာ ဘယ်
သူက မြန်မြန်သေသလဲမေးရင် သူတော်ကောင်းက
မြန်မြန်သေတတ်တယ်။ သူယုတ်မာက အသက်ရှည်
တတ်တယ်တဲ့။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတော်ကောင်းက သေပေ
မယ်လို့ သေရာမရောက်ပါဘူး။ လူ နတ် ခန္ဓာပြောင်း
တာပါတဲ့။ သူယုတ်မာကတော့ ဒီတစ်ခါ လူဖြစ်ပြီး
နောက်ထပ်လူဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့လို့ သေခဲ့တယ်တဲ့။

လောကသဘောကတော့ သူတော်ကောင်းတွေကို
အသက်ရှည်စေချင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတော်
ကောင်းတွေက လောက၊ သာသနာနှစ်ဖြာသော အကျိုး
ကို သည်ပိုးရွက်ဆောင်ကြတယ်။ သူတို့မှာ ဝန်ရှိတယ်။
ဝန်ပီတယ်။ သူတို့က အသက်နဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကို မငဲ့ကွက်
ဘူး။

သူတော်ကောင်းတွေဟာ အဲဒီလို ကိုယ်နဲ့အသက်
မငဲ့ကွက်ဘဲ ကုသိုလ်ရရေးကိုပဲ အမြဲကြိုးစားနေတော့
အသက်တိုတဲ့သဘောပါပဲ။

မဲသေ ပြီးသေ

၁၀၉

အသက်တိုတာက ယခုတစ်ဘဝအနေနဲ့ တိုတယ်
လို့ဆိုပေမယ်လို့ နောက်ထပ် လူ နတ် အကြိမ်ကြိမ်
ဖြစ်ဦးမှာ။ ဖြစ်ရမှာတွေကို ထောက်ရင် မတိုပါဘူးနော်။

အေး...သူယုတ်မာတွေမှာတော့ ဒီတစ်ကြိမ်ပဲ
မျက်စိလည်လမ်းမှားပြီး လူပြည်ရောက်လာ၊ အများ
သတ္တဝါ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲအောင် ပြုလုပ်ပြောဆိုကြစည်
ပြီး သေသွားတော့ အပါယ်လေးဘုံ၊ တစ်ဘုံဘုံရောက်
သွား။ နောက်ထပ်လူဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အဲဒါ
ကြောင့် အသက်ရှည်နေတာပါတဲ့။

လူမိုက်အသက်ရှည်ခြင်းဟာ အပါယ်လေးဘုံမှာ
ကြာရှည်နေဖို့ ရှည်တာပါတဲ့။ ဘယ်လောက်ပဲ အသက်
ရှည်ရှည် တစ်နေ့နေ့မှာ သူလဲ သေမည့်ရောဂါဟာ
လာတာပါပဲ။ အဲဒီအခါမှာတော့ သူတော်ကောင်းနဲ့
သူယုတ်မာတို့ အများကြီး ကွာသွားပါပြီ။

သူတော်ကောင်းမှာ သေမည့်အနာရောဂါ ကျ
ရောက်လာတဲ့အခါ ငါသည် ဒီတောင်က မကျော်နိုင်
တော့ဘူးလို့ သိပါတယ်။ သူသည် မကြောက်ပါဘူး။
ယောဂီတို့ကို ဘုန်းကြီး ခဏခဏ ဟောပေးတဲ့...

“ရောဂါကြီးမှ ညည်းညူမရှိ၊ သတိမပေး၊ သေနေ
ထိပြန်၊ မျက်လှန်ကြောဆွဲ၊ မရှိဘဲနှင့်၊ သေလဲမတင်း။

သုံးရက်တွင်း၌ ပုပ်ခြင်းကင်းသည်၊ ကျိုးရင်းဝိပဿနာ တန်ခိုးတည်း။” ဆိုတဲ့ လင်္ကာလေးကို သတိရကြတယ် မဟုတ်လား။ သူတော်ကောင်းနှင့် သူယုတ်မာ အဲဒီမှာ ကွာတာပါပဲ။ အေး...သူတော်ကောင်းမှာ အင်မတန် ပြင်းပြတဲ့ သေမယ့်အနာရောဂါ တစ်မျိုးမျိုး ကျရောက် တဲ့အခါမှာ...

“ငါ အင်မတန်ချစ်ခင်တဲ့ ချစ်ခင်ဖွယ်ရာ အာရုံ ငါးပါးကာမဂုဏ်တရားတွေက ငါ့ကို ကေန့်စွန့်ကြတော့၊ ခွဲကြတော့မယ်။ ငါကလဲ အင်မတန်ချစ်ခင်တဲ့ ချစ်ခင် ဖွယ်ရာ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေကို ကေန့်စွန့် ရတော့မယ်၊ ခွဲရတော့မယ်”လို့ ခင်တဏှာ မင်တဏှာနဲ့ မခွဲချင်တဲ့ အကြံအစည်မျိုး မဖြစ်ပါဘူး။ အဲဒီလိုမဖြစ် တော့ ခွဲရမှာ စွန့်ရမှာ မစိုးရိမ်ပါဘူး။ မစိုးရိမ်တော့ မငိုကြွေးပါဘူး။ ရင်ပတ်စည်တီး မမြည်တမ်းပါဘူး။ ပြင်းစွာ တွေဝေခြင်းသို့ မရောက်ပါဘူး။

သေကာနီးမှာ ကြည့်ရတာ အမေ့ရွာ၊ အဖေ့ရွာ၊ ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေတွေရှိရာသို့ သွားရဘိသကဲ့သို့ ပြီးပြီး ရွှင်ရွှင် ကြည်ကြည်လင်လင်နဲ့ ဓမ္မကဥပဿကာတို့ သေသလို သေကြရပါတယ်။

ဓမ္မိကဥပသကာ

သာဝတ္ထိပြည်မှာ ဓမ္မိကဥပသကာဆိုတာ ငါးရာ
တောင်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ ငါးရာထဲမှာ တစ်ယောက်သော
ဓမ္မိကဥပသကာဟာ သေကာနီး သေမယ့်ရောဂါရောက်
တော့ တရားနာချင်လို့ ရဟန်းတော်တွေကို ပင့်ခိုင်းပါ
တယ်။

ရဟန်းတော်တွေ ကြွလာတဲ့အခါ သူ့ရဲ့အိပ်ရာ
ညောင်စောင်းကို ဝိုင်းပြီးထိုင်ကြကာ သီတင်းသုံးနေကြ
ပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ဓမ္မိကဥပသကာကြီးက “အရှင်
ဘုရားတို့ကို ဖူးမြင်ရတာ ရခဲသော ဖူးမြင်ရခြင်းဖြစ်ပါ
လိမ့်မယ်။ တပည့်တော် အားနည်းနေပါပြီ။ ဘုရားဟော
သုတ္တန် တစ်သုတ္တန်လောက် ဟောပေးပါ”လို့ လျှောက်
တဲ့အခါ ရဟန်းတော်တွေက ဘုရားရှင်တိုင်း မစွန့်တဲ့
“မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ္တန်”ကို ဟောပေးပါတယ်။

အဲဒီလို ဟောနေဆဲ နာကြားနေဆဲခဏမှာ နတ်
ပြည်ခြောက်ထပ်မှာ အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာ တွေနဲ့
နတ်ရထားခြောက်စင်းရောက်လာပြီး နတ်ရထားခြောက်
စင်းပေါ်မှာ နတ်သားတွေက ယခုခေတ် ဥပမာနဲ့ဟော
ရရင် ကားစပယ်ရာတွေလို လူခေါ်သလိုပေါ့...။

“ငါတို့ နတ်ပြည်ဆောင်ကုန်အံ့။ ငါတို့ နတ်ပြည် ဆောင်ကုန်အံ့” လို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့...။

“အို...ဓမ္မိကဥပသကာကြီး၊ မြေအိုးနဲ့တူတဲ့ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ကို စွန့်ပြီးတော့ ရွှေအိုးနဲ့တူတဲ့ နတ် ခန္ဓာကိုယ်ကို ယူသကဲ့သို့ အကျွန်ုပ်တို့ နတ်ပြည်၌ မွေ့လျော်ခြင်းငှာ ဤနတ်ရထား၌ ဖြစ်ပါလော့” လို့ ပြောကြခေါ်ကြပါတယ်။ အဲဒီလိုခေါ်တော့ သူ့မှာ တရားနာမှုအန္တရာယ် ဖြစ်နေပါတယ်။ တရားနာမယျက် ချင်တာနဲ့-

“ဆိုင်းကြပါဦး၊ ဆိုင်းကြပါဦး” လို့ တားလိုက်ပါ တယ်။

အဲဒီလိုတားတဲ့အခါ ရဟန်းတော်တွေက သူတို့ကို တားတယ်အထင်နဲ့ တရားမဟောဘဲ ရပ်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ သားသမီးတွေကလဲ တို့အဖေဟာ သေရ မှာကြောက်လို့ တားတယ်ထင်ပြီး ငိုကြွေးပြည်တမ်းကြ ပါတယ်။

ရဟန်းတော်တွေကလဲ ဆက်လက်ဟောကြားဖို့ရာ အခွင့်အခါ မဟုတ်ပြီလို့တွေးပြီး ပြန်ကြွကြွပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ တရားဟောသံက ရပ်ပြီး ငိုသံပဲကြားရ တယ်ပေါ့။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၁၁၃

အဲဒီတော့ ဓမ္မိကဥပသကာကြီးလဲ သတိရပြီး သားသမီးတွေကို... “သင်တို့ ဘာကြောင့်ငိုကြွေး မြည်တမ်းနေကြသလဲ၊ ရဟန်းတော်တွေကော ဘယ် ကြွေသွားကြသလဲ” လို့ မေးပါတယ်။

အဲဒီအခါမှာ သားသမီးတွေက “ဖခင်ပဲအပင့်ခိုင်း။ တရားအဟောခိုင်းပြီး ဖခင်ပဲ တရားနာစဉ် ‘ဆိုင်းကြ ပါဦး ဆိုင်းကြပါဦး’ ဆိုင်းခိုင်းလို့ ရဟန်းတော်တွေ တရား ဟောရပ်လိုက်တဲ့အခါမှာ-

“ဪ...သေရမှာ မကြောက်တဲ့သတ္တဝါဆိုတာ မရှိပါလားလို့ တွေးပြီး ငိုကြွေးမြည်တမ်းကြပါတယ်” လို့ ပြောကြပါတယ်။

အဲဒီလိုပြောတော့ ဓမ္မိကဥပသကာကြီးက-

“ငါဟာ သံဃာတော်တွေနှင့် စကားပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်က နတ်တွေက ငါ့ကို လာခေါ်နေလို့ သူတို့ကို ဆိုင်းကြပါဦးလို့ ပြောတာ”

“သင်တို့ အဲဒီနတ်တွေပြောတဲ့အသံလဲမကြား၊ နတ်တွေကိုလဲ မမြင်ဘူးနဲ့ တူပါတယ်။ ပန်းကုံး အဆင်သင့်ရှိရင် ငါ့ကိုပေးစမ်း” လို့ တောင်းပြီး-

၁၁၄

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

“နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှာ ဘယ်နတ်ပြည်
အကောင်းဆုံးလဲလို့ သင်တို့ကြားဖူးသလဲ” လို့ မေး
ပါတယ်။ သားသမီးတွေက-

“ဘုရားအလောင်းတော်များ အားလုံးနှင့်
ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့နေထိုင်
ရာ တုသိတာနတ်ပြည်ဟာ အကောင်းဆုံးပါ” လို့
ပြောတဲ့အခါ-

“ဒီလိုဆိုရင် ငါ့ရဲ့ပန်းကုံးကလေးဟာ တုသိတာ
နတ်ပြည်မှ လာတဲ့ နတ်ရထား၌ ချိတ်ဆွဲနေစေ
သတည်း” လို့ ပြောပြီး ပစ်လိုက်ပါတယ်။

အဲဒီပန်းကုံးကလေးဟာ တုသိတာဘုံကလာတဲ့
နတ်ရထားဦးမှာ ချိတ်ဆွဲနေပါတယ်။ လူများအပေါင်း
ဟာ ပန်းကုံးကိုပဲ မြင်ရပါတယ်။ နတ်ရထားကိုမမြင်ရ
ပါ။ အဲဒီအခါမှာ ဓမ္မိကဥပသကာကြီးက-

“သင်တို့ ပန်းကုံးကို မြင်ကြသလား” လို့ မေးပါ
တယ်။ ထို့နောက် ဓမ္မိကဥပသကာကြီးက-

“အဲဒီပန်းကုံးကလေး ချိတ်ဆွဲနေတဲ့ ရထား
ဟာ တုသိတာနတ်ဘုံကလာသော နတ်ရထား
ဖြစ်ပါတယ်။ ငါ အဲဒီတုသိတာနတ်ဘုံသို့ သွား
တော့မယ်။ သင်တို့ မစိုးရိမ်ကြနှင့်၊ ငါဖြစ်တဲ့နေ

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၁၅

ရာမှာ ဖြစ်ချင်ရင် ငါပြုတဲ့နည်းအတိုင်း ကောင်းမှု
ကုသိုလ်တွေကို ပြုကြပါ”

လို့ ပြောပြီး ပြီးရွှင်စွာနဲ့ သေဆုံးသွားပါတယ်။

အဲဒါ ပြီးသေ မကြောက်သေပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့
သူသည် ပြီးသေနိုင်သလဲ၊ မကြောက်သေ သေနိုင်သလဲ
လို့ မေးရင် အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေရဲ့ အပြစ်
ဒေါသ အာဒိနဝတွေကို မြင်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ပုဏ္ဏားကို-

“ပုဏ္ဏား...အဲဒီအာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေ
အပေါ်မှာ မခင်မင်၊ မတွယ်တာဘဲ သေသွားတဲ့သူဟာ
သေခြင်းသဘောရှိသူဖြစ်ပါလျက် သေခြင်းမှမကြောက်
သော ထိတ်လန့်ခြင်းသို့မရောက်သော ပြီးသေပါပဲ”လို့
ပထမပြီးသေကို ဟောပြလိုက်ပါတယ်။

အသေလုတယ်ဆိုတာ

ယောဂီတို့ အသေလုတယ်၊ အသေကောင်းတယ်
ဆိုတာက အခေါင်းကို အဖိုးတန်လုပ်ပြီး ငါးသေတ္တာ
ပိတ်သလို အလုံပိတ်ပြီး လှလှပပပြင်ဆင်ထားတဲ့ အငှား
ပြင်၊ အငှားဆင် အသေမျိုးကို မခေါ်ပါဘူး။

၁၁၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

အချို့က အဲဒီလို အသုဘကို သုဘလုပ်ပြီး အငှားဆင်တွေနှင့် လူတွေစည်ကားတာကို တွေ့မြင်ရလျှင် အသေကောင်းတယ်။ အသေလှတယ်ထင်ပြီး ဒီလိုသာ ဆိုရင် ငါတောင် သေချင်တယ်တဲ့။

ဘယ်လောက်အပြင်အဆင်ကောင်းကောင်း ဘယ်လောက်လူစည်စည် အဲဒီအပြင်အဆင်တွေ၊ အဲဒီစည်ကားမှုတွေက အဲဒီသေသူကို ကောင်းရာသုဂတိ၊ မပို့နိုင်ပါဘူး။ သေကာနီးမှာ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ဓမ္မကဥပသကာကြီးတို့လို ပြီးသေနိုင်မှ ကောင်းရာသုဂတိ ရောက်မှာပါ။

အဲဒီလိုသေသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို အလှအပပြင်ပြင် မပြင်ပြင် ကိစ္စမရှိပါဘူး။

လူတွေအများကြီး ပို့ပို့ မပို့ပို့ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ သူကတော့ ကောင်းရာသုဂတိသို့ လားရောက်မှာ သေချာပါတယ်။

လက်စားလိုက်တာ

ယခုခေတ်မှာ အငှားဆင်ပြီး လူတွေအများကြီး လိုက်ပို့တယ်ဆိုတာ ပို့ချင်လို့ ပို့တဲ့လူထက် လက်စားလိုက်ပို့တဲ့လူက များပါတယ်။ လက်စားလိုက်တယ်ဆိုတာ-

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၁၇

“အင်း...သူ့သာ အသေရှိတာမဟုတ်ဘူး။
 တို့ မှာလဲ အသေခန္ဓာတွေ အများကြီး။ သူ့မပို့ရင်
 တို့အသေကို လိုက်မပို့ရင် ခက်လှချည်ရဲ့”
 သဘောနဲ့ပို့တာကို လက်စားလိုက်တယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ လူစည်ကားတာ အဆန်းမဟုတ်ပါဘူး။
 လက်စား အလိုက်များထားတဲ့သူဟာ သေတဲ့အခါမှာ
 လူ စည်ကားပါတယ်။ အေး...လက်စားမလိုက်နိုင်တဲ့
 အသုဘမှာ လူ မစည်ကားပါဘူး။

ဘုန်းကြီး တစ်ချို့က တရားစခန်းတစ်ခုမှာ တရား
 ပြနေခိုက် အသုဘတစ်ခု ချသွားတာတွေ့ရတယ်။ အဲဒီ
 အသုဘလောက် လူမစည်တဲ့အသုဘကို ဘယ်မှာမှ
 မတွေ့ဖူးပါဘူး။ အသုဘကို မိန်းမ ထမ်းတာလဲ ဒီ
 တစ်ခါပဲမြင်ဖူးပါတယ်။

အဲဒီ အသုဘမှာ ရှေ့ကအဘွားကြီးတစ်ယောက်၊
 အသုဘကို ဝါးလုံးမှာပူးချည်ပြီး ရှေ့က မိန်းမထမ်း
 တယ်၊ နောက်က ယောက်ျားထမ်းတယ်၊ အသုဘ
 တစ်ခုလုံးမှာ လူသုံးယောက်ပဲ ပါတယ်။

အေး...သေလို့ လိုက်ပို့လဲ ဘယ်လောက်ပို့ပို့၊
 သေသူ့အလောင်းကို သုသာန်အရောက်သာ ပို့နိုင်တာ
 ပါနော်။ အချို့ဆိုရင် သုသာန်တောင် မရောက်ပါဘူး။

၁၁၈

ဓမ္မဇ္ဇတ-အရှင်ပညာဇောတ

လမ်းကပဲ ပြန်ကြပါတယ်။ ရန်ကုန်မှာဆိုရင် ကားနှင့် ပို့ကြတယ်။ ကားပေါ်ကတောင် မဆင်းကြဘူး။

အေး...အဲဒါကြောင့် အသေလှတယ်ဆိုတာ တောထဲမှာ သေသေ၊ မြို့ရွာထဲမှာသေသေ၊ တစ်ယောက်တည်းရှိရှိ “ပြီးပြီးသေမှ အသေလှတယ်” ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ ပြီးသေတဲ့ အသုဘကို မည်သူပို့ပို့ မပို့ပို့၊ ကျီးစားစား၊ ခွေးစားစား သေသူက အသေလှပါတယ်။ ကောင်းရာသုဂတိသို့ လားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ပြီးသေသေနိုင်အောင် အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေကို မခင်မင်မတွယ်တာ လွယ်စွာဖြေရှင်းနိုင်အောင် ကြိုးစားကြပါလို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။

၂။ ကိုယ့်ကိုကိုယ် မခင်သူ

အေး...ပထမ ပြီးသေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းကို ပြောပြီးပါပြီ။ ယခု ဆက်လက်ပြီး ဒုတိယ ပြီးသေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းကို ပြောကြ ဟောကြရအောင်ပါ။ ကဲ...လိုက်ဆိုကြည့်စမ်းပါ။

* ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလေ၊ မခင်လေ၊ ပြီးသေသေရမည်။

* ပြီးသေ သေကာ၊ လူနတ်ဘဝ၊ ရောက်ရန်ဗွန်ဆီ။

အေး...ဒုတိယပြီးသေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းကို ဟောမယ်ဆိုတော့ ဗုဒ္ဓက-

မဲသေ ပြီးသေ

၁၁၉

“ပုဏ္ဏား...၊ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် ရှိ၏။ ဘယ်လိုသူလဲဆိုတော့ မိမိခန္ဓာ ကိုယ်၌ တပ်မက်မှုရောဂ ကင်းတယ်။ လိုချင်တဲ့ ဆန္ဒကင်းတယ်။ ချစ်မြတ်နိုးမှုကင်းတယ်။ မွတ်သိပ် ခြင်းကင်းတယ်။ ပူပန်ခြင်းကင်းတယ်။ တပ်မက်မော ခြင်းကင်းတယ်။”

ကဲ... အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ မရှိဘူးလား။ ရှိပါတယ် နော်။

ယောဂီတို့...အဲဒီလို ကင်းတာကလဲ ဟို...အနာ ဂါမ်၊ ရဟန္တာများကင်းသလို မဂ်နှင့်ပယ်သတ်ထားလို့ ကင်းတဲ့ အကင်းမျိုး မဟုတ်ဘူးနော်။

ယခု ယောဂီတို့ဟာ မိမိတို့ကိုယ်မှာ ရုပ်၊ နာမ် နှစ်ပါးပဲရှိတယ်လို့ သိထားပြီး ကိုယ်နှင့်စပ်ပြီး ကိုယ် ပေါ်မှာ ဖြစ်ပျက်သမျှတွေကို “ရုပ်” “ရုပ်” လို့ ရှုနေ ကြပါတယ်။ စိတ်နှင့်စပ်ပြီးတော့ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှ တွေကို “နာမ်” “နာမ်” လို့ ရှုနေကြပါတယ်။

ရှိတာကလဲ “ရုပ်”၊ “နာမ်” နှစ်ပါးပဲရှိတယ်။ ယောဂီတို့ကလဲ ထင်ရှားရှိတဲ့ ရုပ်ကို “ရုပ်” လို့ ရှုတယ်။ ထင်ရှားရှိတဲ့ နာမ်ကို “နာမ်” “နာမ်” လို့ ရှုနေတော့ အဲဒီရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ရဲ့ သဘောကိုသိလာပြီပေါ့။ ရုပ်

ကလဲ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်တယ်။ နာမ်ကလဲ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားတယ်။

ရုပ်၊ နာမ်နှစ်ပါးမှာ ဖြစ်တဲ့ပျက်တဲ့သဘောပဲရှိပါလား။ အခြားသော မြဲတဲ့ ခိုင်တဲ့သဘောမရှိပါလား။ အရှည်တည်တံ့တဲ့ သဘောမရှိပါလားလို့ မြင်လာတယ်။

ယောဂီတို့ ယခုဆိုရင် (၁၀) ရက်စခန်းမှာ (၉) ရက်မြောက်သွားပြီ။ မနက်ဖြန်ဆိုရင် (၁၀) ရက်ပြည့်မယ်။ ယောဂီတို့ ယခု ရှုပွားအားထုတ်တော့ အဆန်းလား အောက်မေ့ပါတယ်။ အဆန်းမဟုတ်ပါ။ ဝိပဿနာဆိုတာ ကိုယ့်အသေကိုယ်ရှုနေတာပဲ မဟုတ်လား။

ဟုတ်ပါတယ်။ ဝိပဿနာဆိုတာ ယောဂီတို့ ဘုန်းကြီးတို့သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ ခဏသေကို ကြည့်ရှုနေတာပါ။ ယောဂီတို့သန္တာန်မှာ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပေါ်လာတာကို “ဇာတိ” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ ခဏတည်နေတာကို “ဇရာ” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ တည်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ ပျက်သွားတာကို “မရဏ” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အရပ်စကားနဲ့ပြောရရင် “ဇာတိ” ဆိုတာ ရုပ်နာမ်မွေးတာပဲ။ “ဇရာ” ဆိုတာ ရုပ်နာမ် အိုတာပဲ။ “မရဏ” ဆိုတာ ရုပ်နာမ်သေတာပဲ။ ဒီတော့ ယောဂီတို့ဟာ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့မွေးသေကို ရှုကြည့်နေကြတာပါပဲ။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၁၂၁

ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ဆိုတာနဲ့ ရုပ်နာမ် မွေးသေဆိုတာ ဟာ အတူတူပါပဲ။ ဇာတိကို “အဖြစ်” လို့ ဆိုပါတယ်။ “မရဏ” ကို အပျက်လို့ ဆိုပါတယ်။ ယောဂီတို့ကိုယ် ပေါ်မှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှတွေဟာ “ရုပ်ဇာတိတွေ” ပါပဲ။

ယောဂီတို့ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှတွေဟာ “နာမ် ဇာတိတွေ” ပါပဲ။ ဒီတော့ ယောဂီတို့ကိုယ်ပေါ်မှာ အခေါ် အားဖြင့် ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမဆိုတာ ရှိပေမယ့်လို့ တကယ်ရှိတာကတော့ ရုပ် နာမ်မွေး၊ ရုပ် နာမ်သေ၊ ရုပ်နာမ်ဖြစ်၊ ရုပ်နာမ်ပျက်ပဲ ရှိပါတယ်။

ဟုတ်ပါတယ်။ သေသေချာချာရှုကြည့်ပါ။ ယောဂီ တို့ကိုယ်မှာ မွေးတဲ့ရုပ်နှင့် သေတဲ့ရုပ်၊ မွေးတဲ့နာမ်နှင့် သေတဲ့နာမ်၊ ဒါ့အပြင် ဘာရှိသေးလဲ၊ ဘာမှမရှိပါဘူး။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုတာ အများနားလည် အောင်ပြောရရင် မွေးတာသေတာတွေကို စောင့်ကြည့် နေတာ၊ ရှုနေတာပါပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဘာတွေရှိလဲ မေးရင် မွေးသေပဲရှိပါတယ်။ မွေးပြီးရင် သေမယ်။ သေပြီးရင် တစ်ခါမွေးဦးမယ်။

ဦးငွေလာမယ်

အဲဒီလို ရူပွားနေတဲ့ယောဂီမှာ ခန္ဓာမှာ ဖြစ်ပျက် နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ ကုန်တဲ့ပျက်တဲ့သဘော၊ မွေးသေ သဘောတွေကို အမှန်အတိုင်းဖြင့် တွေ့ရတော့-

“ဪ...ဒီရုပ်နာမ်တွေဟာ ခဏဖြစ်
 ခဏပျက်တွေပါလား။ ခဏမွေး ခဏသေတွေပါ
 လား။ ဪ...တော်တော်ကြာရင် အပြီးသေနဲ့
 ဒီတစ်ကိုယ်ကောင်လုံးကြီးဟာ သေရဦးမှာပါလား။
 လို့ ရှုပွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ သိလာပါတယ်။ အဲ ဒီလိုသိ
 လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဘယ်ကလာပြီး
 ခင်မင်တွယ်တာတော့မှာလဲ။ မခင်ပေမယ့်လို့ မိမိကိုယ်
 ကိုလဲ မိမိ သတ်သေရိုးထုံးစံ မရှိဘူးနော်။

မိမိကိုယ်ကို မိမိသတ်သေတဲ့လူဆိုတာ အမှန်မမြင်
 တဲ့လူမှ သတ်သေတာ၊ သူက သေရင်အေးမယ်လို့
 အမှားမြင်တယ်။ ဟိုဘက်ဘဝမှာ ဒီထက်သာတဲ့ ချမ်း
 သာတွေ့ရမယ်လို့ သူက အမှားမြင်တယ်။ အဲဒါကြောင့်
 မိမိကိုယ်ကို မိမိသတ်သေတာပေါ့။ အဲဒါက ဒေါသနဲ့
 ငြီးငွေ့တာနော်။

ယခု ငြီးငွေ့တာက ဉာဏ်နဲ့ငြီးငွေ့တာပါ။ ယောဂီ
 တို့ဟာ ဒီကိုယ်ခန္ဓာကြီးကို ငြီးငွေ့ပေမယ့်လို့ ဒီခန္ဓာ
 ကြီးရဲ့ အကြောင်းကို အစုံအလင်အကုန်မသိမမြင်ပါဘဲ
 နှင့် နိဗ္ဗာန်မရောက်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဟာ ခန္ဓာ
 နှင့် စပ်နေပါတယ်။

မဲသေ ပြီးသေ

၁၂၃

ယောဂီတို့ဟာ ခန္ဓာကြီးရဲ့ အကြောင်းကို မသိလို့
 သာ မသိတာ။ ယောဂီတို့ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း
 ပြောင်းတိုင်း ခန္ဓာကြီးကပါနေတယ်။ ဒါဖြင့် ဘာဖြစ်လို့
 ခန္ဓာကြီးရဲ့ အကြောင်းကို မသိလဲမေးရင် ယောဂီတို့ဟာ
 ကိုယ့်ခန္ဓာအကြောင်းကို သိအောင်မကြည့်ဘဲနှင့် အပြင်
 အကြောင်း၊ သူများအကြောင်းတွေချည်း လိုက်ကြည့်
 နေလို့ မသိတာပါ။ ခန္ဓာအကြောင်း မသိတာမဟုတ်ပါ
 ဘူး။

ယောဂီတို့ ဒီခန္ဓာကြီးဟာ မရှိကောင်း၊ ရှိမကောင်း
 ခန္ဓာကြီးပါ။ ဟုတ်တယ်လေ။ သူမရှိပြန်လဲ သူ့အကြောင်း
 မသိရတော့ နိဗ္ဗာန်မရနိုင်လို့ပါ။ ရှိပြန်တော့လဲ သူ့
 အတွက်ကြောင့် အတော်ဒုက္ခရောက်ရတယ်။ သောက
 ပရိဒေဝတွေလဲ ရောက်ရတယ်။ အဲဒါကြောင့် ယောဂီ
 တို့ဟာ—

“ခန္ဓာမီးခိုး၊ တိမ်ရှပ်မျိုးလည်း၊ တစိုးတစ၊
 မြဲမရှိဘူး၊ ဖြစ်မိဖြစ်ရာ၊ ဖြစ်တတ်စွာ၏။ ကြမ္မာ
 အလိုက်၊ ခါခိုက်တန်ဖျှ၊ အခွန်မကွာ၊ မနည်းကြာရုံ
 လိုရာမရ၊ တခဏဖြင့်၊ မဝမျှက်မြင်၊ မိုးကောင်း
 ကင်ဌ၊ ခုဆင်ခုမြင်၊ ရွှေရွှေယွင်းလျက်၊ ကြည့်
 တွင်းမမှန်၊ ရုပ်သဏ္ဌာန်တို့၊ ဖောက်ပြန်တုံဘိ။

၁၂၄

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

လေလိုက်အိသို့၊ မိမိအမှု၊ စီမံပြုသည်၊ ငါဟု
မမူစသာတည်း။”

ဆိုတဲ့ မဃဒေဝလင်္ကာအတိုင်း မြင်အောင်ရှုကြည့်ပါ။
ယောဂီတို့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ မီးခိုးပမာ၊ ကောင်းကင်မှာ
ရှိတဲ့ တိမ်ရုပ်တွေပမာ တူလှပါတယ်တဲ့။ ဟုတ်ပါတယ်။
အချို့ယောဂီတွေ ဘယ်လိုပြောသလဲဆိုရင် “တပည့်
တော်တို့ကိုယ်ထဲက အခိုးတွေထွက်တယ်ဘုရား”တဲ့။
အချို့ကလဲ ကိုယ်မတွေ့ဘဲ အခိုးလုံးကြီးလိုပဲ တွေ့ရပါ
တယ်ဘုရားတဲ့။

ဟုတ်ပါတယ်။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးထဲမှာ ပထဝီရုပ်
ဆိုတာကထင်းတုံးကြီးသဖွယ်ပါ။ အာပေါရုပ်ဆိုတာက
အဲဒီ ထင်းတုံးထဲမှာပါတဲ့ အစေးသဖွယ်ပါ။ တေဇောရုပ်
ဆိုတာက မီးသဖွယ်ပါ။ ဝါယောရုပ်ဆိုတာက မီးတောက်
အောင် မှုတ်ပေးတဲ့ လေသဖွယ်ပါ။

ဒါကြောင့် ပထဝီ ထင်းရုပ်ကို၊ တေဇော မီးရုပ်က
လောင်တဲ့အခါ ဝါယော လေကမှုတ်ပေးတော့ အခိုး
တလူလူထွက်တယ်ပေါ့။ မီးခိုးနှင့် ခန္ဓာ တူတယ်ဆိုတာ
ဒီသဘောလဲ ဟုတ်တယ်။

မီးခိုးသည် မမြဲမခိုင် အနှစ်မရှိသလို၊ ခန္ဓာလဲ
မမြဲမခိုင်၊ အနှစ်မရှိဘူး။ တိမ်ရုပ်လဲ ဒီသဘောပဲနော်။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၂၅

အဝေးကကြည့်တော့ အစိုင်အခဲလိုပဲ။ အနားရောက်သွားတော့ ဘာမှမရှိဘူး။ ခန္ဓာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ။ ဉာဏ်နှင့်ကြည့်ရင် ဘာမှ အနှစ်သာရမရှိပါဘူး။

ယောဂီတို့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ ပျက်တဲ့နေရာမှာ နောက်ထပ် အစားထိုးနေလို့ ယခုလို ထိုင်ပြီးတော့ တရားနာနေနိုင်တာပါ။ ဘုန်းကြီးတို့လဲ ဟောနေနိုင်တာပါ။

ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အမှန်တကယ်ရှိတာက ဖြစ်တာရယ်၊ ပျက်တာရယ် ဒါပဲရှိတယ်။ ဖြစ်တာက အစားထိုးတာပါ။ အဲဒီလိုဆိုတော့ ပျက်တာရယ်၊ အစားထိုးတာရယ် ဒါပဲရှိပါတယ်။ ပျက်တဲ့နေရာမှာ အစားမထိုးရင်သေပြီ။

ယောဂီတွေဟာ ဆေးလိပ်သောက်သူကို သတိထားပြီးကြည့်ပါ။ ဆေးလိပ်ကထွက်တဲ့မီးခိုးဟာ မြဲလား၊ မမြဲပါဘူး။ ထွက်သွားတဲ့ မီးခိုးသည် ဆေးလိပ်ဆီသို့ ပြန်မလာတော့ဘူး။ ဆေးလိပ်ကနေ ထွက်သွားတဲ့အခါ ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးပြောင်းပြီး ထွက်သွားတာ။ နောက်ဆုံး ဘယ်ဆီဘယ်ဝါရောက်မှန်းမသိ ရောက်ပြီးတော့ ပျောက်သွားပျက်သွားပါတယ်။

ယောဂီတို့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာလဲ အမိဝမ်းကနေ မွေးဖွားပြီး အပြင်ရောက်လာတယ်ဆိုရင်ပဲ ပုံသဏ္ဌာန်ပြောင်း

၁၂၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

သွားပါပြီ။ ကြာလေ အမိဝမ်းနဲ့ဝေးလေပါပဲ။ ကြာလေ ပုံသဏ္ဌာန်လဲ ပြောင်းလေပါပဲ။ ပြောင်းပြီးတော့ နောက် ဆုံးရောက်ရာ ရောက်ရာမှာပဲ တစ်ဘဝ တစ်ခါ သေကြ ရမှာပါ။

ကောင်းကင်မှာရှိတဲ့ တိမ်ရုပ်တွေလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ တိမ်ရုပ်တွေဟာ တိမ်ပင်လယ်ထဲကနေ ဖြစ်လာတာ။ ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးပြောင်းပြီး မိမိတို့မျက်စိအောက် ရောက်လာတယ်။ ပင်လယ်ထဲ ပြန်မရောက်တော့ဘူး။ မိမိတို့မျက်စိအောက်မှာပဲ ပုံသဏ္ဌာန်ပြောင်းလဲပြီးပျက်စီး သွားပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် တရားရှုပွားတဲ့ယောဂီတွေဟာ မိမိတို့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး သဏ္ဌာန်ခြပ်တွေမတွေ့ဘဲ မီးခိုး၊ တိမ် ရုပ်တွေလို တွေ့တယ်ဆိုရင် တရားကောင်းလာပါတယ်။ အခိုးတွေ ထွက်သွားတာမြင်ရင်လဲ အညောင်းအကိုက် တွေ ပျောက်သွားပါတယ်။

တရားကောင်းတယ်ဆိုတာက ကြာကြာထိုင်နိုင် တာ၊ ထိုင်ကောင်းနေတာကို ခေါ်တာမဟုတ်ပါ။ ခန္ဓာ ကြီးရဲ့ အပြစ်၊ ခန္ဓာရဲ့အပျက်၊ ခန္ဓာရဲ့ အနှစ်သာရမရှိပုံ စသည်တွေကို မြင်မှ တရားကောင်းတယ် ခေါ်ပါတယ်။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၁၂၇

အချို့မှာ ထိုင်ကောင်းပါတယ်။ ကြာကြာထိုင်နိုင်
ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ခန္ဓာရဲ့ သဘောအမှန်ကို မသိ
မမြင်ပါ။ အချို့မှာ ထိုင်မကောင်းပါ။ ကြာကြာမထိုင်
နိုင်ပါ။ ဒါပေမယ့်လို့ ခန္ဓာရဲ့သဘောကို သိကြမြင်ကြ
ပါတယ်။

ယောဂီတို့...“မြင်လျက်မသိ၊ သိလျက်မမြင်”ဆိုတဲ့
စကားဟာ ဟောဒီ တရားရှုပွားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ
အသုံးပြုရမယ့်စကားပါ။ ဟုတ်ပါတယ်။ ယောဂီတို့ဟာ
မိမိတို့ကို အာရုံတွေက “အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ”တွေကို
ပြနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ယောဂီတို့က မသိပါ။

ပြီးတော့ ယောဂီတို့ဟာ ဒီရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတွေ
ဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တရယ်လို့ မမြင်ကြပါဘူး။

စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ ရှုပါ

အဲဒါယောဂီတို့မှာ ဉာဏ်မရင့်ကျက်သေးလို့ မသိ
တာပါ။ ဒါကြောင့် ယောဂီတို့ဟာ စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့
ရှုကြည့်ပါ။ အကြမ်းအရမ်းမရှုပွားပါနှင့်။ အကြမ်းအရမ်း
ရှုပွားလို့ ဉာဏ်မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဟုတ်ပါတယ်။ အရှင်
အာရုံက အင်မတန်သိမ်မွေ့နူးညံ့တော့ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့
ရှုရပါတယ်။

ပြောခဲ့ပြီးတဲ့ “ခန္ဓာမီးခိုး၊ တိမ်ရုပ်မျိုးကား၊ တစိုး
တစိ၊ မြဲမရှိဘူး၊ ဖြစ်မိဖြစ်ရာ၊ ဖြစ်တတ်စွာ၏” ဆိုတဲ့
စကားကို ပြန်ပြီးသတိထားပါ။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေဟာ
မီးခိုး၊ တိမ်ရုပ်တွေနှင့်တူခြင်းကြောင့် အကြမ်းအရမ်း
မရှုသင့်ပါ။ ဖြစ်မိဖြစ်ရာ ဖြစ်ပျက်နေတာကို အလိုက်
သင့်စောင့်၍ ရှုပါ။

အဲဒီလိုရှုတော့ မီးခိုးတိမ်ရုပ်တွေပမာ မြင်လာတဲ့
အခါ-

ဪ...ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာရဲ့ သဘောကိုက ဒီလို
ဖြစ်ပျက်မယ်။

အဲဒီအခါ ဒေါမနဿ၊ ဒေါသ မလာတော့ဘူး။

ယောဂီတို့ နေမကောင်း ထိုင်မသာရှိတဲ့အခါ
ဆေးမကုရဘူးလို့ မဆိုလိုပါ။ ဗုဒ္ဓ ကိုယ်တော်တိုင်ပဲ
နေမကောင်းတဲ့အခါ ဆေးဆရာကြီး ဇီဝကရဲ့ အကုသ
ကို ခံယူပါတယ်။

အေး...ဆေးကုပါ။ ကုလို့မရတဲ့အခါမှာ “ရုပ်နာမ်
သဘောဟာ ဖြစ်မိဖြစ်ရာ ဖြစ်တတ်စွာမို့ ငါ ဘာတတ်
နိုင်မှာလဲ။ ငါကုတာလဲ စုံပြီ။ အနတ္တမို့၊ အနတ္တပြုနေ
တာ စောင့်ကြည့်ရုံပဲ” ဆိုပြီး ကြည့်ရပါတယ်။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၂၉

အဲဒီအလို အသိဉာဏ်ဝင်မလာခဲ့ရင် ဘယ်လိုဖြစ်
တတ်သလဲဆိုတော့ “ငါ့မှာ အဖြစ်ဆိုးရလေခြင်း၊ သူ
များတကာတွေမှာ မဖြစ်ဘဲနှင့် ငါ့မှာသာဖြစ်ရတယ်၊
ကံဆိုးတယ်” စသည်ဖြစ်ပြီး ကိုယ်လိုမဖြစ်တဲ့သူတွေကို
မကျေမနပ်ဖြစ်ရပါတယ်။ ဒီတော့ ဒေါမနုဿ၊ ဒေါသ
ဖြစ်နေပါတယ်။ မကောင်းပါဘူး။

ပျောက်လို့ရှိရင်

ယောဂီတို့ နေမကောင်းလို့ ဆေးကုတဲ့အခါ ဆေး
ကုတော့ ကုရမှာပဲ။ ရချင်မှရမယ်ဆိုတာ မပါဘူး။ အင်း
ဆေးကုသလို့ ပျောက်လို့ရှိရင် ဘာလုပ်မယ် ညာလုပ်
မယ်နဲ့ စီမံကိန်းချတတ်ပါတယ်။ ဒီရောဂါနှင့်သေသွား
ရင် ဘာကုသိုလ်မှ ပါမှာမဟုတ်ဘူး။ ရောဂါဆိုတာ
နည်းနည်းများများ၊ ကြီးကြီးသေးသေး သေမလိုဖြစ်တာ။
မသေခင် ကြိုတင်ပြီး ကုသိုလ်ပြုမှုလို့များ ဖြစ်ကြရဲ့လား
မေးရင် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ပြီးတော့ ပျောက်လို့ရှိရင် ဘာလုပ်မယ် ညာလုပ်
မယ်ဆိုတဲ့ လူနာကလဲ ပျောက်သွားတော့ ဘာကုသိုလ်
မှ မလုပ်ဖြစ်ပါဘူး။ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ဒကာမကြီး
တစ်ယောက်တွေ့ဖူးပါတယ်။ အသဲအသန်ဖြစ်တုန်းက

၁၃၀

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ပရိတ်တောင်သွားရွတ်ပေးရပါသေးတယ်။ ပျောက်ရင်
ဘာကုသိုလ်တွေ လုပ်မယ်ပေါ့။ ပျောက်တော့ လျှောက်
လည်နေတယ်။

ဒီရုပ်နာမ်တွေဟာ အကြောင်းကံကြမ္မာအလိုက်
အခိုက်အတန့်မျှ တည်နေတာပါ။ ကိုယ်လိုရာကို ကိုယ်
စီမံသလို မရပါဘူး။

ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေဟာ ကြည့်ရှုပွားများနေရင်း မိမိ
တို့၏ ဉာဏ်မျက်စိအောက် ပျောက်ပျက်ပြနေတာကို
သိအောင်၊ မြင်အောင် ရှုပွားပါ။ ငါလို့ စွဲလမ်းစရာဘယ်
မှာရှိလဲ။

သူ့ကံကြမ္မာအကြောင်းချုပ်ရင် ဒီအကျိုး ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာကြီးဟာ အကောင်းသားကြီးက ရုတ်တရက်သေ
တတ်ပါတယ်။ ကောင်းကင်မှာရှိတဲ့ မီးခိုးတိမ်ရုပ်တွေ
ကြည့်ပါလား၊ လေ(ဆိုတဲ့)အကြောင်းက ပြောင်းလိုက်
တာနဲ့ တစ်ချက်တည်း ပြောင်းလဲပျက်စီးသွားပါတယ်။

ဖိနပ်ပျက်လောက်

ယောကီတို့...မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာရှိ ရုပ်နာမ်ဓမ္မတွေ
ပျက်စီးသွားတဲ့အခါ မိမိတို့စီးနင်းနေတဲ့ ဖိနပ်ပျက်သွား
တဲ့အခါ အဲဒီဖိနပ်ပျက်လောက်တောင် တန်ဖိုးမရှိပါ။
အသုံးချလို့ မရပါ။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၁၃၁

ဥပမာ-မိမိတို့ ခရီးသွားရင်း လမ်းမှာဖိနပ်ပျက်သွား
တယ်ဆိုရင် နှမြောလို့ နောက်မှပြန်ပြင်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်
ကူးနဲ့ အိမ်တစ်အိမ်မှာ အပ်ထားရင်ရပါတယ်။ ပြန်ပြင်
လို့လဲ ရပါတယ်။

ကဲ...မိမိတို့လူတစ်စု ခရီးသွားရင်း လမ်းမှာ လူ
တစ်ယောက်သေသွားတဲ့အခါ အဲဒီအသေကောင်ကိုခဏ
ကြည့်ထားပါ။ အပ်ထားပါရစေဆိုပြီး အိမ်တစ်အိမ်မှာ
အအပ်ခံပါ့မလား။ ရိုက်တောင်လွှတ်လိုက်ဦးမယ်နော်။

ယောဂီတို့...အဲဒါကြောင့် ဒီကိုယ်ခန္ဓာကြီးကို
ယခုလို အသက်ထင်ရှားစဉ် ကိုယ့်အရိုး ကိုယ်သည်ဖိုး
နိုင်စဉ် ကိုယ်လုပ်ချင်တဲ့ ကုသိုလ်တွေကို စိတ်တိုင်းကျ
လုပ်ပါ။ မလုပ်ချင်တဲ့ ကုသိုလ်တွေကိုလဲ ဖြစ်ညှစ်ပြီး
လုပ်ပါ။

ဟုတ်ပါတယ်။ ကုသိုလ်ဆိုတာ ကောင်းကျိုးရမှာ
ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မလုပ်ချင်လဲလုပ်၊ လုပ်ချင်လဲလုပ်ရပါ
တယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အသက်ရှင်တုန်း အသုံးချ
ထားပါ။ သေရင် အသုံးမကျတော့ပါ။ ဇွန့်ပစ်ဖို့သာ
စဉ်းစားပြီး ဇွန့်ပစ်ပါ။

မကြောက်ကြနှင့်

ယောဂီတို့...ယောဂီတို့ရဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ
ဖြစ်ပြီးသားခန္ဓာကိုယ်ကြီးပါ။ ဒဲဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးနှင့်ပတ်
သက်ပြီးတော့-

“ခန္ဓာဟုဆို၊ ဖြစ်ပြီးကိုယ်၏၊ အိုသေခဏာများ၊
၍တရားကို၊ များများစိတ်မှာ၊ ပူဆာသောက၊
မကြောင့်ကြနှင့်...တဲ့။”

ကဲ...မအို၊ မနာ၊ မဖျား၊ မသေအောင် ပူပင်
ကြောင့်ကြလို့ရမှာလား၊ မရပါဘူး။ “ဖြစ်ကမချွတ်၊
ပျက်လတ္တံ့တည်း”တဲ့။ ဖြစ်လာတာ မွေးလာတာ ဘာ
လုပ်ဖို့လဲမေးရင် ပျက်ဖို့သေဖို့တဲ့။

“မျှော်ငုံစောင့်စား၊ နေရငြားတဲ့...” ဘယ်တော့
များ ပျက်မလဲ၊ ဘယ်တော့များ သေမလဲလို့ ပျက်ချိန်
သေချိန်ကို စောင့်နေရတာပါတဲ့။

အဲဒီ အပျက်ခန္ဓာကိုယ်၊ အသေခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့
ပျက်ချိန် သေချိန်ကို စောင့်ရင်းနဲ့ “တရားကိုမှ၊ လွှတ်
မချဘဲ၊ ဒါနုသီလ၊ စာရိတ္တကို၊ ပျက်ရမည်သာ၊
ကြောင့်ကြရာ၏...”တဲ့။

အေး... သေမယ့်ခန္ဓာကိုယ် သေမှာ မကြောက်
ကြဘဲနဲ့ မိမိတို့ရှု၊ ဘေးအားထုတ်နေကျ တရားတွေ မပျက်

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၁၃၃

အောင်သာ ကြိုးစားပါ။ မိမိတို့ ပြုနေကြ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတရားတွေ မပျက်အောင်သာ ကြိုးစားပါ။ ကြောင့်ကြပါတဲ့...။

ပြီးတော့ ဒီအသေခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ အမှားတွေရှိ တတ်ပါတယ်။ ဒီအမှားတွေကို-

“ယုတ်မာဆိုးတောင်း၊ ကျင့်မကောင်းကို၊ မှား ကြောင်းတစ်၊ သိလျှင်သိချင်း၊ စွန့်ပယ်လျှင်လော့...” ဆိုတဲ့အတိုင်း အမြန်အမြန်ပယ်ပါ။ မပယ်ရင် ဒီခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးက အသေခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သေသွားပါရင် အဲဒီအမှားကျင့်တွေ၊ မကောင်းကျင့်တွေ ပါသွားလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို ပါသွားရင် ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့-

“အတင်းယူစွဲ၊ ဟားမြွေခဲသို့၊ အမြဲမှတ်သို့၊ မစွန့် လိုက၊ ဤကိုယ်သုခနောင်မရဘူး...တဲ့”

အကျင့်မှား အယူမှားတွေ သေရာပါသွားရင် ဒီခန္ဓာ ကိုယ်ဟာ အပါယ်သွားပါလိမ့်မယ်။ လူ နတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်ချမ်းသာကို မရဘူး။

ကိုယ်အသေကြည့်

ယောဂီတို့၊ တရားရှုပွားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ အဆန်းအပြား မဟုတ်ဘူးလို့ ဘုန်းကြီးတို့ ခဏခဏ

၁၃၄

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

သတိပေးခဲ့ပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ ယောဂီတို့ရဲ့ ဒီခန္ဓာ
ကိုယ်ကြီးဟာ ဖြစ်၊ ပျက်၊ အို၊ နာ၊ သေ ခန္ဓာကိုယ်
ကြီးပါ။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာရဲ့ အသေအပျက်ကို အဓိက
အားဖြင့် မြင်အောင်ရှုကြည့်ရတာပါ။ ဒါကြောင့် ဆိုကြည့်
ပါ။

“ကိုယ်အသေသိ	နေကြည့်ရှုတာ၊
သေကရှေးကျ	နေကနောက်သာ၊
သေကဒုက္ခ	ကြည့်ကမဂ္ဂ၊
ကိုယ့်ဖြစ်ရပ်	မပြတ်ရှုမှတ်ပါ။”

တဲ့။
အသေကို အနေနဲ့ ရှုကြည့်ရတာပါ။ အလိုက်သင့်
လေးရှုကြည့်ရတာပါ။ ကိုယ်ကို ချမ်းချမ်းသာသာထား။
နုတ်ကလဲ ချမ်းချမ်းသာသာထားပြီး စိတ်နဲ့ရှုရတဲ့အလုပ်
ပါ။ စိတ်မှာ သတိ၊ ဝီရိယ၊ ပညာနှင့် ယှဉ်ပြီး ရှုရတာပါ။

ဝိပဿနာဆိုတာ ကိုယ့်အသေကို ကိုယ်ရှုကြည့်-
ကြည့်ရှုနေတာပါ။ အသေရယ်၊ အနေရယ် နှစ်မျိုးမှာ
အသေက ရှေးကကျပါတယ်။ အနေက နောက်ကျပါ
တယ်။ အသေကို အနေနဲ့ကြည့်တာ ဝိပဿနာပါ။

အဲဒါက ရှေ့ခံကို နောက်စိတ်နဲ့ရှုကြည့်တာကို
ပြောတာပါ။ စိတ်နဲ့ ဝေဒနာနဲ့ ဖြစ်တူပျက်တူဖြစ်တော့

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၃၅

ခံစားမှုဝေဒနာကိုလည်း ပျက်ပြီးမှ ရှုလို့ရပါတယ်။
တစ်ပြိုင်နက် ရှုလို့မရပါ။

ယောဂီတို့နာသီးဖျား၊ နှုတ်သီးဖျားမှာ တိုး၊ ထိ၊
ပူ၊ အေး စတဲ့ ရုပ်သဘောကတော့ တစ်ပြိုင်နက်ရှုလို့
ရပါတယ်။ ထင်ရှားပါတယ်။ ရှုလို့လွယ်ပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်
ကျကျ ရှုလို့ရပါတယ်။

စိတ်တို့ ဝေဒနာတို့ကတော့ နီးကပ်တဲ့ပစ္စုပ္ပန်တော့
ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ပြိုင်နက် တိတိကျကျရှုလို့မရပါဘူး။
ရှေ့စိတ် ရှေ့ဝေဒနာပျက်ပြီး နောက်စိတ်နဲ့ ရှုရပါတယ်။

အေး...စိတ်က အသေရှေ့ကျတယ်။ ကြည့်တဲ့
ရှုတဲ့အနေစိတ်က နောက်ကျပါတယ်။ **အသေစိတ်က
ဒုက္ခသစ္စာပါ။ ကြည့်တဲ့အနေစိတ်က မဂ္ဂသစ္စာပါ။**

တိုး-ထိ-ပူ-အေး စတဲ့ရုပ်ကို ရှုတဲ့အခါမှာလဲ
ဒီသဘောအတိုင်းပါပဲ။ အရှုခံရုပ်တရားက ဒုက္ခသစ္စာ
ပါ။ ရှုတဲ့ဉာဏ်တရားက မဂ္ဂသစ္စာပါ။

ယောဂီတို့ “ရုပ်” လို့ရှုလိုက်တယ်။ အဲဒီလို ရှုတဲ့
စိတ်ကော၊ အရှုခံရုပ်ကော ရှိသေးလား၊ ပြန်ကြည့်ပါ။
မရှိတော့ဘူး။ သေသွားပြီ။ အဲဒီအသေကို အရှင်နဲ့
တစ်ခါပြန်ကြည့်ပါ။ သူတို့တစ်ခါသေပြန်ရော။

၁၃၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

အပြစ်များတဲ့ ခန္ဓာ

ယောဂီတို့...အဲဒီလိုရှုနေတော့ အသေတွေချည်း
 တွေ့နေရတယ်ပေါ့။ ဒီတော့ ရထားတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး
 ဟာ အသေခန္ဓာကိုယ်ကြီးပါလားလို့ အသိဉာဏ်ရလာ
 တော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး သေရမှာကို မကြောက်တော့ပါ။
 ပြီးတော့ ယောဂီတို့ဟာ-

“ဤခန္ဓာညစ်၊ ကိုယ့်အပြစ်ကာ၊ အပြစ်
 တရား၊ အလွန်များခဲ့...”

ဆိုတဲ့အတိုင်း ခန္ဓာရဲ့ အပြစ်တွေမြင်လာမယ်။ ခန္ဓာ
 ကြီးမှာ နှစ်သက်စရာမရှိပါ။ အပြစ်တွေ အတိသာလို့
 မြင်လာပါလိမ့်မယ်။

ယောဂီတို့မှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှ အပြစ်အနာအဆာတွေ
 ဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့်မှ ဘယ်ဝါကြောင့်မှ မဟုတ်ပါ။
 ခန္ဓာကြောင့်ရတဲ့ အပြစ်တွေပါ။ ဒါကြောင့် အပြစ်အနာ
 အဆာကြုံတိုင်း ဘယ်သူ့ကိုမှ အပြစ်မတင်ပါနဲ့။ ခန္ဓာ
 ကြောင့်ရတဲ့အပြစ်၊ ငါ့ခန္ဓာအပြစ်လို့သာ ယူဆလိုက်ပါ။

ပြီးတော့ “ဤခန္ဓာညစ်”ဆိုတာလဲ သတိရှိပါ။
 ယောဂီတို့တစ်တွေဟာ တစ်နေ့ရေတစ်ခါနှစ်ခါ စသည်
 ချိုးကြပါတယ်။ အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့ ချိုးရတာလဲ။ ဒီခန္ဓာ

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၃၇

ကြီးက ညစ်လို့ချိုးရတာပါ။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ သူ့ သဘာဝအတိုင်း သန့်ရှင်းမွှေးကြိုင်နေရင် ရေချိုးစရာ မလိုပါဘူး။

ညစ်ပေနေတဲ့ ကိုယ့်အနံ့လဲ ကိုယ်မခံနိုင်။ သူများ လဲ မခံနိုင်လို့ ကိုယ့်အနံ့လဲ ကိုယ်ခံနိုင် လူတောထဲလဲ သွားနိုင်အောင် ရေချိုးရတာပါ။ အမှန်တကယ် ပြောရ ရင်တော့ ရေချိုးတယ်ပြောတာထက် အညစ်အကြေး ဆေးတယ်လို့ ပြောရင် ပိုပြီးတော့ မှန်ပါတယ်။

ငါးနွှင်းလူးသလို

အချို့မှာ အညစ်အကြေးဆေးပြီး သို့မဟုတ် ရေချိုး ပြီးရင် သနပ်ခါးလိမ်းကြပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ သနပ်ခါး လိမ်းတာလဲလို့မေးရင် ကာကွယ်တာတဲ့။ ဘာကိုကာကွယ် တာလဲ သိလားမေးရင် အင်း...မသိပါဘုရားတဲ့။

ယောဂီတွေဟာ ငါးတွေကို ဟင်းချက်ကာနီးမှာ ခုတ်ထစ်စင်းပြီး ရေဆေးတယ်။ ပြီးတော့ နွှင်းလူးတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လူးတာလဲလို့ မေးရင် အညှို့နဲ့ပျောက်အောင် လူးတာတဲ့။

ဒါဖြင့် ယောဂီတို့လဲ ရေချိုးပြီး (ဝါ) ရေဆေးပြီး ရင် ဘာဖြစ်လို့ သနပ်ခါးလူးတာလဲမေးရင် အညှို့နဲ့

၁၃၈

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ပျောက်အောင်ပေါ့။ အဲဒါ အမှတ်မဲ့လူးတော့ မသိဘူး
နော်။ ဒီခန္ဓာမှာ အညစ်ဆိုင်တဲ့ အပြစ်ရှိနေလို့ အဲဒီအညစ်
ကို သနပ်ခါး၊ ပေါင်ဒါနဲ့၊ နံ့သာ စသည်တို့နဲ့ ဖုံးကွယ်
နေရတာပါ။

အကျင့်ကျေးဇူး

ဒီခန္ဓာရဲ့ အပြစ်တွေပြောရရင် မကုန်နိုင်တော့ပါ
ဘူး။ ယောဂီတို့ တရားရှုပွားအားထုတ်လို့ ခန္ဓာအပြစ်
တွေ မြင်လာရင် အဲဒါ မှန်လာပါပြီ။ အချို့ယောဂီတွေ
က အပြစ်တွေ့လာတော့ ပြီးရမှာ မပြီးဘဲ မဲ့မဲ့နဲ့ လာပြီး
လျှောက်ပါတယ်။

ယောဂီတို့၊ ဘုန်းကြီးတို့ ခန္ဓာသာမဟုတ်ပါဘူး။

“သိကြား၊ ဗြဟ္မာ၊ စကြာမင်းစစ်၊ တကယ်
ဖြစ်လည်း၊ အနှစ်မရှိ၊ အကာတိမျှ၊ ပျက်ဘိ
လွယ်စာ၊ တစ်သက်လျာတည်း...”တဲ့။

သိကြားမင်းခန္ဓာလဲ သေရပါတယ်။ ပျက်ရပါတယ်။
ဗြဟ္မာမင်းကြီးခန္ဓာလဲ သေရပါတယ်။ ပျက်ရပါတယ်။
လူ့ပြည်မှာ အမြတ်ဆုံးမင်းဖြစ်တဲ့ စကြာမင်းကြီးခန္ဓာလဲ
သေရပါတယ်။ ပျက်ရပါတယ်။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၃၉

ဘာဖြစ်လို့ သေရလဲ၊ ပျက်ရလဲမေးရင် အနှစ်မရှိ၊ အကာတိမျှသာဖြစ်သောကြောင့်ပါ။ ယောဂီတို့...အဲဒါကြောင့် တရားကို ကြိုးစားပြီးရှုပွားအားထုတ်ပါ။ ကျင့်ကြံပွားများပါ။

ယောဂီတို့...အဲဒီ...

“ကျင့်ပါထူး၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးသာ၊ ချီးကျူးဉာဏ်၊ မကုန်ကျွမ်းအောင် စဉ်ထွန်းကမ္ဘာ၊ နောင်မြင့်ကြာလိမ့်...”တဲ့။

ဟုတ်တယ်လေ။ ယခုဗုဒ္ဓဘုရား၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အနာထပိဏ်နဲ့ ဝိသာခါတို့ရဲ့ ခန္ဓာတွေဟာ မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေက ပြောမကုန်၊ ဟောမကုန်နိုင်အောင် ရှိနေပါသေးတယ်။ အကျင့်ကျေးဇူးက ကမ္ဘာဆုံးအောင် တည်မယ်နော်။ ခန္ဓာက မရှည်ကြာလှ၊ ခဏသက်တမ်းသာ တည်ပါတယ်။

ယောဂီတို့...အဲဒါကြောင့် ရှည်ကြာမတည်တဲ့ အပြစ်များတဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ထဲက အကျင့်ကျေးဇူးတွေရအောင် ကြိုးစားကျင့်ကြံအားထုတ်ကြပါ။ ယခုခေတ်မှာလဲ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၊ မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားတို့ ခန္ဓာတွေဟာ မရှိတော့ပါဘူး။ သူတို့ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ ရှိနေပါသေးတယ်။

၁၄၀

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ယောဂီတို့...အနှစ်မရှိတဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးက နိဗ္ဗာန်ပို့မှာလား။ ယခုဆိုရင် သိလောက်ပါပြီ။ အနှစ်မရှိ အညစ်အတိဖြစ်တဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ထားခဲ့ပြီး အကျင့်ကျေးဇူးတွေက နိဗ္ဗာန်ပို့မှာနော်။ ဒါကြောင့် ကြိုးစားပြီးတော့ ကျင့်ကြပါ။

နောင်လာအသစ်

ယောဂီတို့ ကမ္မဿကတာဉာဏ်ပညာနဲ့ ပြောရရင် ယခုပြုပြုသမျှ အကြောင်းကံတွေကြောင့် နောင်အကျိုး ခန္ဓာပေါ်ရပါမယ်။ လက်ရှိခန္ဓာနှင့် နောင်ခန္ဓာ ဘယ်ဟာ အရေးကြီးလဲ တွက်ကြည့်ပါ။ လက်ရှိခန္ဓာဟာ နေချိန်မရှိတော့ပါ။ သေဖို့နီးနေပါပြီ။ လက်ရှိခန္ဓာအတွက်သာ အချိန်ဖြုန်းနေရင် နောင်ခန္ဓာတွင် မကောင်းနိုင်ပါ။

အဲဒါ ဥပမာနှင့်တကွ ပြောရရင်...

“မှတ်ဖွယ်တသီး၊ ပမာမှီးသော်၊ စားပြီးတုံ ရှောင်။ အစာဟောင်း၌၊ နှစ်ထောင်းဝမ်းသာ၊ မရှိရာသို့၊ ခန္ဓာဟုဆို၊ ဖြစ်ပြီးကိုယ်၌၊ အလိုရမက်၊ မိစ္ဆာဘက်၌၊ နှစ်သက်ကြီးစွာ၊ မပြုရာဘူး...”တဲ့။ အဲဒါက ဘာပြောတာလဲဆိုရင် စားပြီးသားအစာဟောင်းတွေဟာ နှစ်သက်စရာမရှိသလို ဖြစ်ပြီးသား

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၄၁

ခန္ဓာကိုယ်ဟာလဲ နှစ်သက်စရာမရှိပါဘူး။ ရွံ့ဖွယ်ရာအတိ
သာဖြစ်ပါတယ် ပြောတာပါပဲ။

အဲဒီ နှစ်သက်ဖွယ်မရှိ၊ မြတ်နိုးဖွယ်မရှိ၊ ရွံ့ဖွယ်
အတိဖြစ်တဲ့ လက်ရှိခန္ဓာကိုယ်အတွက် အလိုရမက်၊
မိစ္ဆာအမှားတွေ ဖက်ပြီး ပြုလုပ် ပြောဆို ကြံစည်ပြီး
အချိန်ဖြုန်းမနေကြပါနဲ့လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒါဖြင့် ဘယ်လိုလုပ်ရမှာလဲလို့ မေးရင်-

“နောင်လာအသစ်၊ ကိုယ်အဖြစ်ကို၊ မနစ်ဖို့
သာ၊ အားထုတ်ရာဟု၊ ပညာရှိသူ၊ အရေးမူ၏...”
တဲ့။

ဟုတ်တယ်လေ။ ယောဂီတို့မှာ ဒီဘဝနဲ့ ရဟန္တာ
ဖြစ်ရင်ဖြစ်၊ မဖြစ်ရင် နောင်ခန္ဓာဆိုတာ ရကိုရဦးမှာ၊
လက်ရှိခန္ဓာကိုသာ တွယ်တာမြတ်နိုးမှုနဲ့ အချိန်ကုန်နေ
ရင် နောင်လာအသစ်ခန္ဓာကိုယ်ဟာ အပါယ်လေးဘုံ
မှာ နစ်နေမှာပါ။

ယခုယောဂီတို့ဟာ ဇာတိနှင့် မရဏကြား၊ အိုမှု
ဇရာနှင့် နေရတာပါ။ ဒါကြောင့် သတ္တဝါတွေဟာ
မွေးပြီးတည်းက ဘာဖြစ်နေလဲလို့မေးရင် အိုနေရတာ
ပါ။ ငယ်ငယ်ကြီးကြီး အိုနေရတာပါ။ မအိုတဲ့သူ ဒီအထဲ
မှာ တစ်ယောက်မှ မပါပါဘူး။

ဟုတ်ပါတယ်။ အများထင်နေတာက ခါးကုန်းမှ၊
နားထိုင်းမှ၊ ဆံဖြူ၊ သွားကျိုးမှ အိုတယ်ထင်နေတာပါ။
အမှန်တကယ်တော့ အမြဲအိုနေတာပါ။

အိုပြီးရင် အိုတဲ့ဒဏ် မခံနိုင်ရင်သေမှာပါ။ သေရင်
နောက်ထပ် ဇာတိဖြစ်ရဦးမှာ။ အဲဒီ နောင်လာအသစ်
ခန္ဓာမနစ်ဖို့ရာ ယခုက ကြိုတင်ပြီး အထူးအားဖြင့်
ဝိပဿနာတရားကို ရှုပွားအားထုတ်ပါ။

အဲဒီလို ရှုပွားအားထုတ်လို့ လက်ရှိခန္ဓာအပေါ်မှာ
တပ်မက်တွယ်တာမှု ရာဂကင်းမယ်၊ ချစ်မြတ်နိုးမှုကင်း
မယ်၊ မွတ်သိပ်မှု ပူပန်မှုကင်းမယ်ဆိုရင် သေရမှာ
မကြောက်တော့ပါ။

အကြံမဖြစ်

အဲဒီလို အကျင့်ကောင်းပြီး သေရမှာမကြောက်သူ
တို့လဲ သေမည့်ရောဂါက လာတာပါပဲ။ အဲဒီလို လာတဲ့
အခါမှာ ငါတော့ ဒီတောင်က မကျော်နိုင်တော့ဘူးလို့
သိတဲ့အခါမှာ-

“ငါ အင်မတန်ချစ်ပါတယ်၊ ခင်ပါတယ်ဆိုပြီး
ယုယုယယနှင့် ပြုစုကျွေးမွေးထားတဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး
ငါ့ကိုခွဲတော့မယ်။ ငါကလဲ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ခွဲသွား
ရတော့မယ်...”လို့ အကြံအစည်မဖြစ်ပါဘူး။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၁၄၃

အဲဒီလို အကြံအစည်မဖြစ်တော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက
ခွဲသွားမှာ ကိုယ်က ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုခွဲသွားရမှာ မစိုးရိမ်၊
မပူပန်ပါ။ မပူပန်တဲ့အတွက် မငိုကြွေးပါ။ ရင်ပတ်စည်
တီး မြည်တမ်းခြင်းသို့ မရောက်ပါ။ ပြင်းစွာတွေဝေခြင်း
သို့မရောက်ပါ။

ဟုတ်တယ်လေ။ သူက အစောကြီးထဲက အသေ
ကို ရှုထားတဲ့သူပဲ။ ခဏသေတွေ အမြဲရှုပွားနေတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်။ ပြီးတော့ ရုပ်နာမ်သာရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
မရှိလို့ သိထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မကြောက်ပါ။ ပြုံးရွှင်စွာနဲ့
သေရပါတယ်။

အိပ်ပျော်သလို

ယောကီတို့...ရှုပွားရင်းနဲ့ အိပ်ပျော်ဖူးကြပါလိမ့်မယ်။
အဲဒီအခါမှာ ကိုယ်အိပ်ပျော်တာ ကိုယ်မှမသိဘဲ၊ နီးလာ
ကာမှသာ “ဟင်...ငါတရားရှုပွားရင်း အိပ်ပျော်သွား
ပါလား” လို့ သိသလို၊ တရားရှုပွားရင်း သေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
လဲ ကိုယ်သေတာကို ကိုယ်မသိပါ။ အိပ်ပျော်သလိုပဲ
သေသွားပါတယ်။ ကိုယ်ရောဂါကြီးပေမယ်လို့ မညည်း
ညူဘဲ အေးဆေးငြိမ်သက်စွာနဲ့ သေရပါတယ်။ ပြုံးရွှင်
ကြည်လင်စွာနဲ့ သေရပါတယ်။ အချို့က သေကာနီးမှာ

အနာရောဂါဒဏ် မခံနိုင်အောင် ယခုကတည်းက အောင့်
အည်းသည်းခံရမယ် စသည်ဖြင့် ပြောတတ်ပါတယ်။

မဟုတ်ပါဘူး။ စောစောတည်းက ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရ
သဘောကို သိနေသူမှာ အကြီးအကျယ် ရောဂါဖြစ်
သော်လည်း သည်းခံနိုင်ပါတယ်။ အဲ...ရုပ်နာမ်မကွဲသူ၊
ပညတ် ပရမတ်လောက်မျှ မကွဲသူ တရားသမားမှာ
တော့ ရောဂါဒဏ်ကို မခံနိုင်ပါ။ အော်ဟစ်ညည်းညူ
ပါတယ်။ လူးလှိမ့် ငိုယိုပါတယ်။ အဲဒါဆိုရင် မဲ့သေ
စာရင်းထဲဝင်သွားပါပြီ။

စနစ်တကျပွားများထားတဲ့ ဝိပဿနာတရားဆိုတာ
မပြောပါနဲ့၊ သမည ဒါန၊ သီလ၊ သမထတရားရှိတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့တောင်မှ ဒီဘဝ ဒီခန္ဓာသေသွားရင် ဒီထက်
ကောင်းမြတ်တဲ့ ဘုံဘဝမှာ ဒီထက်ကောင်းမြတ်တဲ့
စည်းစိမ်ချမ်းသာတွေ ရမယ်လို့ သိထားတော့ သေရမှာ
မကြောက်ပါ။

အေး...ယခု တရားရှုပွားအားထုတ်လို့ ကိုယ့်ခန္ဓာ
အကြောင်း ကိုယ် ကောင်းကောင်းသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
သေရမှာ ဘယ်ကြောက်တော့မလဲ။ မကြောက်တော့
ပြီးပြီးချင်း ကြည်ကြည်လင်လင်နဲ့ သေရပါတယ်။

အဲဒါ နိဂုံးချုပ်လိုက်တော့ ဗုဒ္ဓက...

မဲသေ ပြီးသေ

၁၄၅

“သေခြင်းသဘော ရှိသည်ဖြစ်လျက် သေခြင်းမှမကြောက်သော၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ မရောက်သော မကြောက်သေ၊ ပြီးသေဟူသည် အဲဒီ မိမိကိုယ်ကို မခင်မင်သူဘဲ။ အဲဒါ ဒုတိယမြောက် ပြီးသေပဲ” လို့ ဟောလိုက်ပါတယ်။

၃။ ကုသိုလ်များပြားသူ

အေး...ဒုတိယမြောက် ပြီးသေအကြောင်းကို ဟောပြီးတော့ ဆက်လက်ပြီး တတိယမြောက် ပြီးသေအကြောင်းကို ဟောကြနာကြရအောင်ပါ။ ဗုဒ္ဓက...

“ပုဏ္ဏား...ပြီးသေ နောက်တစ်မျိုးကား ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မကောင်းမှုကိုမပြု၊ ကြမ်းကြုတ်မှုကိုမပြု၊ ညစ်နွမ်းမှု အကုသိုလ်ကိုမပြု” တဲ့။

ကဲ...ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိဘူးလား၊ ရှိပါတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ပင်ကိုကောင်းတွေပါ။ မွေးလာကတည်းက အကုသိုလ်ကင်းသူတွေပါ။ ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓက...

“ပုဏ္ဏား...အချို့သောသူသည် ကောင်းမှုကို ပြုပြီးဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ကိုပြုပြီးဖြစ်၏။ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးမှ တားမြစ်ရေးကို ပြုပြီးဖြစ်၏” တဲ့။

၁၄၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ကဲ...အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း မရှိတော့ဘူးလား။
ရှိပါတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ ယောဂီတွေလဲ မပါဘူးလား
မေးရင် ပါပါတယ်။

ခြုံပြီးတော့ပြောရရင် ဆရာကောင်း သမားကောင်း
တွေထဲမှာ တရားတွေ အဆုံးအမတွေကို နာကြားမှတ်
သားပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုသူတွေမှာ အသိဉာဏ်ရှိ
ကြပါတယ်။

ကုသိုလ်ဆိုတာ အပြစ်ကင်းတယ်။ ကောင်းကျိုး
ပေးခြင်းလက္ခဏာရှိတယ်လို့ သိပြီးမှ ကုသိုလ်ပြုကြပါ
တယ်။ ပြုသည့်အလျောက်လဲ အပြစ်ကင်းပြီး ကောင်း
ကျိုးချမ်းသာတွေ ရရှိနေတာ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ဖြစ်နေ
ပြီ။

ကုသိုလ်ရဲ့ မျက်မှောက်ချမ်းသာကို ကိုယ်တွေ့ဖြစ်
နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တမလွန်ချမ်းသာအတွက် ဘာပူစရာ
ရှိသေးလဲ၊ ဘာမှ ပူစရာမလိုတော့ပါ။

တမလွန်ဘဝ နောက်လောကမှာ အပါယ်ငရဲများ
ရောက်ဦးမလားလို့ ယုံမှားသံသယ ရှိစရာလိုသေးလား၊
မလိုတော့ပါ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ သူသည် အပါယ်ကျစေ
တတ်တဲ့ မကောင်းမှုကို မပြုထားဘူးဆိုတာ သိတယ်။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၄၇

ကြမ်းကြုတ်မှု၊ ညစ်နွမ်းမှုအကုသိုလ်တွေကို မပြုထားဘူး ဆိုတာသိတယ်။ အဲဒီလိုသိတော့ သေရမှာမကြောက်ပါ။

သေရမှာကြောက်တယ်ဆိုတာ သေပြီးရင် အပါယ် ကျမှာ ကြောက်တဲ့ တစ်မျိုးပါ ပါတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ် အပါယ်ကျစေတတ်တဲ့အမှုတွေ မရှိတော့ ကြောက်စရာ မလိုတော့ပါ။

ပြီးတော့ ကာယကံ ကုသိုလ်၊ ဝစီကံ ကုသိုလ်၊ မနောကံ ကုသိုလ်တွေ သူ့မှာရှိထားတယ်ဆိုတာ သူသိ နေတာပဲ။ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ ရှိထားတယ်ဆို တာလဲ သိထားတယ်။

အဲဒီလို သိထားတော့ ငါလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သေရင် မြေကြီးလက်နှင့်ခတ်လို့ လွဲရင်သာလွဲမှာ။ လူ့ပြည် နတ်ပြည်ရောက် ဖို့ရာတော့ မသွဲဘူး။ လူ့ပြည်ရောက်လဲ လူချမ်းသာရနိုင်တယ်။ နတ်ပြု ှ်ရောက်လဲ နတ်ချမ်းသာ ရောက်နိုင် ရနိုင်တယ်။

ဒီဘဝမှာပင် နိဗ္ဗာန်ရယူချင်ရင် ယူနိုင်တဲ့ကုသိုလ် တွေ ငါ့မှာ ရှိထားတယ်။ နိဗ္ဗာန်တောင်ရောက်နိုင်တဲ့ ကုသိုလ်ရှိတဲ့ ငါဟာ သေမှာ ဘာကြောက်စရာလိုလဲ။ အနည်းဆုံး သုဂတိ လူ၊ နတ်တော့ ရနိုင်ရောက်နိုင် တာပဲ။ ဘာကြောက်စရာ လိုလဲလို့သိပြီး မကြောက်ပါ။

၁၄၈

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ကုသိုလ်နှင့်ပစ္စည်း

ကုသိုလ်နှင့်ပစ္စည်းက သဘောသွားချင်း အတူတူပါ။
ဒါကြောင့် ကုသိုလ်များတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ပစ္စည်းများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့
တူပါတယ်။ ဘယ်လိုတူလဲဆိုတော့ ပစ္စည်းကြွယ်ဝ
ချမ်းသာ သူဟာ သွားချင်တဲ့ဆီကို သွားနိုင်တယ်။ စားချင်
တာကို စားနိုင်တယ်။ ဝတ်ချင်တာကို ဝတ်နိုင်တယ်။
ကိုယ်နေချင်သလို ကောင်းကောင်းနေနိုင်တယ်။

ကုသိုလ်များတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လဲ အဲဒီသဘောပါပဲ။ လူ့ပြည်
မှာ ပြန်ဖြစ်ချင်သလား။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် ဘယ်နတ်
ပြည်မှာ ဖြစ်ချင်သလဲ။ သို့မဟုတ် ဒီတစ်ဘဝတည်းနဲ့
နိဗ္ဗာန် အရယူမလား။ ကြိုက်သလိုဖြစ်နိုင်၊ ရနိုင်ပါတယ်။
အဲဒါကြောင့် ကုသိုလ်များတဲ့သူဟာ အနေလဲ ချမ်းသာ
တယ်။ အသေလဲချမ်းသာတယ်။

အနာရောဂါလာ

ကုသိုလ်ဘယ်လောက်များများ အနေ ဘယ်
လောက် ချမ်းသာချမ်းသာ ဇာတိပဋိသန္ဓေနေရတဲ့၊
သတ္တဝါတွေမှာ သေကာနီး သေမည့်ရောဂါဆိုတာလာ
တာပါပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးလဲ အနာရောဂါ ခန္ဓာကိုယ်
ကြီးပဲဟာ။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၄၉

ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ဇာတိခန္ဓာပါ။ အဲဒီဇာတိပေါ်မှိုပြီး
ရောဆိုတဲ့ သေမည့်အနာရောဂါပေါ်လာမယ်။ အဲဒီအနာ
ပေါ်ပြီးမှ သေမှာ။

အို၊ နာ၊ သေ တို့သည် ဇာတိကြောင့်ဖြစ်ကြလို့
ဇာတိကို အိုနာ သေနှင့်တကွ ဒုက္ခမျိုးစုံကို ထည့်ထားတဲ့
ခွက်ကြီးနှင့် တူတယ်လို့ ပြောရပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဇာတိဖြစ်ပြီးရင် အိုနာသေကို မကြောက်
ပါနဲ့တော့။ ကြောက်လဲသေရမှာပဲ။ ကြောက်သေနှင့်
မကြောက်သေဟာ အသေချင်းကွာသလို အကျိုးကျေးဇူး
ချင်းလဲ အများကြီးကွာပါတယ်။

အေး...ယောဂီတို့ သေရမည့်အတူတူ မကြောက်
သေ ပြီးသေ သေနိုင်အောင် ကြိုးစားထားပါနော်။
ဘယ်လောက်ပဲ သူတော်ကောင်းတွေ သူတော်ကောင်း
ကောင်း၊ ကုသိုလ်တွေ ဘယ်လောက်ပဲများများ တစ်
နေ့နေ့ သေရမှာပဲနော်။

အဲဒီလို သေရတဲ့အခါမှာ ကုသိုလ်များတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က
အိုနာ သေ ခန္ဓာကိုယ်ကို အမှီပြုပြီး မအို၊ မနာ၊
မသေတရားတွေ ရှာဖွေထားတော့ သေရမှာမကြောက်
ပါဘူး။ ပြီးပြီးရွှင်ရွှင် ကြည်ကြည်လင်လင်နဲ့ သေနိုင်
ပါတယ်။

ပေါ်ချင်ရာပေါ်စမ်း

ကဲ...ယောဂီတို့မှာ ပြီးပြီးရွှင်ရွှင် ကြည်ကြည်
လင်လင်နဲ့ ပြီးသေနိုင်အောင် အားကိုးအားထားရာ
ကုသိုလ်တွေအတော်များများ ရှိထားပြီးပြီလား။ မိမိတို့ရဲ့
လက်ရှိအခြေအနေကို ပြန်ကြည့်ပါ။ ပြန်စဉ်းစားပါ။

ဆိုပါတော့။ တစ်နာရီလောက်ထိုင်ပြီးတော့ မွေး
သည့်အချိန်မှ ယခုအချိန်အထိ ငါပြုခဲ့တဲ့ကုသိုလ်နှင့်
အကုသိုလ် ကံတွေ ပေါ်ချင်ရာပေါ်စမ်းဆိုပြီး ပြန်တွေး
ကြည့်စမ်း။ ဘာတွေ ပေါ်လာမယ်ထင်လဲ။ အကုသိုလ်
တွေ ပေါ်လာမှာ သေချာပါတယ်။

ယခုဒီအထဲမှာ ယောဂီအသစ်တွေ အများကြီးပါ
ပါတယ်။ အဲဒီ ယောဂီအသစ်တွေ သတိထားရင် သိပါ
တယ်။ အားထုတ်ကာစ နှစ်ရက်သုံးရက်မှာ ဘာတွေ
ပေါ်နေသလဲ။ ဟို...နောက်တုန်းက မဟုတ်တရုတ်ပြု
ထားတာတွေ အကုန်ပေါ်တယ်။ ကောင်းတာတွေများ
ဘာပေါ်လဲ။ ဘာမှ မပေါ်ပါဘူး။

အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့ မကောင်းတာတွေပဲ ပေါ်ပြီး
ကောင်းတာတွေမပေါ်လဲမေးရင် ရှင်းပါတယ်။ အကုသိုလ်
ပြုစဉ်က စိတ်ထက်သန်တယ်။ ဥပမာ ဆိုပါတော့...

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၅၁

လူတစ်ယောက်ကို ရိုက်ရင် ဖြည်းဖြည်းရိုက်မလား။
တစ်ချက်တည်းနဲ့ အသေရိုက်မလား။ အသေရိုက်မယ်
နော်။ ကဲ...ဆဲစရာရှိရင်လဲ တိုးတိုးသက်သာဆဲမှာလား။
စိတ်ရှိလက်ရှိ တအားကုန် ဆဲမှာလား။ တအားကုန်
ဆဲမယ်နော်။

ဒါဖြင့် ရိုက်နှက်ဖို့သွားတော့ကော ဖြည်းဖြည်းသွား
မလား။ အပြေးသွားမလား။ အပြေးသွားမယ်။ ကဲ...ယခု
တရားပွဲလာတော့ တရားဝင်ဖို့ကျတော့ ရုတ်ဟရက်
အမြန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသလား။ ဖြည်းဖြည်း စဉ်းစား
လာတာလား။ ဖြည်းဖြည်းစဉ်းစားလာတာပါ။ ဟုတ်ပါ
တယ်။ ယောဂီတွေမညာဘူး။ အချို့များ တော်တော်နဲ့
အဖြေမပေးနိုင်ဘူး။ မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘူး။

ကုသိုလ်မှာ ရက်၊ လ၊ နှစ်တွေ ရွေးတယ်။
အကုသိုလ် ပြုတဲ့ အခါမှာ ရက်ရွေးသလား။ လရွေး
သလား။ နှစ်ရွေး သလား။ ရက်၊ လ၊ နှစ်တွေ ရွေး
သေးလား။ မရွေးဘူးနော်။ ချက်ချင်းပဲ။

အေး...အဲဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကံ နဲ့တယ်။ အား
နည်းတယ်။ အကုသိုလ်ကံက ထက်တယ်။ အားကောင်း
တယ်။ အဲဒီလိုထက်လို့ အားကောင်းလို့ အကုသိုလ်တွေ

၁၅၂

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

အရင်ပေါ်လာတာပေါ့။ ကုသိုလ်တွေကျတော့ မပေါ်ဘူး။
နဲ့လို့ မပေါ်တာနော်။

ကုသိုလ်နဲ့ အကုသိုလ်အနည်းအများ နှစ်မျိုးတွက်
ကြည့်ရင် အကုသိုလ်က တော်တော် များပါတယ်။
ကုသိုလ်ဟာ အကုသိုလ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင်များပါ
တယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီမှာတောင် အတော်နည်းပါသေး
တယ်။

အဲဒီတော့ ယောဂီတို့...အကုသိုလ်တွေပျောက်၊
ကုသိုလ်တွေချည်းပေါ်အောင်အတော့်ကို ကြိုးစားရမယ်
နော်။ သို့မဟုတ်ဘဲ တွေးလိုက်တိုင်း အကုသိုလ်တွေချည်း
ပေါ်နေတယ်ဆိုရင်တော့ မလွယ်ဘူး။

ယခု ဒီတတိယ ပြီးသေပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ကုသိုလ်
တွေများတော့ သေကာနီးရောဂါလာတော့...

“ငါသည် မကောင်းမှုမပြု၊ ကြမ်းကြုတ်မှုကိုမပြု။
ညစ် နွမ်းမှုကို မပြု။ ကောင်းမှုကိုပြုပြီးပြီ။ ကုသိုလ်ကို
ပြုပြီးပြီ။ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးမှ တားမြစ်ရေးကို
ပြုပြီးပြီ”

“အချင်းတို့...စင်စစ် မကောင်းမှုကိုမပြုသော၊
ကြမ်းကြုတ်မှုကိုမပြုသော၊ ညစ်နွမ်းမှုကိုမပြုသော၊
ကောင်းမှုကိုပြုပြီးသော၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးမှ

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၅၃

တား မြစ်ရေးကိုပြုပြီးသော သူတို့၏ လားရာဂတိ
ဟူသမျှသို့ ဘဝနောင်ခါ ငါလာရအံ့တကား”လို့
အကြံဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို အကြံဖြစ်ပြီးတော့ သူဟာ မစိုးရိမ် မပူ
ဆွေးပါ။ မပင်ပန်းပါ။ မငိုကြွေးပါ။ ရင်ပတ်စည်တီး
မမြည်တမ်းပါ။ ပြင်းစွာတွေဝေခြင်းသို့ မရောက်ပါ။

အမေ့ရွာ၊ အဖေ့ရွာ၊ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း၊ ဆွေမျိုး
သားချင်းတို့ရွာကို အလည်အပတ်သွားရတော့မလို
အပျက်ကြီး ပျော်ပါတယ်။ ပြီးပြီးတော့ ငါ့လိုသေချင်ရင်
ငါ့လို ကုသိုလ်လုပ်လို့ မှာပြီးတော့ သေနိုင်ပါတယ်။

“မိုက်ညစ်ဆိုးသူ၊ မကောင်းမှုဖြင့်၊ လူဟူ
သရွေ့၊ ဒုက္ခတွေ့သော်၊ သိမ်မွေ့ကောင်းစွာ၊
ကုသိုလ်မှာလျှင်၊ ချမ်းသာရကြောင်း၊ ကျင့်ရ
ရှောင်းရှင့်...”

ဆိုတဲ့အတိုင်း ချမ်းသာစွာသေရပါတယ်။

ပြီးတော့-

“ကောင်းမှုဟုဆို၊ ထိုကုသိုလ်ကာ၊ ကိုယ်ပင်
နိစ္စ၊ မပြုရလည်း၊ သူများကုသိုလ်၊ အဖို့ကိုလျှင်၊
ကြည်ညိုသမှု၊ ခေါ်သာရဖြင့်၊ သေလုနီးစွာ၊ ရောက်
ပြီးခါလျက်၊ သမုဒ္ဒရာလယ်ချက်၊ ပင်လယ်နက်မှာ
အသက် ချမ်းသာ ရပူးစွာ၏...”

၁၅၄

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ဆိုတဲ့အတိုင်း သူများကုသိုလ်ကို သာဓုခေါ်တာတောင်
အဲဒီ လောက် အကျိုးများရင် ကိုယ့်ကုသိုလ်နှင့် ကိုယ်
ဆိုရင် ဆိုဖွယ်ရာရှိဦးမလား။ မရှိပါ။

အေး...အဲဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓက-

“ပုဏ္ဏား...၊ သေခြင်းသဘောရှိသည်ဖြစ်ပါ
လျက် သေခြင်းမှ မကြောက်သော၊ ထိတ်လန့်
ခြင်းသို့ မရောက်သောသူဟူသည် ဤသူပင်
တည်း...” လို့။

ကုသိုလ်များသူကို ညွှန်ပြပါတယ်။

၄။ သူတော်ကောင်းတရား၌ ယုံမှားကင်းသူ

ကဲ...ယခုဆိုရင် ပြီးသေလေးမျိုးမှာ သုံးမျိုးပြီးသွား
ပါပြီ။ ယခု နောက်ဆုံး ပြီးသေတစ်မျိုးပဲ ကျန်ပါတော့
တယ်။ အာရုံတစ်ပါး စိတ်မသွားဘဲထောင်နားစိုက်ကာ
နာကြားကြပါ။ ယောဂီတို့...ဗုဒ္ဓက...ပုဏ္ဏားကို-

“ပုဏ္ဏား...နောက်တစ်မျိုးသော ပြီးသေကား
ဤ လောက၌ အချို့သောသူတို့သည် သူတော်
ကောင်းတရား၌ မယုံမှား၊ ဝေခွဲနိုင်တယ်...”တဲ့။

ကဲ...အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ မရှိဘူးလား၊ ရှိပါတယ်။
အဲဒီမှာ မယုံမှားဘူး။ ဝေခွဲနိုင်တယ်၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၅၅

ဆိုတာဟာ သောတာပန်အနေမျိုးပြောတာ မဟုတ်ဘူး
နော်။

ယခု ယောဂီတို့ ဒါနကုသိုလ်ပြုကြတယ်။ သီလတွေ
ဆောက်ကြတယ်။ ဘာဝနာတွေ ပွားကြတယ်။ အဲဒီ
ကုသိုလ် တွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ လက်တွေ့အကျိုးတွေရှိ
တော့ အဲဒီကုသိုလ် တရားတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ယုံမှား
ရှိသလား၊ မရှိတော့ပါ။

မျက်မှောက်မှာတောင် ဒီလောက်ကောင်းကျိုးချမ်း
သာပေးတဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေဟာ တမလွန်ဘဝနောက်
လောကမှာဆိုရင် ကောင်းကျိုးပေးမှာ ဘာမှ
ယုံမှားသံသယ ရှိစရာ မလိုပါဘူး။

အဲဒီလို သူတော်ကောင်းတရားတွေအပေါ်မှာ ယုံမှား
သံသယ ကင်းလောက်အောင် ယခုကနေပြီး ကြိုတင်
ပြုလုပ် ထားရပါမယ်။

သံသယကင်းသွားပြီ

ဘုန်းကြီးတို့ ယခုလို (၁၀)ရက်စခန်း တရားပွဲပြတဲ့
အခါ ဘွင်းဘွင်းနှင့်ရှင်းရှင်းပြောတတ်တဲ့ ယောဂီတစ်
ယောက်က လာပြီးလျှောက်ပါတယ်။

“ဆရာတော်ဘုရား...တပည့်တော် အမှန်
အတိုင်း လျှောက်ထားပါတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်

ယခုအခါ ရုပ်ရဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေကို သေသေ
ချာချာ မြင်တွေ့ရပါပြီဘုရား။ အသေးအမွှားကလေး
တွေကစပြီး ဖြစ်ပျက်တွေ့မြင်ရပါတယ် ဘုရား”

“အဲဒီလို မြင်ရတဲ့အခါ တပည့်တော်ဘုရား
(ရှင်)အပေါ်မှာ ယုံမှားသံသယ ကင်းသွားပါတယ်
ဘုရား။ ဘုရားရှင်ရဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နဲ့ ဒီလို
သိခဲ့ပါလား။ မြင်ခဲ့ပါလား” “ဪ...ငါလို
သာမန်လူတစ်ယောက်တောင် အဏုမြူလောက်
သေးငယ်တဲ့ ရုပ် ဖြစ်ပျက်တွေကို မြင်သေးလို့ရှိရင်
ဘုရားရှင်ရဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့်တွေ့မြင်တာ
ဟာ ယုံမှားသံသယ ဘာမှယုံမှားစရာမရှိပါ။ တရား
တော်အပေါ်မှာလဲ လုံးဝ သံသယ ကင်းသွားပါ
တယ်။ ဒီလောက်ရက်ကလေးနဲ့ အားထုတ်တာ
တောင် ဒီလောက်အကျိုးပေးတဲ့ တရားတော်ဟာ
ရက်များစွာ အားထုတ်ပါမူ အဘယ်ဆိုဖွယ် ရာရှိ
အံ့နည်းလို့ သံသယကင်းသွားပါတယ်ဘုရား”တဲ့။

ယောဂီတို့...အဲဒါကတော့ အမှန်အတိုင်းပါပဲ။
မိမိတို့ တကယ်ကိုယ်တိုင် ဉာဏ်နှင့် ကိုယ့်ဉာဏ်နှင့်
မတွေ့ထားရင် အဲဒီလို ယောဂီတစ်ယောက်ယောက်က
ပြောတဲ့အခါ၊ ပိုပြောနေသလားမသိ၊ ဟုတ်မှဟုတ်ရဲ့လား။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၅၇

သူတော့မြင် တယ်၊ ငါ့မှာတော့ မမြင်ပါလား၊ သူနှင့်ငါ အတူတူအား ထုတ်တာ။ သူမြင်ရင် ငါလဲမြင်ရမယ်ပေါ့လို့ အနီးရှိ မမြင်တဲ့ ယောဂီက မယုံတတ်ပါဘူး။

ယောဂီတို့...အမှန်တကယ်မြင်တဲ့ယောဂီက အများ ယုံမှားသံသယကင်းအောင် ဥပမာဥပမေယျနှင့်တကွ ပြောတတ်ပါတယ်။ အမှန်မြင်သူဟာလဲ အနေအထိုင်၊ အပြောအဆို၊ အပြုအမူအားလုံး ပြောင်းသွားပါတယ်။

ယောဂီတို့ အဲဒီလို သူတော်ကောင်းတရားအပေါ် ယုံမှား သံသယကင်းအောင် ကြိုးစားထားပါ။ ပြီးတော့ ဒါန၊ သီလ၊ သမထတရားတွေအပေါ်မှာ ယုံမှားသံသယ ကင်းအောင် ကြိုးစားထားပါ။

အဲဒီလို သူတော်ကောင်းတရားတွေအပေါ်မှာ ယုံမှား သံသယကင်းမှသာလျှင် သေတဲ့အခါမှာ ပြီးသေသေနိုင်ပါ တယ်။

ဆရာပြုမှု

ယောဂီတို့...အဲဒီလို သူတော်ကောင်းတရားတွေ အပေါ်မှာ ယုံမှားသံသယကင်းပြီးတော့ ပြီးသေသေနိုင်၊ မိမိ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်မြင် အားထုတ်သော အားဖြင့်လဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ လက်တွေ့အားမထုတ်ဖြစ်

၁၅၈

ဓမ္မဇ္ဇတ-အရှင်ပညာဇောတ

သေးရင်လဲ မိတ်ဆွေကောင်း၊ ဆရာသမားကောင်းတို့
အမှီသဟဲပြုပြီးတော့လဲ သံသယ ကင်းနိုင်ပါတယ်။
အဲဒါနှင့်ပတ်သက်လို့-

“မှီဝဲသမ္မာ၊ ဆရာပြု၊ ဗဟုသုတ၊ ဂုဏ်ပညာဝန်၊
သီလဝန်မှ သားမွန်လည်ရွှဲ၊ ဆည်းကပ်မြဲလော့၊
မှီဝဲများရာ၊ အလေ့ပါ၏...”

လို့ မဃဒေဝလင်္ကာမှာ မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးက ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ မိမိတို့ မှီဝဲတဲ့
ဆရာဟာ အကြားအမြင် ဗဟုသုတများရမယ်။ အသိ
ပညာရှိရမယ်။ အကျင့်သီလရှိရမယ်။ အဲဒီတော့ အမှန်
အကန်အတိုင်း မိမိသံသယကို ရှင်းပေးနိုင်မယ်ပေါ့။

ဗဟုသုတမရှိ၊ အသိပညာမရှိ၊ အကျင့်သီလမရှိတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မှီဝဲရင်တော့ ဒုက္ခရောက်တတ်ပါတယ်။
အဲဒီ အကြောင်းကို-

“စက်နီသယ၊ ပိဂ္ဂလဟ၊ ပရဝါဒီ၊ အမှီ
မကောင်း၊ ယှဉ်မိပေါင်းကာ၊ အလောင်းတို့လျက်၊
ကျင့်ကောင်း၊ ပျက်၏...”

လို့ မဃဒေဝမှာ မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက
လင်္ကာ သီခဲ့ပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ အတုဆိုတာ

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၁၅၉

နီးစပ်ရာကို ယူတတ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဆရာကို တပည့်က အထင်ကြီးပြီးသားဖြစ်နေတော့ ဆရာအတု ကို တပည့်ဟာ ပိုပြီးယူတတ်ပါတယ်။ အဲဒါနှင့်ပတ်သက် လို့လဲ-

“ကောင်းဆိုးစစ်၍ ကျိုးပစ်ရှုမျှော်၊ သိမြင်မျှော်
လော့၊ သူတော်မဟုတ်၊ သူယုတ်တို့၌၊ အခိုက်
မျှဖြင့်၊ ပေါင်းမိသင့်က၊ စိန်နှင့် သမ္ဘရာ၊ အဆိပ်
စာသို့၊ ဗိစ္စာတိမ်းပါ၊ ယူဖောက်ပြား၍၊ တရား
မလျော်၊ မှားယွင်း ချော်၏...”

လို့ ရေးသားသိကုံးခဲ့ပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ အဲဒါကို အထင် ရှားဆုံးသာကောပြရရင် အဇာတသတ်ကိုကြည့် ပါ။ အဇာတသတ်ဟာ ပါရမီရှိတဲ့ အမျိုးကောင်းသား တစ်ယောက်ပါ။ ဒေဝဒတ်တည်းဟူသော သူတော်မဟုတ် သူတော်ယုတ်နှင့် ပေါင်းမိတဲ့အတွက် ယခု အဆိပ်သင့် သည့်ပမာ ငရဲရွာမှာ ခံနေရပါတယ်။

ယောဂီတို့...ယခုလို သာသနာတွင်းအခါမှာ မိတ် ကောင်း၊ ဆွေကောင်း၊ ဆရာကောင်း၊ သမားကောင်း တွေ အများကြီးရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီအကောင်းတွေကို ရှာပြီးတော့ ပေါင်းနိုင်အောင် ကြိုးစားကြပါ။ အဲဒီ အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့-

“သူတော်စင်၊ ပညာရှင်တို့၊ မိန့်ကျင့်စကား၊
 တစ်ခွန်းကြားကာ၊ ပတ္တမြားဆန်ကို။ အဖိုးပြည့်တန်၊
 ကေနီမုချ၊ တစ်လုံးရသို့၊ နုလွှဲဖိုးမွန်၊ ကျိုးကဲ
 လွန်၏...”

လို့ မဃဒေဝလင်္ကာမှာ မာန်လည်ဆရာတော်ကြီးက
 လင်္ကာ သီခဲ့ပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ ယောဂီတို့ တကယ်
 ပညာရှင် သူတော်စင်တို့ရဲ့ စကားတစ်ခွန်းနှင့် ပညာမဲ့သူ၊
 သီလမရှိသူ၊ မသူတော်တို့၏ စကားအခွန်းတစ်ရာနှင့်
 မလဲနိုင်ပါ။

အဲဒါကြောင့် ဘုရားအစရှိသော သူတော်စင်ပညာ
 ရှင် တို့ရဲ့ တရားစကားကို နာကြားပြီး သူတော်ကောင်း
 တရား အပေါ်မှာ ယုံမှားကင်းအောင် ကြိုးစားကြပါ။

သူတော်ကောင်းတရားအပေါ်မှာ ယုံမှားကင်းသူမှာ
 သေမည့်ရောဂါ ထလာသည့်အခါ-

“ငါသည် စင်စစ် သူတော်ကောင်းတရား၌ မယုံမှား။
 ဝေခွဲနိုင်၏။ ဆုံးဖြတ်နိုင်၏။”

အဲဒီယောဂီက သေရမှာကို မစိုးရိမ်ပါ။ သေရမည့်
 အတွက် မပင်ပန်းပါ။ မငိုကြွေးပါ။ မပူဆွေးပါ။ ရင်
 ပတ်စည်တီး မမြည်တမ်းပါ။ ပြင်းစွာတွေဝေခြင်းသို့
 မရောက်ပါ။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၆၁

ဗုဒ္ဓကလဲ-

“ပုဏ္ဏား...သေခြင်းသဘော ရှိသည်ဖြစ်
လျက်၊ သေခြင်းမှ မကြောက်သော ထိတ်လန့်
ခြင်းသို့ မရောက်သော ပြီးသေဟူသည် ဤသူပင်
တည်း” လို့ ဟောလိုက်ပါတယ်။

ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓက-

“ပုဏ္ဏား...သေခြင်းသဘော ရှိသည်ဖြစ်
လျက် သေခြင်းမှ မကြောက်သော၊ ထိတ်လန့်
ခြင်းသို့ မရောက်သော ပြီးသေတို့သည် ဤလေးမျိုး
တို့တည်း” လို့ မိန့်တော်မူလိုက်ပါတယ်။

ကဲ...ယောဂီတို့ မနေ့က ကြောက်သေခဲ့သော
လေးမျိုး ဟောပြီးပြီ။ ယနေ့ည ပြီးသေ မကြောက်သေ
လေးမျိုးကို ဟောခဲ့ပြီးပါပြီ။

ယောဂီတို့တစ်တွေဟာ မဲ့သေလေးမျိုးမှ လွတ်ပြီး
တော့ ပြီးသေအဖြစ်နဲ့ သေနိုင်သဖြင့် ယောဂီတို့လိုချင်တဲ့
နိဗ္ဗာန်သို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်း
လိုက်ပါတယ်။

ပုဏ္ဏားလျှောက်ထားချက်

အဲဒီလို ဗုဒ္ဓက မဲ့သေ ပြီးသေ၊ ကြောက်သေ
မကြောက်သေတို့ကို ရှင်းပြလိုက်တဲ့အခါမှာ ပုဏ္ဏားက
ဒီလိုလျှောက်ပါတယ်။

“အရှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန်ကောင်းပါပေစွ။ အရှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပါပေစွ” လို့ လျှောက်ထားပါတယ်။ ပြီးတော့-

“အရှင်ဂေါတမသည် တစ်ပါးမက များစွာသော ပရိယာယ်ဖြင့် မဲ့သေပြီးသေအကြောင်းကို ရှင်းပြလို့ မှောက်ထားတဲ့အရာဝတ္ထုကို လှန်ပြလိုက်သလို ရှင်းသွားပါတယ်”

“ဖုံးထားတဲ့အရာဝတ္ထုကို ဖွင့်ပြလိုက်သလို ရှင်းသွားပါတယ်။ လင်းသွားပါတယ်။ အမှောင်ထဲမှာ မျက်စိအမြင်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မြင်ကြပါစေဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ မီးထွန်းပြလိုက်သလို တပည့်တော်မြင်သွားပါပြီ။ သိသွားပါပြီ။”

“လမ်းမှားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို သင်သွားရမယ့်လမ်းက ဒီလမ်းပဲဆိုပြီး လက်ဆွဲကာ လမ်းပြလိုက်သလို တပည့်တော် အမှားလမ်း၊ အမှန်လမ်းကို သိသွားပါပြီ။ မြင်သွားပါပြီ။”

“အဲဒါကြောင့် အရှင်ဂေါတမကိုလဲ ကိုးကွယ်ပါတယ်။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ပါတယ်။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ပါတယ်။” “အရှင်ဂေါတမ...

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၆၃

ယနေ့ကို အစပြုပြီး အသက်ထက်ဆုံး ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ သုံးပါးကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်တဲ့ ဥပသကာဒကာအဖြစ် မှတ်ယူတော်မူပါ” လို့ လျှောက်ထားပါတယ်။

ကဲ...ယောဂီတို့ ပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားထံ မရောက်မီက အယူဝါဒဘာသာကို စွန့်ပြီး ဗုဒ္ဓအယူဝါဒကို ယူလိုက်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓက အတင်းယူခိုင်းလို့ယူတာ မဟုတ်ပါ။ သူ့အသိဉာဏ်နှင့်သူ ပြောင်းလဲပြီးယူတာပါ။

ယောဂီတို့လဲ ဒီတရားတော်ကို နာကြားပြီးတော့ အမှား၊ ပယ်ရှင်း အမှန်သွင်း၍ အလင်းဉာဏ်ပေါက် နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြပါစေကုန်သော်လို့ ဆုတောင်းရင်း နိဂုံးချုပ်ကြပါစို့။

“ဗောဓိယာ ပစ္စယော ဟောတု၊

ဣဒံ နော ပုညမဂ်လံ။

သုမနေ ပသန္ဓေဟိ၊ အတ္တမနေဟိ သမ္ဘိတံ။

* ပုညဿ မဿ ဘာဂဉ္စ

ဒဒါမ သဗ္ဗပါဏိနံ။

သမံ လဘန္တ၊ တေ သဗ္ဗေ

မဟိယံ ဌာတု သက္ခိတေ။ ။”

၁၆၄

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

- သုမနေဟိ** - ပုဗ္ဗစေတနာဖြင့် လွန်စွာဝမ်းမြောက်
ကြကုန်လျက်။
- ပဿန္နေဟိ** - မုဉ္ဇစေတနာဖြင့် (သဒ္ဓါရွှန်းစို) လွန်
ကြည်ညိုကြကုန်လျက်။
- အတ္တမနေဟိ** - အပရစေတနာဖြင့် လွန်စွာအားရ
စိတ်တိုင်းကျ ဖြစ်ကြကုန်လျက်။
- နောအပေဟိ** - မြင့်မြတ်သာကြည်၊ ပါရမီရင့်ကျူး၊
ဇာနည်ထူးသူတော်စင် ကုသိုလ်ရှင်
အကျွန်ုပ်တို့သည်။
- သပ္ပိတံ** - စေတနာသုံးတန်း၊ ထက်သန်ကြည်
နူး၊ ဆည်းပူးပွားများ အားထုတ်အပ်
ခဲ့သမျှသော။
- က္ကံ ပုညမဂ်လံ** - ဤဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ
ဟုဆိုအပ်သော ကုသိုလ်မဂ်လာ
ကောင်းမှုအစုစုသည်။
- ဗောဓိယာ** - သစ္စာလေးအင်၊ ခိုင်သဇင်ကို၊ ပြိုင်
ယှဉ်ဆွတ်ခူး ထွက်ပူးရင့်သန်၊ ကိုယ်
စီကိုယ်ငါ တောင့်တရင်းအမှန် ဖြစ်
ပေသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဗောဓိ၊ ပစ္စေက
ဗောဓိ၊ သာဝကဗောဓိဟု ခေါ်ဆို

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၆၅

အပ်သော မဂ်ဉာဏ်လေးပါး အသီး
သီးသော ဗောဓိဉာဏ်များ၏။

ပစ္စယော - မချွတ်ရအောင်၊ ကျေးဇူးဆောင်
သား၊ အခေါင်နိဿရည်း အားကြီး
သော အထောက်အပံ့သည်။

ဟောတု - မြေလက်ခတ်နဲ့၊ မြှောက်သည့်ခဲသို့၊
မလွဲပုံမှန်၊ ကေနံစင်စစ်၊ ဖြစ်ပါစေ
သတည်း။

ဣမဿပုညဿ- စေတနာသုံးတန်း၊ ထက်သန် ကြည်
နူး၊ ဆည်းပူးပွားများ၊ အားထုတ်
အပ်ခဲ့ သမျှသော ဤဒါန၊ သီလ၊
သမထ၊ ဝိပဿနာ ဟု ဆိုအပ်
သော ကုသိုလ် မင်္ဂလာ ကောင်းမှု
အစုစု၏။

ဘာဂဉ္စ - သတ္တိဟုခေါ်ရ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏
အဖို့ဘာဂကိုလည်း။

သဗ္ဗပါဏိနံ - မိဘဆရာသမား၊ အစထား၍၊ ဘုံ
သုံးပါး၌ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၊ ခပ်သိမ်း
ဥသည့်၊ အလုံးစုံကုန်သော လူနတ်

၁၆၆

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အနန္တမှန်သမျှတို့
အား။

ဒဒါမ - သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်း၊ လှူဒါန်းပေးဝေလိုက်
ပါကုန်၏။

တေ သဗ္ဗေ - မိဘဆရာသမား၊ အစထား၍၊ ဘုံ
သုံးပါး၌ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်ခပ်သိမ်း
ဥသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော၊ လူ နတ်၊
ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ အနန္တမှန်သမျှတို့
သည်။

အမေဟိ - မြင့်မြတ်သာကြည်၊ ပါရမီရင့်ကျူ၊
ဇာနည်ထူးသူတော်စင်ကုသိုလ်ရှင်
အကျွန်ုပ်တို့နှင့်။

သမံ - အညီအမျှ။

လာဘန္တ၊ - ရကြသည် ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

အယံ မဟိ - ယူနာကိန်း၊ နှစ်သိန်းလေးသောင်း၊
ထုပေါင်းသင်္ချာ၊ ဤမဟာပထဝီမြေ
ကြီးသည်။

အမေသု - မြင့်မြတ်သာကြည်၊ ပါရမီရင့်ကျူ၊
ဇာနည်ထူးသူတော်စင်ကုသိုလ်ရှင်
အကျွန်ုပ်တို့သည်။

မဲ့သေ ပြုံးသေ

၁၆၇

- ကုဏ္ဍိန္ဒေသု** - တစ်စုံတစ်ခုသော ပြုဖွယ် ကိစ္စ
ကြောင့်၊ သက်သေအရာ၌၊ တည်
လာ ခံလာကုန်သည်ကို အလိုရှိကုန်
လတ်သော်။
- နော်** - မြင့်မြတ်သာကြည်၊ ပါရမီရင့်ကျူ။
ဇာနည်ထူးသူတော်စင်ကုသိုလ်ရှင်
အကျွန်ုပ်တို့၏။
- သက္ခိတေ** - သက်သေအရာ၌။
- ဌာတု** - သူတစ်ဖက်သာ၊ သိလောက်သော
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မြေရောရေပါ
တည်လာ ခံလာသည် ဖြစ်ပါစေ
သတည်း။

“သာဓု...သာဓု...သာဓု...ပါဘုရား”

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

နိဂုံး

ရေးစာ ရေးပြီးချိန်

မိမိသည် “မဲ့သေပြီးသေ တရားတော်”ကို သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၂၅၂၄-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၄၃-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလပြည့်ကျော် (၈-၉) ရက်နေ့ညတို့တွင် မွန်ပြည်နယ်၊ ပေါင်မြို့နယ်၊ သပိတ်အိုင်တောရ ပထမအကြိမ် (၁၀)ရက်စခန်း၌ ဟောကြားခဲ့သော တရားတော် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းတရားတော်ကို မုတ္တမမှ ခင်မာလာထွန်းက တိပ်ခွေမှ စာမူကြမ်းအဖြစ်ကူးပြီး မုဒုံမှ ဒေါ်စိန်စိန်တင်က စာမူကြမ်းမှ စာမူချောအဖြစ် ရေးပေးထားသည်မှာ ကြာပါပြီ။

ယင်းစာမူချောကို မိမိသည် (၁၃၅၃-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်းက ဓမ္မဒူတတောရစာချအပြီးတွင် ရေးရာ

၁၇၀

ဓမ္မနုတ-အရှင်ပညာဇောတ

မပြီးခဲ့ပါ။ နွေရာသီတွင်လည်း ရောက်ရာ၌ ရေးမည်
စိတ်ကူးပြီး သွားလေရာ ယူသွားရာ မရေးဖြစ်ခဲ့ပါ။

မဲ့သေသာပြီးပြီး ပြီးသေ ကျန်နေခဲ့ပါသည်။ ထို
စာမူကို ယခုနှစ် ၄-ခုနှစ် ဝါဆိုလ၌ သတိရပြန်သဖြင့်
အပြီးရေးမည်ဟုစိတ်ကူးပြီး ဝါဆိုလဆုတ် (၁၀)ရက်နေ့က
စပြီး စာချအပြီးတွင် ပြန်စရေးသည်။ ပြီးမယ့်ပြီးတော့
ဝါခေါင်လဆန်း (၇)ရက်နေ့ နေ့လည်စာချအပြီးတွင်
ပြီးသွားပါသည်။

ကျေးဇူးဆပ်ပါ၏

မိမိမှာ စာရေး၊ စာချ၊ တရားဟော၊ တရားပြနှင့်
အလုပ်များသူ ဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်များပြီးအချိန်အကြား၌
အားချိန် နားချိန်မထားဘဲ မိမိစာဖတ်ပရိသတ်များအပေါ်
မေတ္တာ၊ စေတနာ၊ ကရုဏာတရား အပြည့်အဝထားကာ
ရေးသားရသော ဤဓမ္မဒါန အမတ်ဒါန မြတ်ကောင်းမှု
များဖြင့် မိမိအပေါ်တွင် ကျေးဇူးဥပကာရ အထူးရှိကြ
ပေကုန်သော မိဘနှစ်ပါး၊ ဆရာသမားများ၊ ရဟန်း
ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများ၊ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာ
ဒါယိကာမများ၊ ဆွေမျိုးညာတကာများ၊ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟ
များတို့အား ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ဆပ်ပါ၏။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၇၁

အထူးအားဖြင့် မိမိစာမူချောကို မပျောက်ပျက်ရ
 အောင် စာမူချောတစ်မူ ထပ်ဆင့် ရေးကူးပေးသော
 ဆရာမ ဒေါ်ရှုယဉ် (ပေါင်မြို့၊ အထက) နှင့် စာရွက်
 ရှားပါးလှသော ဤအချိန်၌ စာရွက်များ မပြတ်လတ်
 ရန် လှူဒါန်းကြသော မုဒုံမှ ဦးထွန်းကြိုင်၊ ဒေါ်ကြင်၊
 မောင်တင်အောင်၊ မတင်တင်ဝင်း၊ မော်လမြိုင်မှ
 ညွန့်ညွန့်ရှိန်၊ သထုံဒကာကြီး၊ သိမ်ဆိပ်မှ မောင်ထွန်း
 ဝင်း၊ မဌေးရည်၊ ကျုံပျော်မှ ခိုင်ခိုင်ညွန့်၊ မောင်နိုင်
 အောင်နှင့် သောင်ကြီးမှ ဦးခင်ဝင်း၊ ဒေါ်ဌေးဌေးတို့ကို
 ကျေးဇူးအထူးသိ၍ ဤဓမ္မဒါန၊ အမတဒါနဖြင့် ပြန်ဆပ်
 ပါ၏။

အမျှဝေပါ၏

မိမိသည် မိမိ၏ အားချိန်၊ နားချိန်များကို
 အအားမထား၊ အနားမယူဘဲ အကျိုးရှိရှိ အသုံးချကာ
 ဝီရိယဇွဲ စွဲမြဲစွာထားရှိပြီး စေတနာ၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ
 တရား ရင်ဝယ်ထား၍ ကြိုးစားရေးသားရသော ဤ
 “မဲ့သေပြီးသေတရားတော်” ကျမ်းစာအုပ်ကို ရေးသား
 ရသော ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့၏ အဖို့ဘာဂကို—

“မြင့်မိုရ်စက္ကဝါ၊ ပမာဆယ်စု၊ နှိုင်းမတုအောင်၊
 ဗဟုပကာရ၊ ဂုဏ်ကြီးလှသား၊ မိဘနှစ်ဖြာ၊ မြတ်ဆရာ
 နှင့်၊ ရာဇာသေဌ်နှင့်၊ ရောင်းရင်းငယ်ဖော်၊ ဆွေတော်
 မျိုးစပ်၊ အရပ်နေစု၊ စတုပစ္စယာ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမ၊
 ဂေါစရဂါမ်၊ နိယံမပြတ်၊ နိစ္စဗဒ်ဖြင့် ယုတ်မြတ်ကြည်ဖြူ၊
 ပေးလှူတတ်စွာ၊ မြို့ရွာပတ်လုံး၊ သိမ်းကြိုးလုံးစုံ၊ နိဂုံး
 ဇနပါဒ၊ ဝေးနီးစသည် ရှိကြထိုထို၊ များလှဗိုလ်ပါ၊
 ကိုယ်ကိုစောင့်တတ်၊ နတ်နှင့်တကွ၊ ဘုမ္မရက္ခာ၊ အာကာ
 သစိုး၊ တန်ခိုးမဟိဒ်၊ ပုညဖိဒ်နှင့် ဂုဏ်ဟိတ်မြင့်မား၊
 သိကြားသက္က ဝါသဝနှင့်၊ လောကစောင့်လျှင်း၊ နတ်မင်း
 လေးဖြာ၊ သာတာဂိရ၊ ဟေမဝတာ၊ ဣန္ဒစိတ္တ စသည်
 တွက်ဖွဲ့၊ နတ်ဆယ့်ရှစ်ဦး၊ အထူးမည်ရ၊ အဋ္ဌဂိသ၊
 ယက္ခမဟာ၊ သေနာပတိ၊ ထိုပြတတ်တွေ၊ ရေပင်လယ်
 သွား သူတော်များကို စောင့်ငြားတတ်သည့် မဏိ
 မေခလာ၊ တဖြာထိုမှ ဒသဣဿရ၊ လောကသဟဿ
 ဝန်းပတ်ရံခြံ၊ ပြောတုံဆူဆူ၊ မိုးသူမိုးသား၊ မြေဖွား
 ရေပေါက်၊ ထိုရွှေလောက်ထိ၊ ထက်အောက်ဝန်းကျင်၊
 များပုံထင်အား၊ အကြင်ရှိသမျှ၊ မကျန်ရအောင် ဝေငှ
 မသွေ ‘အမျှ-အမျှ-အမျှ’ ဝေပါသည်။ ရစေ ငါ့နယ်
 အတူတည်း။

မဲ့သေ ပြီးသေ

၁၇၃

ဆုတောင်းလွှာ

ဤ “မဲ့သေပြီးသေတရားတော်” ကျမ်းစာအုပ်ကို
 စေတနာ၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာတရား ရင်ဝယ်ထား၍
 အားချိန်၊ နားချိန်မထားဘဲ ကြိုးစားရေးသားရသော
 ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗ
 ညုတဉာဏ်တော်ကို ချမ်းသာသောအကျင့် လျင်မြန်
 သော အသိဉာဏ်တို့ဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင်၍ ဘုံခွင်ဘုံသား
 ဝေနေယျသတ္တဝါများကို တရားစည်ကြီး သောင်းထိုက်
 ဟည်းအောင် ရိုက်တီးနှိုးဆော် ဟောဖော်ညွှန်ပြ၍ နိဗ္ဗာန်
 ထုတ်ချောက် အရောက်ပို့ဆောင် ကယ်တင်နိုင်သည့်
 ကိုယ် ဖြစ်ရပါလို၏။

တောင်းပန်တိုက်တွန်းလွှာ

ဤ “မဲ့သေပြီးသေတရားတော်” ကျမ်းစာအုပ်၌
 သတိမေ့မှား တိမ်းပါးချွတ်ချော် မလျော်ကန်ရာအဖြာဖြာ
 တို့ကို အကယ်စင်စစ် သတိလစ်ကာ ပါဝင်မိကုန်ငြားအံ့၊
 ယင်းတို့ကို ပညာရှိအများ အပြစ်မထားဘဲ ပယ်ရှားနိုင်
 ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဗုဒ္ဓမိန့်ဟ လမ်းစဉ်ကျသည့် အပြစ်ကင်းပ၊ လမ်းပြ
 ဒေသနာ ကျင့်စရာ အဖြာဖြာတို့ကိုလည်း စိတ်မှာစွဲကပ်

၁၇၄

ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ

သတိချပ်၍ မပြတ်ပုံသေ ကျင့်ကြံနိုင်ကြပါစေကုန်
သတည်း။

ယင်းသို့ ကျင့်ကြံနိုင်ကြသဖြင့် လောကီလောကုတ်
မယုတ်ပွားတိုး ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အဖြာဖြာတို့
ပြည့်ကာ ကြွယ်မောက် ဝမ်းမြောက်နိုင်ကြပါစေကုန်
သတည်း။

(ဓမ္မဒူတ-အရှင်ပညာဇောတ)

၁၃၅၄-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၈ ရက်။